

bestemmingsplan
Buitengebied 2013
Gemeente Duiven

stedenbouw
ruimtelijke +
+ ordening
ontwikkelingsmanagement

stedenbouw +
ruimtelijke
+ ordening
ontwikkelingsmanagement

stedenbouw
+ ruimtelijke +
+ ordening
ontwikkelingsmanagement

stedenbouw +
ruimtelijke
+ ordening
ontwikkelingsmanagement

Planstatus: concept

Plan identificatie: NL.IMRO.0226.BPBuitengebied-VO01

Datum: 2012-09-19

Contactpersoon Buro SRO: E. Marsman | M. de Weerd

Kenmerk Buro SRO: SR110141

Opdrachtgever:

Gemeente Duiven

Buro SRO
't Goylaan 11
3525 AA Utrecht
030-2679198
www.buro-sro.nl

BTW nummer: NL8187.16.071.B01
KvK nummer: 30232281
Rabobank rekeningnummer: 1421.54.024 t.n.v. Buro SRO B.V. te Utrecht

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Plangebied.....	5
1.3 Te vervangen bestemmingsplannen	6
1.4 Planningsopgave en plankarakter	6
1.5 Leeswijzer	6
2 Planologisch kader.....	7
2.1 Inleiding.....	7
2.2 Europees- en rijksbeleid	7
2.3 Provinciaal en regionaal beleid.....	7
2.4 Gemeentelijk beleid	8
3 Bestaande situatie.....	11
3.1 Ontstaansgeschiedenis.....	11
3.2 Water	11
3.3 Landschap	12
3.4 Archeologie en cultuurhistorie.....	14
3.5 Natuur.....	17
3.6 Landbouw	18
3.7 Recreatie.....	21
3.8 Wonen	21
3.9 Verkeer en vervoer	21
3.10 Niet agrarische bedrijvigheid.....	22
4 Milieuhygiënische aspecten	23
4.1 Bodem	23
4.2 Luchtkwaliteit	24
4.3 Geluid	25
4.4 Geur.....	26
4.5 Externe veiligheid.....	27
4.6 Water	29
4.7 Milieuzonering	31
4.8 Lichthinder	32
4.9 Elektromagnetische straling	33
4.10 Duurzame energie	33
5 PlanMER en Passende Beoordeling	35
5.1 Inleiding.....	35
5.2 Voorgenomen activiteiten	35
5.3 Effecten	37
5.4 Conclusies voor het bestemmingsplan	38
6 Planuitgangspunten	39
6.1 Inleiding.....	39
6.2 Landbouw	39
6.3 Natuur en landschap	46
6.4 Wonen	48
6.5 Archeologie.....	50
6.6 Cultuurhistorie	50
6.7 Recreatie en sport	51

6.8 Niet-agrarische bedrijven.....	52
6.9 Milieu	54
7 Juridische regeling	57
7.1 Algemeen.....	57
7.2 Artikelsgewijze toelichting.....	57
8 Uitvoeringsaspecten.....	63
8.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	63
8.2 Economische uitvoerbaarheid.....	63
Bijlagen	
1 Externe veiligheid.....	67

1 Inleiding

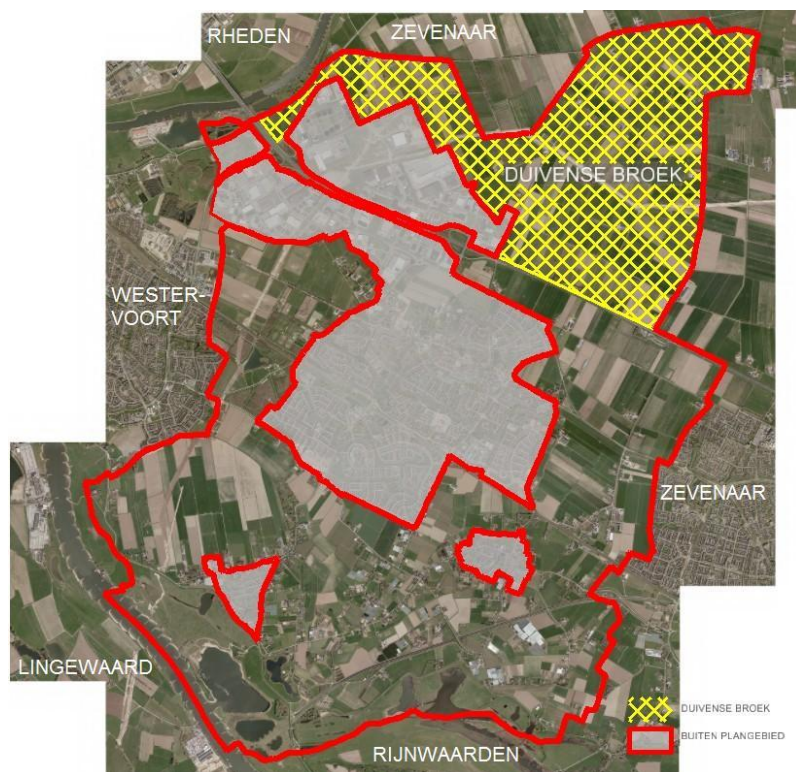
1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Duiven heeft een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied opgesteld. Het voorgaande bestemmingsplan is niet meer afgestemd op actueel beleid en nieuwe regelgeving, zodat een actualisering op zijn plaats is.

Het opstellen van een nieuw bestemmingsplan buitengebied is een omvangrijk karwei. Doorgaans zitten er tussen het startmoment en de vaststelling door de raad een aantal jaren. De lange looptijd heeft niet alleen te maken met de grootte van het plangebied, maar met name met de vele functies en belangen die tegen elkaar moeten worden afgewogen en op een passende manier in het bestemmingsplan buitengebied moeten worden vertaald. Dit karwei heeft de projectnaam "Bestemmingsplan Actualisatie Buitengebied"(BAB). Een bestemmingsplan buitengebied is daarmee bij uitstek het integratiekader van functies, beleid en belangen. Het nieuwe bestemmingsplan geeft voor een periode van tien jaar aan op welke wijze de functies in het plangebied zich kunnen ontwikkelen. Dat gebeurt in overleg met de belanghebbenden, bijvoorbeeld in klankbordgroepverband.

1.2 Plangebied

Het plangebied beslaat het gehele grondgebied van de gemeente Duiven, met uitzondering van de dorpskernen (Duiven, Loo en Groessen) en bedrijventerreinen (Centerpoort, Nieuwgraaf, Roelofshoeve, Seingraaf en Graafstaete). De afbeelding geeft de globale begrenzing van het plangebied en het agrarische productiegebied van de gemeente, het Duivense Broek, weer.

Plangebied (de grijze gebieden vallen buiten het bestemmingsplan)

1.3 Te vervangen bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan 'Buitengebied 2013' vervangt (deels) de volgende bestemmingsplannen:

- Bedrijventerrein Helhoek (1956/1962);
- Buitengebied, herziening Betuweroute (1999);
- Buitengebied, wijziging t.b.v. boosterstation PGEM (1993);
- Buitengebied, wijziging t.b.v. Veldstraat te Duiven (1988);
- Hortsrepark-zuid (2000);
- Horsterpark-zuid, kinderboerderijcomplex (2005);
- 48 inch aardgastransportleiding (2009);
- Noordoostkwadrant-Stuit, stedelijk uitloopegebied tussen Duiven en westervoort (1996);
- Noordoostkwadrant-Stuit, wijziging voor jeu des boules (1999);
- 't Web (2009);
- Groessen en Loo (2007);
- Aantal postzegelplannen (o.a. Rijksweg 2 te Duiven, Loostraat 2 te Loo, Pinkslo 11 te Groessen, Zesroedenstraat 4, Husselarijstraat 29 te Loo, Westsingel 29, 39 en 41).

1.4 Planningsopgave en plankarakter

De ruimtelijke opgaven voor het bestemmingsplan zijn in overleg met de gemeentelijke projectorganisatie en de klankbordgroep bepaald. Met het definiëren van de opgaven wordt duidelijk op welke vragen het bestemmingsplan een antwoord moet geven. In de Hoofdlijnnnota (vastgesteld: 7 februari 2012) heeft de gemeente de uitgangspunten voor het bestemmingsplan aangegeven. Deze nota is onder meer gebaseerd op de ruimtelijke planningsopgave uit het Ontwikkelingskader Buitengebied Duiven (OKBG) (vastgesteld: 6 februari 2012). De Hoofdlijnnnota is doorvertaald in voorliggend bestemmingsplan.

Op een aantal onderdelen zijn door de raad, al dan niet in regionaal verband, of door het rijk of de provincie al keuzes gemaakt. Deze keuzes zijn in het nieuwe bestemmingsplan overgenomen.

Het nieuwe bestemmingsplan buitengebied draagt hoofdzakelijk het karakter van conserveringsplan. Conserveren betekent dat de bestaande, feitelijke situatie in het nieuwe bestemmingsplan wordt vastgelegd. Grootschalige stedenbouwkundige of ruimtelijke ontwikkelingen worden niet mogelijk gemaakt in dit bestemmingsplan. Indien uit de (agrarische) enquêteresultaten kleine, ondergeschikte, uitbreidingswensen dan wel aanpassingen zijn gebleken, zijn deze in dit bestemmingsplan meegenomen.

1.5 Leeswijzer

De structuur van voorliggend bestemmingsplan is als volgt opgebouwd.

- In hoofdstuk 2 is een beknopte samenvatting gegeven van het relevante overheidsbeleid;
- In hoofdstuk 3 is onderzocht welke functies in het plangebied voorkomen en welke waarden aanwezig zijn.
- In hoofdstuk 4 is een analyse opgenomen van de milieुरandvoorwaarden.
- Hoofdstuk 5 gaat specifiek in op het uitgevoerde MER-onderzoek en de passende beoordeling, en op welke manier dit gevolgen heeft voor het bestemmingsplan.
- In hoofdstuk 6 is inzichtelijk gemaakt hoe de gebiedsanalyse is doorvertaald naar de regels en de verbeelding.
- Hoofdstuk 7 geeft een juridische toelichting op de planregels.
- Hoofdstuk 8 gaat in op de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planologisch kader

2.1 Inleiding

Het beleid van de gemeente Duiven vormt het kader waarbinnen de functionele en ruimtelijke ontwikkelingen van het buitengebied van Duiven worden vastgesteld. De ruimtelijke plannen van rijk, provincie en regio vormen randvoorwaarden voor het gemeentelijke beleid.

De analyse van het bestaande beleid en van de belangrijkste kwaliteiten en functies van het plangebied maakt duidelijk dat het opstellen van een nieuw bestemmingsplan en het maken van beleidskeuzen ten behoeve daarvan, niet start vanuit een blanco situatie. In beleidsdocumenten van rijk, provincie, waterschap en gemeente en in wet- en regelgeving zijn de krijtlijnen van het speelveld reeds vastgelegd. Op voorhand kan worden gesteld dat het speelveld zeer beperkt is.

2.2 Europees- en rijksbeleid

Op Europees niveau is met name het **Natura 2000**-beleid van belang. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Nederland heeft Natura 2000 moeten vertalen in haar wetgeving en op basis hiervan zijn deze gebieden beschermd. De gemeente heeft op dit vlak geen eigen beleidsvrijheid.

In de nationale wetgeving is voorgeschreven dat de gemeente rekening moet houden met de waterbelangen. In het kader van de '**Wartertoets**' vindt overleg plaats met de waterbeheerder(s). Ook in het kader van het op te stellen bestemmingsplan zal afstemming met het waterbelang plaatsvinden, waarbij de gemeente rekening dient te houden met het waterbeleid en -wetgeving van andere overheden.

Het rijk geeft op landsniveau een aantal '**basisprincipes**' voor de ruimtelijke ordening van onder andere buitengebied (Nota Ruimte, Structuurvisie Infrastructuur en Ruime, Structuurvisie Buisleidingen). Daarbij zijn de ecologische hoofdstructuur (EHS) en het 'landelijk' houden van het buitengebied (geen functies mogelijk maken die hier in principe niet thuishoren) belangrijke uitgangspunten. Bovendien ligt er binnen het plangebied een ruimtebeslag voor de aanleg van nieuwe buisleidingen. De gemeente dient deze principes in acht te nemen.

2.3 Provinciaal en regionaal beleid

In het **Streekplan** (29 juni 2005) en de **Ruimtelijke Verordening Gelderland** (15 december 2010) zijn de 'basisprincipes' van het rijk verder uitgewerkt. Het beleid is gericht op behoud en versterking van natuur, recreatie, landschap en landbouw. Voor de Nationale Landschappen geldt een extra bescherming van de landschappelijke waarden.

De concrete provinciale 'spelregels' zijn opgenomen in de Ruimtelijke Verordening Gelderland. De gemeente is hieraan gebonden. De provinciale verordening gaat in op onder andere verstedelijking, wonen, detailhandel, recreatiewoningen en –parken, glastuinbouw, waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied, oppervlaktewater voor drinkwatervoorziening, Ecologische Hoofdstructuur, waardevol open gebied en Nationale landschappen. De provinciale regels dienen in het bestemmingsplan te worden vertaald en op de verbeelding te worden weergegeven.

De **Verordening Stikstof en Natura 2000** is een verordening op grond van art. 19ke van de Nbwet. Met de Verordening Stikstof en Natura 2000 Gelderland (28 september 2011) wil de provincie bereiken dat de kwetsbare natuur in Natura 2000-gebieden beter wordt beschermd én dat veehouderijbedrijven in Gelderland mogelijkheden krijgen om uit te breiden. Veehouders die een

nieuwe stal willen bouwen of een andere wijziging in de stallen willen aanbrengen, moeten hiervoor een vergunning aanvragen op grond van de Nbwet. Bedrijven die willen uitbreiden kunnen alleen een vergunning krijgen als ook de stikstofbelasting op de Natura 2000 gebieden daalt. De verordening is ook voor de gemeente bindend.

Het **Reconstructieplan Achterhoek-Liemers** (23 februari 2005) geeft de visie van de Provincie Gelderland weer met betrekking tot met name intensieve veehouderijen. Het plan kent een zonering in drie gebieden (extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden). Per gebied gelden 'harde' eisen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven. Het buitengebied van Duiven is aangewezen als 'verwevingsgebied'. Door de aanwijzing is bijvoorbeeld nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet mogelijk. De Raad van State heeft het Reconstructieplan voor wat betreft verwevingsgebieden vernietigd vanwege het ontbreken van mogelijkheden voor extensivering. In het **Streekplan** is het reconstructiebeleid op gelijke voet doorgezet.

Voor verwevingsgebieden geldt een maximale bouwvlakoppervlakte van 1 ha. voor intensieve veehouderijen (maatwerk, dit kan naar behoefte maximaal worden toegekend). Het beleid biedt de mogelijkheid om een bepaalde bedrijfslocaties binnen verwevingsgebieden als sterlocatie / ontwikkellocatie te bestemmen. Voor deze sterlocaties is een agrarisch bouwvlak van maximaal 1,5 ha. voor intensieve veehouderijen mogelijk.

De stadsregio Arnhem-Nijmegen legt in het **Regionaal Plan 2005-2020** (vastgesteld door 'KAN-raad' op 26 oktober 2006 en op 27 februari 2007 door GS) de gemeenschappelijke beleidsambities vast voor de ontwikkeling van de regio Arnhem Nijmegen. De stadsregio wil burgers en bedrijven aan de regio binden door het verbeteren van condities voor 'het goede leven': het bieden van mogelijkheden voor prettig wonen en succesvol werken in een mooi, aantrekkelijk landschap en waar men zich snel en comfortabel kan verplaatsen. De ontwikkelingsgerichte doelstellingen van het Regionaal Plan zijn over het algemeen niet zodanig concreet en definitief uitgewerkt dat deze meegenomen kunnen worden in het toekomstige conserverende bestemmingsplan. Uitzondering daarop is de aanwijzing van delen van het plangebied voor grondgebonden landbouw en veehouderij. In deze gebieden (i.c. het Duivense Broek) dient volgens het Regionaal Plan het primaat bij de landbouw en veehouderij te liggen. Het bestemmingsplan dient op deze gronden ruimte te bieden aan de gewenste duurzame ontwikkeling van landbouw en veehouderij.

De Stadregio Arnhem Nijmegen maakt met de **notitie Functieverandering Buitengebied** (vastgesteld door KAN-raad op 18 oktober 2007) gebruik van de mogelijkheid een regionale beleidsuitwerking te maken met betrekking tot de maatvoering van functieverandering, nevenactiviteiten en uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande niet-agrarische bedrijven. Bij functieveranderingsprocessen dient rekening te worden gehouden met de inhoud van de notitie.

In de **Keur** van het Waterschap Rijn en IJssel zijn regels ter bescherming van waterkeringen, watergangen en waterstaatswerken vastgesteld. Om doublure te voorkomen zijn deze regels niet opgenomen in voorliggend bestemmingsplan. De primaire watergangen en de landschappelijk belangrijke slootstructuren hebben de bestemming water gekregen. In paragraaf 4.6 wordt hier nader op ingegaan.

2.4 Gemeentelijk beleid

De gemeente geeft in haar **Structuurvisie** (14 december 2009) een integrale ontwikkelingsrichting weer voor de periode tot aan 2020. Deze visie verbetert en versterkt de integratie van sectorale thema's als milieu, volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, openbare ruimte, grondzaken en gebouwde omgeving onderling, waardoor de onderwerpen duurzaamheid en leefkwaliteit integraal benaderd worden. Binnen het plangebied zijn de volgende deelgebieden gelegen: Kom, Oeverwallenzone, Uiterwaarden en Randen van Duiven. Per deelgebied geldt een specifieke ontwikkelingsrichting. De structuurvisie werkt door in het nieuwe bestemmingsplan.

De gemeente heeft een **Ontwikkelingskader Buitengebied Duiven** (6 februari 2012) vastgesteld. Dit ontwikkelingskader heeft als doel inzicht te geven in de concrete opgaven die volgen uit de doelstellingen uit de Structuurvisie Duiven. Tevens vormt dit kader een toetsingskader op hoofdlijnen voor de beoordeling van ingediende projectvoorstellen die niet binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan gerealiseerd kunnen worden. Het kader is per thema en deelgebied op maat uitgewerkt. Het ontwikkelingskader is, in tegenstelling tot het onderhavige bestemmingsplan, ontwikkelingsgericht. Ontwikkelingen die nog niet concreet zijn, economisch nog niet haalbaar zijn gebleken of waar nog onderzoek naar moet plaatsvinden, worden niet in het bestemmingsplan meegenomen. Kleinschalige ontwikkelingen die wel in een conserverend bestemmingsplan passen, zijn wel meegenomen.

De **Gebiedsvisie A15** geeft een opvatting over ruimtelijke kwaliteiten van het gebied in het licht van de doortrekking van de A15. In de tweede plaats is de gebiedsvisie bedoeld om inhoudelijk invloed te kunnen uitoefenen op de planvorming en de MER-procedure. De geplande doortrekking van de A15 is de directe aanleiding om deze gebiedsvisie op te stellen. Als de A15 daadwerkelijk wordt aangelegd zal hiervoor een separate procedure gevolgd moeten worden. De komst van de Rijksweg, de situering en de landschappelijke inpassing hiervan vallen buiten de scope van het bestemmingsplan.

De gemeente heeft eigen geurbeleid opgesteld. De **Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Duiven** (26 mei 2008) heeft specifieke normen voor een aantal deelgebieden. Buiten de gebieden genoemd in de verordening, dus voor het overige grondgebied van de gemeente, gelden de wettelijke standaardnormen en standaard vaste afstanden. Wanneer het bestemmingsplan nieuwe ontwikkelingen toelaat, bijvoorbeeld door het toestaan of uitbereiden van nieuwe, geurgevoelige functies, moet rekening worden gehouden met de normen uit de verordening voor de genoemde gebieden.

De gemeente beschikt over een **Nota geluidbeleid** (4 oktober 2008). Bij nieuwe ontwikkelingen zal getoetst moeten worden aan het gemeentelijk geluidbeleid. Echter, voor de bestaande situatie schept het gemeentelijk beleid geen kaders of randvoorwaarden. Bij uitbreidingsmogelijkheden van wegen, spoorwegen of bedrijven zal het bestemmingsplan het geluidbeleid in de regels dienen te vertalen.

In de gemeentelijke **Welstandsnota** (maart 2007) zijn criteria opgenomen over de verschijningsvorm van de bebouwing. Het gaat daarbij onder andere om kleur- en materiaalgebruik. Omdat dit niet tot de reikwijdte van het bestemmingsplan behoort, en om dubbele regelgeving te voorkomen, heeft de welstandsnota geen plek binnen de regels van het voorliggende bestemmingsplan gekregen.

De gemeente Duiven heeft in samenwerking met de milieusamenwerking regio Arnhem (MRA) een **Nota Bodembeheer** (15 maart 2011) opgesteld. Bij allerlei graafwerkzaamheden en bewerkingen van de (water)bodem komt grond en/of bagger vrij. De nota geeft aan hoe de vrijkomende grond en baggerspecie in en op de bodem kan worden hergebruikt. Grondstromen tussen de verschillende gemeenten worden mogelijk gemaakt.

3 Bestaande situatie

Vanuit het bestaande beleidskader wordt duidelijk dat behoud en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit voorop staat in het buitengebied van Duiven. De opgave is om de ontwikkelingen in het landelijke gebied zodanig vorm te geven dat er sprake is van een duurzaam en vitaal platteland. Het gebied biedt de multifunctionele gebruiksruimte voor landbouw, natuur en landschap, wonen, water, recreatie, cultuurhistorie en bedrijvigheid.

3.1 Ontstaansgeschiedenis

De natuurlijke ondergrond in Duiven wordt met name gekenmerkt door structuren veroorzaakt door het rivierensysteem van de Rijn en de IJssel. Opduikingen aan het oppervlak in de vorm van rivierduinen, oude stroomruggen van meanders en terrasresten, zijn in het reliëf in verschillende mate zichtbaar. Door de onophoudende riviersedimentatie liggen de oudste opduikingen inmiddels het diepst in het landschap (ter hoogte van de huidige komgronden), terwijl de jongere stroomruggen hoger liggen (bijvoorbeeld ter plaatse van het huidige Groessen).

Deze opduikingen - van nature hoger gelegen plekken in het landschap - vormden in de tijd voor de bedijking vanzelfsprekend de plaatsen waar men zich ging vestigen. Zo is Duiven ontstaan op een oude rivierdonk, Loo op een stroomrug van een oude Rijnmeander, en Groessen en buurtschap Helhoek op gronden die zijn ontstaan bij een oeverwaldoorbraak. Ook het bebouwingslint aan de Rouvenenstraat in het komengebied is bijvoorbeeld duidelijk gelegen op een opduiking van terrasresten van de Rijn, die gedurende het geologisch tijdvak het Pleistoceen bovenlangs Montferland stroomde via het tracé van de huidige oude IJssel. Ook in de verkaveling zijn een aantal van riviergerelateerde structuren nog duidelijk herkenbaar.

In het stroomgebied van de Oude IJssel, IJssel en Rijn vormen de rivierduinen en rivierterrassen op veel plaatsen de hoogste en oudste landschappen. Ze vormen reeds gedurende vele duizenden jaren hooggelegen locaties die al vanaf het Laat Paleolithicum voor de mens zeer aantrekkelijk waren als vestigingslocatie. Op vrijwel alle rivierduinen langs de rivieren zijn archeologische vindplaatsen aanwezig. Het gebied bood ruimschoots bestaansmogelijkheden voor groepen jager-verzamelaars en later voor de eerste landbouwers. Vooral de hogere gronden boden vanaf het Neolithicum voldoende mogelijkheden voor een eenvoudige vorm van landbouw. In het plangebied ontstonden vanaf de Bronstijd (vanaf circa 2.000 voor Chr.) verschillende agrarische nederzettingen. Deze worden vanaf de Karolingische tijd reeds schriftelijk vermeld.

3.2 Water

De gemeente Duiven ligt regionaal gezien in het oostelijk rivierengebied. Het rivierengebied bestaat uit de rivier met uiterwaarden en daarlangs gelegen het dijklandschap met oeverwallen en stroomruggen. In het zuiden ligt een klein deel van de Neder-Rijn/het Pannerdensch Kanaal. De uiterwaarden vervullen bij hoogwater een bergingsfunctie.

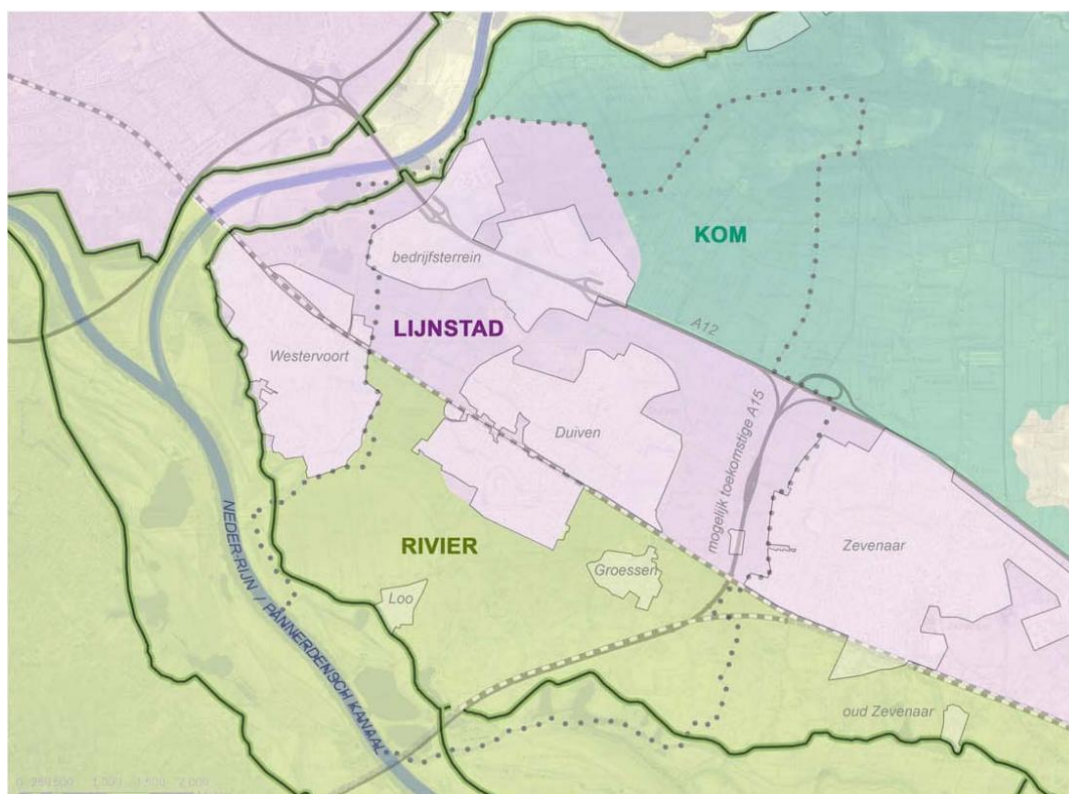
Mede ten gevolge van de waterproblemen die in een aantal winters aan het eind van de 20^e eeuw in Nederland optraden ten gevolge van hevige regenval, is het besef gegroeid dat water een belangrijke plaats verdient in toekomstige ruimtelijke plannen. Om het hoofd te kunnen bieden aan zeespiegelstijging, toenemende neerslag en rivierwaterafvoer en verdergaande bodemdaling, nu en in de toekomst, is het van essentieel belang dat het waterbeheer een belangrijke plaats inneemt in de ruimtelijke ordening. De watertoets is ingesteld om het aspect water in een vroeg stadium mee te nemen bij ruimtelijke plannen en besluiten. De watertoets is wettelijk verplicht en heeft als doel om gezamenlijk met de waterbeheerders de waterhuishoudkundige doelstellingen in een zo vroeg

mogelijk stadium in ruimtelijke ontwikkelingen op te nemen. De gemaakte afspraken zijn in de waterparagraaf van het voorliggend bestemmingsplan opgenomen (zie paragraaf 4.6).

3.3 Landschap

De gemeente Duiven is landschappelijk onder te verdelen in drie zones. Deze zones vormen de landschappelijke hoofdstructuur (zie ook de afbeelding):

- de **rivierenzone** in het zuiden met daarin:
  - de uiterwaarden;
  - het dynamisch rivierenlandschap;
  - het reliëfrijke stroomruggenlandschap;
  - een kleinschalig oud cultuurlandschap met de dorpen Groessen en Loo;
- de centrale **lijnstadzone** met daarin de kern Duiven, die op één lijn ligt samen met het westelijk gelegendorp Westervoort en de oostelijk gelegen stad Zevenaar;
- de noordelijke **komzone**, gekenmerkt door het karakteristieke, laaggelegen, open jong agrarisch ontginningslandschap.

Landschappelijke hoofdstructuur (bron: Structuurvisie Duiven (14-12-2009))

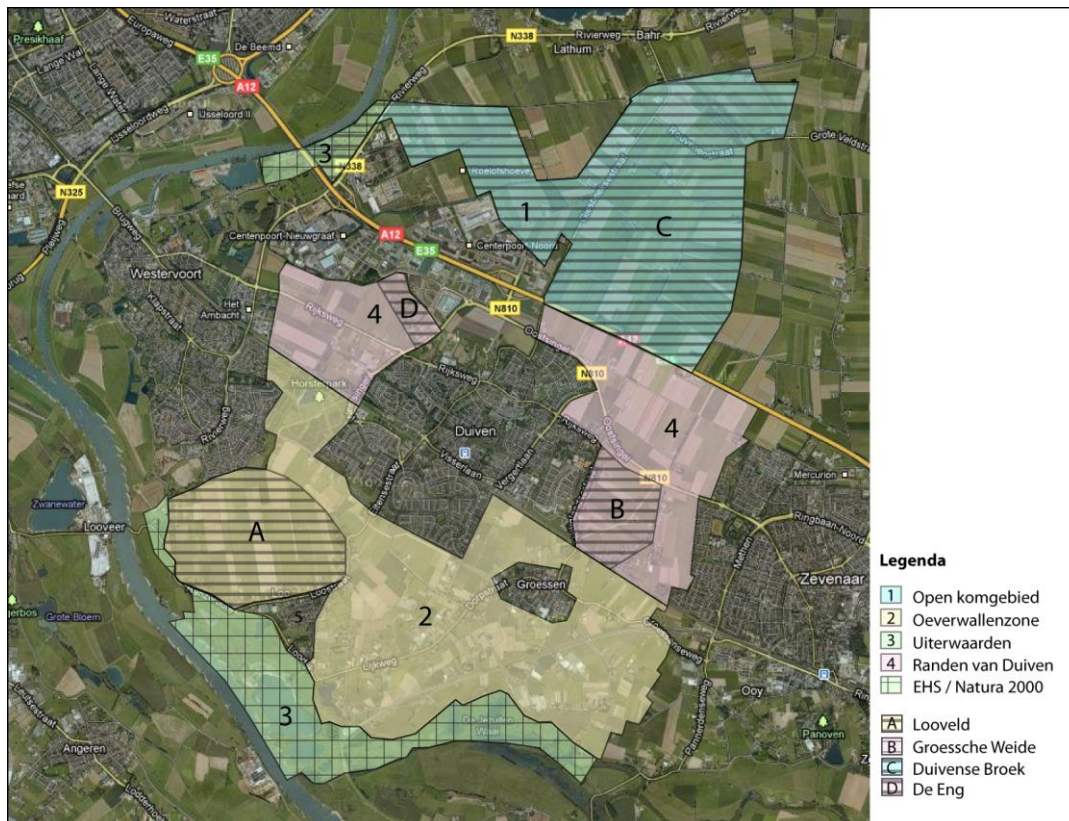
Het grondgebruik en de ontginningsgeschiedenis hebben ervoor gezorgd dat een variatie aan bijzondere en kenmerkende landschappelijke waarden is ontstaan. Binnen de voorgenoemde hoofdstructuur komen een aantal bijzondere gebieden voor:

- het Rijnstrangengebied is een belangrijk overblijfsel van een oude rivierloop van de Rijn. Het Rijnstrangengebied en het dijklandschap ten zuiden van Loo vormen een onderdeel van het grotere natuurgebied de Gelderse Poort;
- in het noordwestelijk deel van de gemeente ligt nog een gedeelte van de landschappelijk waardevolle IJsselbandijk;

- het binnen- en buitendijkse stroomruggengebied (de geul en de sedimentatie in de vorm van oeverwallen) vormt door het natuurlijke gevormde reliëf in wisselwerking met het menselijk gebruik (verkaveling, (lint)bebouwing, wegenpatronen) een landschappelijk waardevol gebied. Om die reden is dit gebied tevens cultuurhistorisch waardevol;
- de crevassegeulen (doorbraken van oeverwallen bij hoogwater) die door de gemeente lopen en de hiermee samenhangende ligging van de dorpen Groessen en Loo, hebben een bijzondere landschappelijke waarde. Zij zijn getuigen van de vroegere invloed van de rivieren op het gebied;
- de ontginning van het landschap vanuit beide dorpen heeft geresulteerd in twee polders met de duidelijke slagenverkaveling zoals we dat ook zien in een Hollandse polder; het Looveld en de Groessche Weide. Deze twee gebieden zijn om die reden uniek voor de gemeente Duiven;
- het laaggelegen kommengebied herbergt een bijzondere waarde vanwege de lage ligging. In dit gebied ligt ten noorden van Roelofshoeve en Centerpoort-Noord zelfs de laagste plek van de hele gemeente.

In de Structuurvisie Duiven en in het Ontwikkelingskader Buitengebied Duiven geeft de gemeente haar visie op het landschap. Binnen zowel de structuurvisie als het ontwikkelingskader is het plangebied opgedeeld in deelgebieden.

- Duivense Broek: Het Duivense Broek (open kommengebied) is een grootschalig landbouwgebied met een rechte verkaveling. Grootschalige boerderijen liggen als eilandjes in open ruimte. Door de openheid van het landschap is niet alleen de Veluwe zichtbaar, maar zijn de A12 en het bedrijventerrein van Duiven opvallend aanwezig. Het Duivense Broek biedt ruimte aan een aantal windmolens. Het komgebied kent brede weteringen voor de afvoer van het water. De landschappelijke openheid en het agrarische karakter moet behouden en versterkt worden.
- Randen van Duiven: In het rivierlandschap gaan de oeverwallen over in de lagere gronden van de kommen. Hierdoor ontstaat er een tussengebied met kenmerken van zowel de oeverwal als de kom. De randen van Duiven is een gemengd gebied waar agrarisch buitengebied en stedelijke invloeden samenvallen. Tussen Westervoort, Zevenaar en Duiven liggen gebieden die behouden moeten blijven als niet-stedelijke zone zodat de kernen niet aan elkaar zullen groeien. Een van deze gebieden is de Groessche Weide. Dit is een deelgebied waar de gemeente een hoog ambitieniveau heeft omtrent het behoud en de versterking van de aldaar voorkomende cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Het betreft dan met name de openheid en de verkavelingsstructuur.
- Oeverwallenzone: Op de oeverwal wordt de ligging van de wegen en de perceelsgrenzen gestuurd door reliëf en bodemgesteldheid. Omdat deze door meanderende rivieren zijn ontstaan, hebben de wegen in dit gebied een kronkelig verloop. Het Looveld is tevens in de Oeverwallenzone gelegen. Dit is een deelgebied waar de gemeente een hoog ambitieniveau heeft omtrent het behoud en de versterking van de aldaar voorkomende cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Het betreft dan met name de openheid en de verkavelingsstructuur.
- Uiterwaarden: De uiterwaarden langs Neder-Rijn en IJssel bieden mogelijkheden voor verdere natuurontwikkeling.

Impressie hoofdstructuur plangebied (Bron: Buro SRO)

De werking van het bestemmingsplan strekt in principe niet zo ver dat landschapsaanleg- en beheer afgedwongen kan worden. Hiervoor is sectoraal instrumentarium, zoals de Keur vanuit het waterschap (zie paragraaf 4.6) beschikbaar. Echter, wanneer het bestemmingsplan via wijzigings- en afwijkingmogelijkheden nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt, kan hier wel als voorwaarde aan worden gekoppeld dat er een kwaliteitsverbetering plaats dient te vinden. Dit kan bijvoorbeeld vorm krijgen door de aanleg van nieuwe natuur- en landschapselementen, verbetering van het erf of het realiseren van streekeigen erfplanting.

De toekomstige doortrekking van de A15 naar de A12 snijdt door een aantal deelgebieden, waaronder de Groessche Weide, en heeft ingrijpende effecten op het landschap. In het voorliggende bestemmingsplan is het tracé van de doortrekking niet meegenomen. Dit volgt te zijner tijd een eigen planologische procedure.

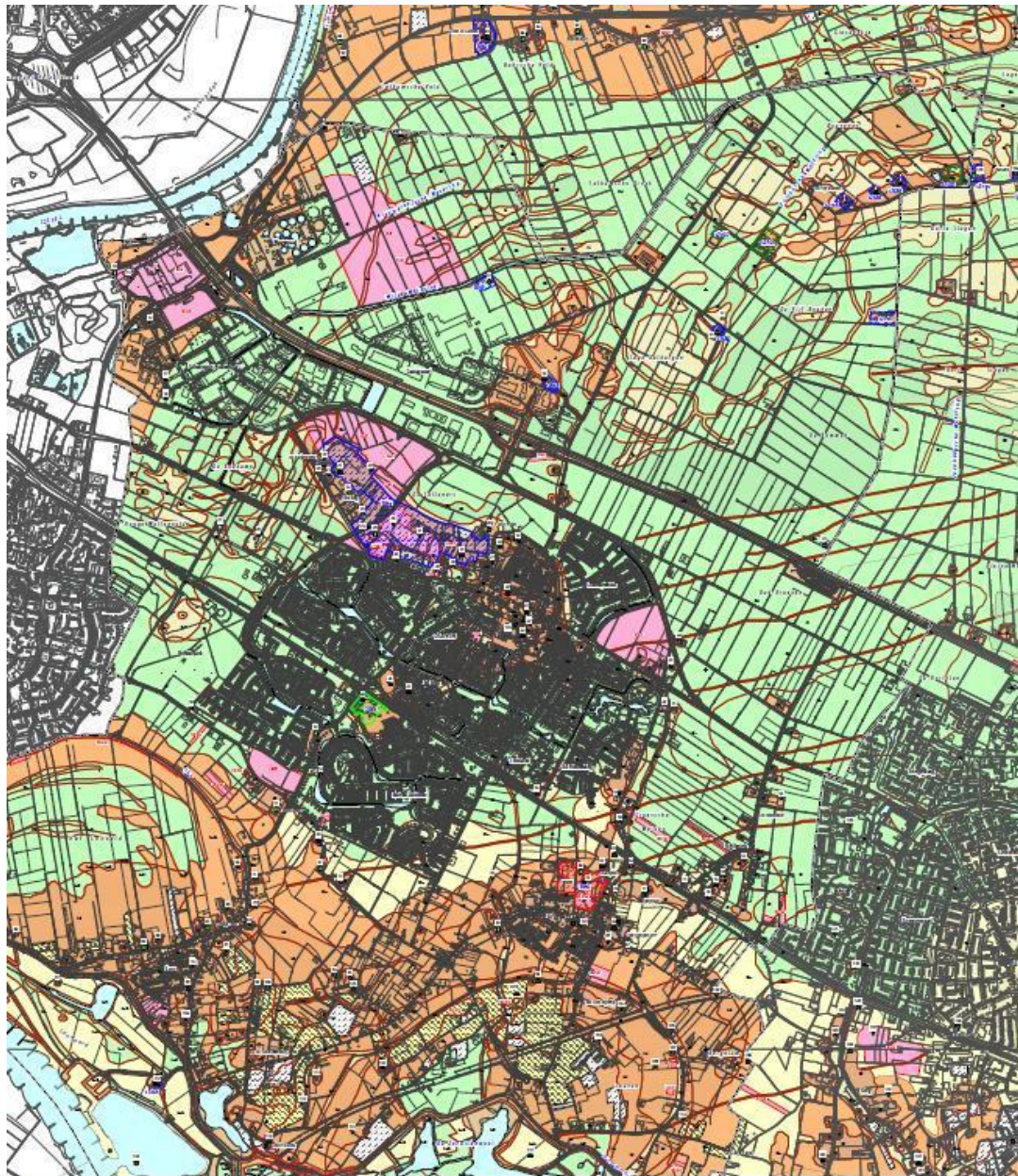
3.4 Archeologie en cultuurhistorie

Archeologische waarden en verwachtingen

In opdracht van de gemeente Duiven is de “Archeologische waarden- en verwachtingskaart met AMZ-adviezen” d.d. 15 mei 2007 (vaststellingsdatum B&W) vervaardigd. De kaart heeft betrekking op het gehele grondgebied van de gemeente. De archeologische waarden- en verwachtingskaart is een kaart waarop bekende en vermoedelijke archeologische vindplaatsen en terreinen staan weergegeven. De kaart vormt een instrument voor het omgaan met archeologische waarden in ruimtelijke planvorming.

De gemeente dient bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening te houden met de in de grond aanwezige en te verwachten archeologische waarden. Om hier binnen haar grondgebied eenduidig mee om te gaan, is op 31 mei 2010 een ‘paraplubestemmingsplan’ Archeologie vastgesteld.

Archeologische waarden en verwachtingskaart gemeente Duiven

Cultuurhistorische waarden

Daarnaast zijn in de gemeente Duiven cultuurhistorische waarden aanwezig in de vorm van herkenbare landschapstypen, historisch-bouwkundige waarden, oude wegenpatronen en historische dorpskernen. Dat laatste geldt specifiek voor de dorpskernen van Groessen en Loo.

De cultuurhistorische elementen in Duiven zijn nauw verbonden met de landschappelijke waarden van het gebied. De natuurlijke structuren hebben een belangrijke invloed gehad op de opbouw van de gemeente. De cultuurhistorische elementen -vaak straten, gebieden of gebouwen - bevinden zich vaak langs of op deze oude, natuurlijke structuren.

In het algemeen worden de nog zichtbare historische wegen en gebouwen hoog gewaardeerd, omdat ze ons iets vertellen over de identiteit van het gebied. De mate waarin deze elementen bewaard zijn gebleven, wordt vertaald in de zogenaamde cultuurhistorische waarde. Het historisch wegenpatroon van doorgaande en lokale verbindingsroutes in Duiven is bijvoorbeeld van cultuurhistorische waarde. De situatie die omstreeks 1735 bestond, is nog goed herkenbaar met wegen zoals de Rijksweg, Heilweg-Molenstraat-Schraleweidsestraat, Burgemeester Van Dorth tot Medlerstraat-Eltensestraat-Loostraat, Heiliglandsestraat, Dorpstraat-Lijkweg en Kerkkackers-Leuvensestraat, alsmede kerkepaden in Groessen en Loo. De T-as boerderijen op terpen geven nog steeds een goed beeld van de historische oriëntatie op hoger gelegen gronden.

Het Pannerdensch Kanaal verbindt de Nederrijn met het Bijlandsch Kanaal en werd gegraven tussen 1701 en 1709, aanvankelijk als verdedigingslinie zonder verbinding met Rijn en Waal. Het Pannerdensch Kanaal is aangelegd in een tijd van militaire conflicten met Frankrijk.

Monumenten

De totale gemeente Duiven kent 12 rijksmonumenten en 13 gemeentelijke monumenten. In het plangebied liggen de hiernavolgende rijks- en gemeentelijke monumenten. Tevens zijn er enkele cultuurhistorisch waardevolle panden in het plangebied gelegen. Deze panden zijn ook opgenomen in het onderstaande overzicht.

Rijksmonumenten

- Rijswijksestraat 2 te Groessen
- Achtergaardsestraat 17 te Groessen (molen)
- Loostraat 34 te Loo
- Loowaard 1 te Loo
- Beerenclauwstraat 8 te Groessen

Gemeentelijke monumenten

- Loostraat 17 te Loo
- Loowaard 1 te Loo
- Helhoek 8 te Groessen
- Schraleweidsestraat 3 te Groessen

Karakteristieke panden

- Loostraat 6 te Loo
- Loostraat 28 te Loo
- Loostraat 13 te Loo
- Vossendel 2 te Groessen
- Engsestraat 30 te Duiven

3.5 Natuur

3.5.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

In en/of nabij het plangebied liggen de Natura 2000-gebieden 'De Gelderse Poort' en 'Uiterwaarden IJssel' (beiden in ontwerp aangewezen).

De Gelderse Poort is de naam van een meer dan 6.000 ha groot rivierenlandschap tussen de Duitse grens en de steden Arnhem en Nijmegen. Het gebied wordt gekenmerkt door verlandende stroombeddingen en oude meanders, omgeven door graslanden, akkers en wilgenbos. Delen van het buitendijkse gebied zijn vergraven voor klei- en zandwinning en bestaat grotendeels uit open water, moerassen, ruigten, wilgenbos en diverse typen grasland, waaronder stroomdalgrasland op hooggelegen stroomruggen, oeverwallen en dijken. Het binnendijkse polderlandschap bestaat voornamelijk uit graslanden, akkers, kleine waterlopen, rietlanden en moerasbos. Van oorsprong is dit rivierenlandschap een belangrijk broedgebied voor moerasvogels (roerdomp, blauwborst en grote karekiet), vogels van natte uiterwaard-graslanden (porseleinhoen en kwartelkoning) en broedvogels van waterrijke gebieden (aalscholver, dodaars, zwarte stern, ijsvogel).

Een zeer beperkt gedeelte van het Natura 2000 gebied Uiterwaarden IJssel valt binnen het plangebied. Dit gebied omvat het merendeel van de buitendijkse delen van het rivierengebieden van de IJssel. De uiterwaarden IJssel is een belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden en drijvende waterplantenvegetaties. Voor de wilde zwaan, kolgans, Kievit en de grutto is het één van de belangrijkste gebieden in Nederland.

Het oprichten van bijvoorbeeld nieuwe woningen of agrarische bedrijven in of nabij dit EHS/Natura 2000 gebied is strijdig met het natuur- en milieubeleid (het 'nee, tenzij'-principe) en kan daarom niet worden toegestaan. Het uitbreiden van (agrarische) bedrijven in de nabijheid van het Natura 2000-gebied is vanwege de depositie van stikstof doorgaans ook geen mogelijkheid, tenzij kan worden aangetoond dat er geen (significante) aantasting van de natuurwaarden plaatsvindt.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Bij de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) werken verschillende overheden samen. Het Rijk heeft in 1995 in grote lijnen de grenzen van de EHS vastgesteld. De provincies bepalen om welke gebieden het precies gaat. Deze gebieden zijn in het provinciaal omgevingsplan (streekplan) opgenomen.

Binnen de ecologische hoofdstructuur geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat wijzigen van het bestemmingsplan uitsluitend wordt toegestaan als er groot maatschappelijk belang op het spel staat en er geen redelijke alternatieven zijn. De provincie Gelderland heeft de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden beschreven in de streekplanuitwerking 'Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur'.

Nationaal landschap Gelderse Poort

De Gelderse Poort is door het Rijk aangewezen als één van de Nationale Landschappen om de kwaliteit van het landschap te behouden en te versterken. Economische functies in het landschap kunnen zich –binnen de grenzen van het beleid zoals dat is vastgelegd in het Streekplan- blijven ontwikkelen. 'Behoud door ontwikkeling' is dan ook het uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid in de Nationale Landschappen.

In gebieden binnen een nationaal landschap kunnen uitsluitend bestemmingen worden toegestaan, voor zover deze de kernkwaliteiten van het gebied, zoals vastgelegd in de streekplanuitwerking "Kernkwaliteiten waardevolle landschappen" behouden of versterken.

Natuurontwikkeling Loowaard Kandia

In de Loowaard is klei en zand gewonnen voor bouwmaterialen. Na de klei- en zandwinning is de natuurlijke begroeiing tot ontwikkeling komen. Sinds juni 1998 wordt het terrein begraaasd met Galloway-runderen en Konik-paarden. Als gevolg van dit beheer ontwikkelt zich, een momenteel grotendeels uit akkerdistel bestaande, patroon van ruigtes. Deze ruigtes worden bevolkt door onder andere Kwartelkoningen, Grauwe Gorzen en de Gele Kwikstaart. In de winter bieden de distels volop voedsel voor de Putter. Langzaam maar zeker verandert de vegetatie van monotoon distelveld tot een soortenrijke ruigte, met op de oever van de rivier de eerste stroomdalplanten. Het gebied is vrij toegankelijk voor wandelaars en fietsers, ook buiten de paden.

In het kader van verdere natuurontwikkeling is binnen het bestemmingsplan agrarisch natuurbeheer mogelijk gemaakt. Het bestemmingsplan dwingt deze ontwikkeling niet af, maar is in deze ruimtescheppend.

3.5.2 Soortbescherming

Behalve de bescherming van natuurgebieden, zijn bepaalde planten- en diersoorten ook wettelijk beschermd op basis van de Flora en Faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Op grond van de Flora en faunawet is iedere handeling verboden die schade kan toebrengen aan de op grond van de wet beschermde planten en dieren en/of hun leefgebied. Op grond van artikel 75 van de wet kan ontheffing van het verbod worden verleend en op grond van de ex artikel 75 vastgestelde AMvB gelden enkele ontheffingen van het verbod.

De gemeente Duiven beschikt over een verwachtingskaart van de flora en fauna binnen haar grondgebied. Op deze kaart staan de ecologisch waardevolle locaties binnen de gemeente aangegeven. Met ecologisch waardevol wordt bedoeld dat op deze locaties naar verwachting beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) en/of Rode lijstsoorten aanwezig zijn. Tabel 1 soorten van de Flora- en faunawet in het kader van de verwachtingskaart buiten beschouwing gelaten, omdat voor deze soorten een vrijstelling geldt bij bestendig beheer (zie Verwachtingskaart voor bestendig groenbeheer in de gemeente Duiven, rapportnummer 1077, Stichting Staring advies, juni 2010). Aan de hand van deze verwachtingskaart kan de gemeente Duiven bepalen/inschatten of bij ruimtelijke ingrepen, buiten een quickscan natuurtoets, nader aanvullend onderzoek en/of een ontheffingaanvraag noodzakelijk zal zijn.

Op basis van veld- en literatuuronderzoek kan niet worden uitgesloten dat beschermenswaardige soorten in het plangebied voorkomen.

3.6 Landbouw

Land- en tuinbouw is van oudsher een grote grondgebruiker in de gemeente Duiven. Het gaat hierbij zowel om de landbouw als sociaal-economische functie, als om gebruiker en beheerder van het agrarische cultuurlandschap.

De gemeente Duiven kenmerkt zich thans als een gemengde gemeente, met beschermde natuurgebieden, woongebieden en een diverse landbouwsector met intensieve veehouderijen. Uit de verschillende beleidsstukken is op te maken dat er gezocht moet worden naar evenwicht in het bieden van ruimte voor de genoemde functies.

Door ruimteclaims vanuit stedelijke, infrastructurele, ecologische en landschappelijk functies loopt het areaal landbouwgrond terug. Door het aanscherpen van de regels op het gebied van stankhinder, uitstoot van ammoniak en het reconstructiebeleid, is het voor de agrarische sector steeds moeilijker om zich verder te ontwikkelen. Dit blijkt ook uit het relatief lage aantal omvangrijke landbouwbedrijven (> 70 nge).

Huidige situatie

In deze paragraaf is voor een analyse van de landbouwsector gebruik gemaakt van gegevens van het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) en het Web-BVB (Bestand Veehouderij Bedrijven). Het Web-BVB is een provinciale database waarin per gemeente de agrarische vergunninggegevens of meldingen van veehouderijbedrijven staan aangegeven.

Net als in andere delen van Gelderland neemt het aantal agrarische bedrijven in de gemeente Duiven gestaag af. In de volgende tabel is dit weergegeven.

Type bedrijf /jaar	Aantal		
	2000	2005	2010
Akkerbouw	64	44	32
Tuinbouw open grond	34	21	15
Tuinbouw onder glas	32	26	14
Intensieve kwekerij	6	5	2
Grasland en groenvoedergewassen	77	65	63
Graasdieren	58	48	48
Hokdieren	14	10	8
Totaal	116	94	80

Aantal agrarische bedrijven in de gemeente Duiven (bron: Centraal Bureau voor de Statistiek, 2011)

De bedrijfseconomische omvang van de agrarische bedrijven in de gemeente Duiven is als volgt. Deze cijfers zijn gebaseerd op het CBS en komen uit 2000 (recentere cijfers zijn afwezig). Deze cijfers zijn vergeleken met de cijfers voor de regio.

Omvang in 2000 (in nge)	Regio Arnhem- Nijmegen		Gemeente Duiven	
	#	%	#	%
< 20	839	33	43	37
20 - 70	769	31	35	30
70 - 150	661	26	28	24
> 150	639	10	10	9
	2508	100	116	100

Omvang agrarische bedrijven in nge (Nederlandse Grootte Eenheid) (bron: Centraal Bureau voor de Statistiek, 2011)

Uit deze tabel blijkt dat het aantal kleine (< 20 nge), middelgrote (20-70-nge) als grote agrarische bedrijven (> 70 nge) regel gelijk zijn. De opbouw in de regio is vergelijkbaar, grootste verschil is dat er in de gemeente wat meer kleinere bedrijven voorkomen.

De bedrijvigheid < 20 nge is dusdanig beperkt dat er geen sprake zal zijn van een volwaardig agrarisch bedrijf (agrarische activiteiten als hoofdtak / bij wijze van hoofdinkomen). De activiteiten zullen veelal het karakter van een 'hobbybedrijf' of nevenactiviteit hebben. De bedrijven > 70 nge hebben een dusdanige omvang dat deze over goede toekomstperspectieven beschikken.

Het Web-BvB geeft aan dat er in de gemeente Duiven 48 veehouderijen zijn. De gegevens uit het Web BVB zijn niet actueel, maar geven wel aan welke typen veehouderij er in de gemeente Duiven zijn. De verdeling naar bedrijfstype is als volgt:

Type veehouderij	Aantal bedrijven	Gemiddelde bedrijfsomvang (in nge)
Leghennen	3	134
Melkrundvee	27	96
Overig pluimvee	1	238
Paarden	3	57
Schappen	5	24
Vleeskuikens	1	24
Vleesvarkens	3	65
Vleesvee	4	41
Zeugen	1	90

Gemiddelde bedrijfsomvang per type veehouderij (bron: Web-BvB, 2011)

Uit deze tabel blijkt dat binnen de gemeente voornamelijk veel melkrundveehouderijen zijn. Op een tweede plaats staan de schappen. Opvallend is dat het merendeel van de veehouderijen een zeer grote gemiddelde omvang heeft.

Relatief nieuw is de opkomst van de paardenhouderijen. Door de toename van de hoeveelheid vrije tijd en het toegenomen besteedbaar inkomen is de paardensport steeds meer in trek. Dit vertaalt zich in de toename van de paardenhouderijen. Het kan zowel gaan om paardenfokkerijen, als het trainen en africhten (manege) en het recreatief houden van paarden. Dit laatste gaat gepaard met een forse toename van bijvoorbeeld paardenbakken en paardenstallen in het landelijk gebied.

Reconstructiebeleid

Voor het buitengebied is met name de Reconstructiewetgeving van belang. Het Reconstructieplan Achterhoek Liemers is een uitwerking van de visie voor het desbetreffende reconstructiegebied voor de periode tot 2015.

Het gehele gebied is, zowel in dit beleid als in het Streekplan, aangewezen als verwevingsgebied. Binnen het verwevingsgebied wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de belangen van natuur en landbouw. Een vergroting van het bouwvlak voor intensieve veehouderijen tot 1 ha is mogelijk. Uitbreiding van intensieve veehouderijen die leidt tot een bouwvlak tot meer dan 1 ha, is volgens het Reconstructieplan alleen onder voorwaarden mogelijk bij samenvoeging van meerdere bedrijfslocaties en/of in situaties waarbij noodzaak in verband dierenwelzijns- of gezondheidseisen is aangetoond. Het bieden van ontwikkelingsruimte is van wezenlijk belang voor de economische positie van de agrarische bedrijven. Deze ontwikkelingsruimte hoeft niet enkel te bestaan uit meer bouw mogelijkheden maar kan tevens bestaan uit het bieden van mogelijkheden voor een (niet-agrarische of agrarisch verwante) neventak (verbrede landbouw).

Toekomst

Gelet op landelijke ontwikkelingen en de ontwikkelingen van de landbouw binnen gemeente Duiven zelf zullen er gedurende de planperiode agrarische bedrijven gaan stoppen. Dit betekent dat er sprake zal zijn van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB). Over het algemeen blijft het voormalige bedrijfshoofd op de boerderij wonen. De stallen komen veelal leeg te staan of worden gebruikt door derden voor niet-agrarische, bedrijfsmatige activiteiten. Binnen het open kommengebied/Duivense Broek is, zoals is gesteld in de het Ontwikkelingskader Buitengebied Duiven (OKBG), herbestemming naar een andere functie niet mogelijk. Binnen dit gebied is een helder primaat aan de agrarische functie gegeven. Herbestemming kan het buitengebied niet alleen een impuls geven op het gebied van leefbaarheid en vitaliteit maar ook op het gebied van landschappelijke kwaliteit. Binnen deze herbestemming zal weldoordacht met mogelijke ongewenste neveneffecten, zoals een verkeersaantrekkende werking of verrommeling van het erf, omgegaan moeten worden.

3.7 Recreatie

Het plangebied is door de aanwezige natuurgebieden, cultuurhistorische elementen, rust en ruimte zeer geschikt voor recreatieve activiteiten. Vooral het extensieve recreatieve medegebruik van de wegen en uiterwaarden speelt een grote rol, waarbij te denken valt aan de diverse fiets- en wandelroutes door het plangebied. Waar mogelijk wordt extensief recreatief medegebruik binnen de bestemmingen toegestaan. Het scala aan wandel- en fietsroutes door het buitengebied kan ondersteund worden door kleinschalige ontwikkelingen in het kader van functieverbreiding van landbouwbedrijven. De structuurvisie Duiven pleit voor een toename aan recreatiepaden of structuren in de deelgebieden randen van Duiven, Oeverwallengebied en Uiterwaarden, mits dit niet ten koste gaat van onder andere de agrarische en landschappelijke kwaliteiten van het plangebied.

Het Horsterpark, het groengebied tussen Duiven en Westervoort, is een uniek nieuw gecreëerd recreatiegebied en daarmee een belangrijke recreatieve voorziening. Het Horsterpark is voorzien van een kinderboerderij, een theepaviljoen en een natuurspeelbos. Het heeft een toeristisch opstappunt (TOP), van waaruit toeristen een aantal fietsroutes kunnen volgen. Ook zijn er diverse wandel- en fietspaden aanwezig. In het plangebied zijn geen verblijfsrecreatieve terreinen aanwezig, behoudens minicampings.

Opvallend is de 'verpaarding' van het landschap. Paarden en pony's worden voornamelijk voor recreatieve doeleinden gehouden. Paardenhouders hebben hun paard het liefst dicht bij huis. Dit zorgt echter wel voor verrommeling van het landschap door een wildgroei aan weiljes, paardenbakken, bouwwerken en gebouwen. In het bestemmingsplan zal een onderscheid worden gemaakt tussen paardenhouderijen als agrarische activiteit (paardenfokkerijen) en als recreatieve activiteit (het hobbymatig houden van paarden, pensionstalling, maneges, et cetera). Ten tijde van schrijven stagneert de verpaarding van het landschap door toedoen van economische ontwikkelingen. Hierbij is het denkbaar dat er gedurende de planperiode van het bestemmingsplan sprake zal zijn van 'ontpaarding'.

3.8 Wonen

Wonen en werken vindt zowel plaats in het buitengebied als in de kernen Duiven, Groessen en Loo. In het buitengebied is sprake van een concentratie aan wonen en werken langs de Loostraat en de Lijkweg. Het deel van het plangebied boven de A12, kent relatief weinig bebouwing. Deze bebouwing ligt verspreid in de Duivense Broek.

Naast individuele woningen in het buitengebied zijn er ook diverse voormalige agrarische bouwpercelen aanwezig, waarbij de bedrijfswoning inmiddels functioneert als burgerwoning.

3.9 Verkeer en vervoer

Duiven wordt ook gekenmerkt door de vele (inter)nationale infrastructurele verbindingen door de gemeente: de Neder-Rijn /Het Pannerdensch Kanaal, de spoorlijn Arnhem-Emmerich am Rhein, de A12 en de Betuwelijn.

De Betuwelijn loopt via een tunnel onder de Neder-Rijn /het Pannerdensch kanaal naar Zevenaar. De Betuwelijn is in 2008 in gebruik genomen en zal minder (goederen-) spoorbewegingen over het traject Duiven - Arnhem tot gevolg hebben.

Op dit moment loopt een planstudie naar het mogelijk doortrekken van rijksweg A15 van het knooppunt Ressen, parallel aan de Betuwelijn om vervolgens tussen Duiven en Zevenaar aan te sluiten op de A12. Naar verwachting zal de studie in binnenkort afgerond zijn, waarna een keuze voor het definitieve tracé wordt gemaakt. Deze ontwikkeling maakt echter geen deel uit van voorliggend bestemmingsplan.

3.10 Niet agrarische bedrijvigheid

Binnen het plangebied zijn, anno 2012, circa 35 bedrijven gevestigd, variërend van bedrijfsverzamelgebouwen (Helhoek) tot een hovenier. Deze bedrijven bieden niet alleen werkgelegenheid, maar ook diensten en producten aan de inwoners van Duiven.

In bijlage 3 van de planregels zijn alle niet-agrarische bedrijven opgenomen (inclusief recreatie, maatschappelijk, horeca, etc.). De meeste niet-agrarische bedrijven in het buitengebied behoren tot categorie 2 of 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Niet-agrarische bedrijvigheid komt met name voor aan de Helhoek, Lijkweg en Loostraat.

4 Milieuhygiënische aspecten

4.1 Bodem

Algemeen

De tijd dat elke vervuiling moest worden aangepakt ligt achter ons. Belangrijkste criterium hierbij is of de vervuiling zodanig is dat er sprake is van risico's voor gezondheid of milieu. In de praktijk blijken er vrijwel nooit risico's te zijn voor de gezondheid van mensen. Milieurisico's (verspreiding en ecologie) komen wel voor, maar meestal gaat het erom dat eventuele vervuilingen afstemming vereisen met bepaalde ontwikkelingen.

Op dit moment is er sprake van een omslag van saneren naar beheren en behoeven alleen de zogeheten "ernstige vervuilingen" in meer of mindere mate aangepakt te worden. De maatregelen worden daarbij afgestemd op de functie.

Regelgeving

Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit tenminste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit. Voorliggend bestemmingsplan regelt de bestaande situatie, uitvoering van bodemonderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

Onderzoek

In de loop der jaren is de bodemkwaliteit in de gemeente Duiven door bodemonderzoeken op veel plaatsen in beeld gebracht. De gemiddelde bodemkwaliteit is gekwalificeerd als schoon. Er zijn slechts enkele gevallen van (potentiële) bodemverontreiniging, welke inmiddels in kaart zijn gebracht.

Conclusie

Een nieuwe bestemming mag pas worden opgenomen als is aangetoond dat de bodem geschikt is (of geschikt te maken is) voor de nieuwe bestemming. In het kader van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen of planologische strijdigheid moet een onderzoek worden uitgevoerd naar mogelijk aanwezige bodem- en grondwaterverontreinigingen. Voor de locaties binnen het plangebied waar een functiewijziging wordt mogelijk gemaakt, dient ten tijde van daadwerkelijke functiewijziging te worden aangetoond dat de bodemkwaliteit geschikt is, of is te maken, voor de beoogde functiewijziging. Daarmee vormt het aspect bodem geen belemmering bij de uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan.

4.2 Luchtkwaliteit

Algemeen

Door de uitstoot van uitlaatgassen door onder andere de industrie en het verkeer komen schadelijke stoffen in de lucht. Vooral langs drukke wegen kunnen de concentraties van verschillende stoffen zo hoog zijn dat deze de gezondheid kunnen aantasten. Om te voorkomen dat de gezondheid wordt aangetast door luchtverontreiniging dient bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden te worden met de luchtkwaliteit ter plaatse.

Regelgeving

De belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Titel 5.2 Wet milieubeheer handelt over luchtkwaliteit, daarom staat deze ook wel bekend als de 'Wet luchtkwaliteit'. Met de 'Wet luchtkwaliteit' en bijbehorende bepalingen en hulpmiddelen, wil de overheid zowel de verbetering van de luchtkwaliteit bewerkstelligen als ook de gewenste ontwikkelingen in ruimtelijke ordening doorgang laten vinden.

De 'Wet luchtkwaliteit' voorziet onder meer in een gebiedgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het Rijk, provincies en gemeenten werken in het NSL-programma samen aan maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren tot de normen, ook in gebieden waar nu de normen voor luchtkwaliteit niet worden gehaald (overschrijdingsgebieden). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen.

In artikel 4 van het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de bijlagen van de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' is voor bepaalde categorieën projecten met getalsmatige grenzen vastgesteld dat deze 'niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Dit geldt onder andere voor woningbouwlocaties die ingeval van één ontsluitingsweg niet meer dan 1.500 nieuwe woningen mogen omvatten. Bij twee ontsluitingswegen mogen uitbreidingslocaties niet meer dan 3.000 woningen bevatten. Voor kantoorlocaties gelegen aan één ontsluitingsweg geldt een bruto vloeroppervlak van niet meer dan 100.000 m².

Wanneer projecten wel in betekenende mate bijdragen aan de luchtkwaliteit dient luchtonderzoek uitgevoerd te worden, waarbij getoetst wordt aan de normen.

Onderzoek

Het bestemmingsplan Buitengebied is een conserverend bestemmingsplan. Het bestemmingsplan voegt in principe geen functies of staat ontwikkelingen toe die luchtkwaliteit nadelig doet veranderen. Op grond van deze overwegingen kan zonder luchtonderzoek worden vastgesteld dat het bestemmingsplan voldoet aan de in de Wet milieubeheer vastgelegde luchtkwaliteitseisen. De wetgeving op het gebied van luchtkwaliteit staat de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan dan ook niet in de weg.

Binnen de gemeente Duiven wordt iedere twee jaar de luchtkwaliteit langs wegen in beeld gebracht. Dit is vorig jaar gerapporteerd in de rapportage Milieukaarten gemeente Duiven (V.2011.0636.00.R001, d.d. 8 december 2011). In deze rapportage worden de stoffen NO₂ en PM₁₀ voor de jaren 2011, 2015 en 2020 in beeld gebracht. Voor geen van beide stoffen wordt in geen enkel jaar een overschrijding, of bijna overschrijding geconstateerd. Bij alle wegen wordt in alle situaties ruim aan de grenswaarden voldaan.

Conclusie

Het bestemmingsplan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het onderhavige bestemmingsplan.

4.3 Geluid

Algemeen

Geluid is één van de factoren die de beleving van de leefomgeving in belangrijke mate bepalen. Door de toename van het verkeer en de bedrijvigheid wordt de omgeving in steeds sterkere mate belast met geluid. Dit leidt tot steeds meer klachten. In een aantal gevallen wordt de gezondheid beïnvloed door geluid. Hoge geluidsniveaus kunnen het gehoor beschadigen en ook de verstoring van de slaap kan op de lange duur slecht zijn voor de gezondheid. Door de toename van het geluid in de omgeving, wordt de behoefte aan stilte steeds meer als een noodzaak gevoeld.

Regelgeving

De Wet geluidhinder, de Luchtvaartwet en de Wet milieubeheer zijn in het kader van geluidhinder van belang.

Bij nieuwe ontwikkelingen van geluidgevoelige bestemmingen dient de geluidssituatie in beeld gebracht te worden. De geluidsniveaus op de gevels van de nieuwe gebouwen worden getoetst aan de geluidsnormen. Er dient gekeken te worden naar vier bronnen van geluid, namelijk wegverkeerslawaai, spoorlawaai, industriellawaai en vliegtuiglawaai.

Het juridisch kader voor wegverkeerslawaai, spoorlawaai en industriellawaai wordt gevormd door de Wet geluidhinder. Vliegtuiglawaai wordt geregeld in de Luchtvaartwet. Er liggen geen geluidszones van het vliegtuiglawaai over het plangebied, waardoor deze niet nader beschouwd worden. Op het aspect wegverkeerslawaai, spoorlawaai en industriellawaai wordt hier nader ingegaan.

Daarnaast kent de gemeente Duiven ook haar eigen gemeentelijk geluidsbeleid. Het 'Gemeentelijk geluidsbeleid Duiven 2010' is op 4 oktober 2010 door de raad van de gemeente Duiven vastgesteld.

Weg en railverkeerslawaai

In de gemeente Duiven worden hoge geluidbelastingen geconstateerd rondom de hoofdinfrastructuur zoals de A12, de Westsingel, de Oostsingel en de Rijksweg, rondom de spoorlijnen Arnhem-Winterswijk. In de zuidrand liggen de meest rustige gebieden; de Vogelrichtlijn- en stiltegebieden.

Voor het weg- en railverkeerslawaai is de Wet geluidhinder (Wgh) het wettelijke kader. In deze wet is onder andere vastgelegd welke geluidsniveaus op de gevel van nieuwe woningen, ten gevolge van weg- en railverkeer, maximaal toelaatbaar zijn. In beginsel geldt dat de geluidbelasting op nieuwe woningen niet meer mag bedragen dan de voorkeursgrenswaarde (48 dB wat betreft wegverkeerslawaai, 55 dB wat betreft railverkeerslawaai). Op grond van artikel 76, lid 1 van de Wet geluidhinder dienen bij de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan de grenswaarden van de Wet geluidhinder in acht te worden genomen. Volgens artikel 76, lid 3 geldt deze verplichting niet voor situaties waarin op het tijdstip van de vaststelling van het bestemmingsplan de weg en de woningen en/ of andere geluidgevoelige gebouwen aanwezig zijn (bestaande situatie). Dit houdt in dat bij zogenaamde conserverende bestemmingsplannen geen toetsing aan de grenswaarde hoeft plaats te vinden.

Dit bestemmingsplan Buitengebied is een conserverend bestemmingsplan. In het plan worden geen nieuwe geluidgevoelige functies mogelijk gemaakt. Het uitvoeren van een akoestisch onderzoek is hierdoor niet noodzakelijk en de Wet geluidhinder staat de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan dan ook niet in de weg.

Industriellawaai

In de Wgh is bepaald dat rond industrieterreinen waarop bepaalde, krachtens de Wet milieubeheer, aangewezen inrichtingen zijn gevestigd of zich mogen vestigen (grote lawaaimakers), een geluidzone moet zijn vastgesteld. In artikel 2.4 van het Inrichtingen en vergunningenbesluit is vastgelegd welke inrichtingen als grote lawaaimaker moeten worden beschouwd. Buiten de geluidzone rondom een industrieterrein mag de gezamenlijke geluidbelasting van de op het industrieterrein gevestigde inrichtingen niet hoger zijn dan 50 dB(A) etmaalwaarde.

Met zonering wordt beoogd rechtszekerheid te bieden aan zowel lawaaimakers als aan woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Lawaaimakers kunnen aan de ene kant hun geluidproducerende activiteiten niet onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen (gezondheidsgebouwen, onderwijsgebouwen, binnen en buiten de zone). Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen te veel oprukken naar de lawaaimakers toe. Een eenmaal vastgestelde zone kan worden gewijzigd. Een wijziging van een zone is echter niet toegestaan voor het gebied waar een hogere geluidsbelasting optreedt dan 50 dB(A) als gevolg van het gezoneerde industrieterrein. De wijziging moet tevens worden vastgelegd in het bestemmingsplan.

Indien zich binnen de geluidszone woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen bevinden, gelden daarvoor aparte regels. Voor woningen zijn deze regels te vinden in de Wgh zelf en voor andere geluidsgevoelige bestemmingen in het Besluit geluidhinder.

In voorliggend bestemmingsplan is een geluidgezoneerd industrieterreinen gelegen, bedrijventerrein Roelofshoeve. De zone is opgenomen op de verbeelding en in de regels.

Conclusie

In het plangebied worden geen nieuwe geluidsgevoelige functies mogelijk gemaakt. Tevens wordt geen extra mogelijkheid gecreëerd om geluidbronnen in het plangebied te kunnen realiseren, die voor eventuele overlast/hinder kan zorgen bij geluidgevoelige bestemmingen in het plangebied. In het algemeen kan worden geconcludeerd dat de Wet geluidhinder de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg staat.

4.4 Geur

Algemeen

Veehouderijen veroorzaken geur vanwege bijvoorbeeld de dierenverblijven, mestbassins, mestverwerking en opslag van voer. Geur kan in de leefomgeving hinder veroorzaken en brengt om die reden ook gezondheidsrisico's met zich mee. Bij het aspect geur in een bestemmingsplan Buitengebied gaat het aan de ene kant om de bronnen van geur (bijvoorbeeld een rundveehouderij, varkenshouderij of nertsenfokkerij) en aan de andere kant het eventueel mogelijk maken van geurgevoelige objecten (gebouwen zoals woningen, scholen, kantoren).

Regelgeving

Geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij vormt het toetsingskader voor vergunningverlening op het gebied van geur veroorzaakt door dierenverblijven van veehouderijen.

Om de geurbelasting te bepalen wordt gebruik gemaakt van de zogeheten verspreidingmodellen. Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de afstanden zoals aangegeven in verspreidingsmodellen. Gemeenten hebben echter de mogelijkheid om de wettelijke geurnormen of de wettelijk aan te houden afstanden voor bepaalde gebieden aan te passen. Hiertoe dient in de gemeentelijke verordening te worden vastgelegd welke waarden of afstanden in die specifieke gevallen zijn opgenomen. Het vaststellen van de nieuwe geurnormen moet worden onderbouwd door middel van een gebiedsvisie. De gemeente heeft een eigen geurbeleid opgesteld voor het buitengebied Duiven. Deze is toegelicht in paragraaf 2.4.

Veehouderijen die onder het Besluit landbouw milieubeheer vallen, moeten voldoen aan de in dat besluit genoemde minimaal aan te houden afstand tot geurgevoelige objecten. Het Besluit landbouw milieubeheer geeft ook minimaal aan te houden afstanden tot geurgevoelige objecten voor opslagen van veevoeder en mest. Mestbassins dienen te voldoen aan het Besluit mestbassins milieubeheer.

Ammoniak en veehouderij

In het buitengebied van Duiven is een aantal intensieve veehouderijen gevestigd, die te maken krijgen met de uitgangspunten van de Wet ammoniak en veehouderij. Het Nederlandse ammoniakbeleid heeft een gebiedsgerichte en een generieke aanpak.

De gebiedsgerichte aanpak richt zich op maatregelen rond ammoniakgevoelige natuurgebieden. Een belangrijke maatregel is de zonering van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). De provincies moeten de meest kwetsbare natuurgebieden, die gelegen zijn binnen de EHS inzichtelijk maken. Binnen deze gebieden en in een zone van 250 m daaromheen gelden beperkingen voor de milieuvergunningverlening voor bedrijven.

Ten behoeve van de generieke aanpak gelden emissie-eisen voor alle stallen. De stallen zullen in de toekomst emissiearm moeten worden gebouwd, voor zover de techniek daarvoor beschikbaar is. Verder worden er eveneens regels gesteld aan het emissiearm uitrijden van mest en het afdekken van mestbassins. Op deze wijze kan men de achtergronddepositie van ammoniak terugdringen.

Plattelandswoningen

Ten tijde van het opstellen van het voorliggende bestemmingsplan is onduidelijkheid over de mogelijke invoering van plattelandswoningen. Een wetsvoorstel hiertoe wacht behandeling door de Eerste Kamer af. Doel van dit wetsvoorstel is dat het planologisch regime van gronden en opstallen, en niet langer het feitelijke gebruik daarvan, bepalend wordt voor de mate van bescherming tegen hinder van geluid, geur en fijn stof. Verder wordt geregeld dat plattelandswoningen die (ook) door derden mogen worden bewoond, niet worden beschermd tegen milieugevolgen van het bijbehorende agrarische bedrijf.

Conclusie

In het kader van de milieuvergunningverlening dient rekening te worden gehouden met eventuele geurafstanden. De bescherming van de voor ammoniak gevoelige gebieden is vertaald in de Reconstructiezonering en is in die vorm in dit bestemmingsplan doorvertaald.

4.5 Externe veiligheid

Algemeen

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens het transport ervan. Op basis van de criteria zoals onder andere gesteld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (verder: Bevi) worden bedrijven en activiteiten geselecteerd die een risico van zware ongevallen met zich mee (kunnen) brengen. Daarbij gaat het vooral om de grote chemische bedrijven, maar ook om kleinere bedrijven als LPG-tankstations en opslagen van bestrijdingsmiddelen. Daarnaast zijn (hoofd)transportassen voor gevaarlijke stoffen, zoals buisleidingen, spoor-, auto-, en waterwegen, ook als potentiële gevarenbron aangemerkt.

Er gelden twee risicocontouren:

- het plaatsgebonden risico (PR) is de kans dat een persoon die zich gedurende een jaar onafgebroken onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Er geldt een contour waarbinnen die kans 10^{-6} (één op 1.000.000) bedraagt.
- het groepsrisico (GR) is een berekening van de kans dat een groep personen binnen een bepaald gebied overlijdt tengevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De oriëntatiewaarde geeft hierbij de indicatie van een aanvaardbaar groepsrisico.

Regelgeving

Besluit externe veiligheid inrichtingen

Sinds 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van kracht. Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving vanwege activiteiten met gevaarlijke stoffen. Het Bevi is gericht aan het bevoegd gezag inzake de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening en heeft onder meer tot doel om bij nieuwe situaties toetsing aan de risiconormen te waarborgen. Het Bevi is van toepassing op vergunningsplichtige risicovolle bedrijven en de nabijgelegen al dan niet geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten. In artikel 2, lid 1 van het Bevi is opgesomd wat wordt verstaan onder risicovolle bedrijven en wat wordt verstaan onder (beperkt) kwetsbare objecten.

Uit het Bevi en de richtlijnen voor vervoer gevaarlijke stoffen vloeit de verplichting voort om in ruimtelijke plannen in te gaan op de risico's in het projectgebied ten gevolge van handelingen met gevaarlijke stoffen. De risico's dienen te worden beoordeeld op het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Voor elke verandering van het groepsrisico (af- of toename) in het invloedsgebied moet een verantwoording worden afgelegd, over de wijze waarop de toelaatbaarheid van deze verandering in de besluitvorming is betrokken. Samen met de hoogte van het groepsrisico moeten andere aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Ten behoeve van de verantwoording groepsrisico is advies gevraagd en ontvangen van de regionale brandweer.

Basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen

Vervoer van gevaarlijke stoffen vindt sinds jaar en dag plaats via het spoor, over de weg en het water. Knelpunt hierbij is dat er geen plafond bestaat voor de omvang en samenstelling van dit vervoer. Theoretisch kan het vervoer ongelimiteerd toenemen, met dan eveneens ongelimiteerde gevolgen voor de ruimtelijke ordening. Het beleid achter het landelijke Basisnet is dat een plafond vastgesteld wordt voor dit vervoer van gevaarlijke stoffen. Het Basisnet zal onderdeel uitmaken van het wettelijke kader van het Besluit Transportroutes Externe Veiligheid (BTEV) dat eind 2008 als ambtelijk concept is gepubliceerd, maar nog geen vastgesteld beleid is.

In de wijziging van de 'Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (CRvgs), gepubliceerd op 21 december 2009 in de Staatscourant, is ingespeeld op de ontwikkelingen rondom basisnet Weg en basisnet Water. De ontwikkelingen rondom Basisnet Spoor worden naar verwachting in een nieuwe wijziging van de cRvgs in de zomer van 2012 doorgevoerd.

Besluit externe veiligheid buisleidingen

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Het Bevb brengt het externe veiligheidsbeleid voor buisleidingen op dezelfde lijn als het beleid voor inrichtingen en vervoer van gevaarlijke stoffen. Hier geldt eveneens een grenswaarde en richtwaarde voor het plaatsgebonden risico alsmede een verantwoordingsplicht ten aanzien van het groepsrisico voor het bevoegd gezag voor de ruimtelijke ordening. Voor de verantwoordingsplicht is een onderscheid gemaakt tussen het 100%-letaliteitsgebied en het 1%-letaliteitsgebied. Binnen eerstgenoemd gebied geldt een uitgebreide verantwoordingsplicht, in laatstgenoemd gebied dient alleen bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid beschouwd te worden. Een bestemmingsplan geeft de ligging weer van de in het plangebied aanwezige buisleidingen alsmede de daarbij behorende belemmeringenstrook ten behoeve van het onderhoud van de buisleiding. De belemmeringenstrook bedraagt ten minste vijf meter aan weerszijden van een buisleiding gemeten vanuit het hart van de buisleiding.

Onderzoek

In bijlage 1 zijn de risicobronnen die zich binnen of in de omgeving van het plangebied bevinden, beschouwd.

Van geen enkele risicobron ligt de contour voor het plaatsgebonden risico over een kwetsbaar object. Er liggen enkele beperkt kwetsbare objecten binnen de contour voor het plaatsgebonden

risico. Dit vanwege de hogedruk aardgastransportleiding nabij de grens van de gemeente Westervoort en de Betuwelijn. Aangezien de contour voor het plaatsgebonden risico is gelegen over kwetsbare objecten in Westervoort gaat de Gasunie deze de komende drie jaar saneren. Hiermee vervalt tevens de contour over de beperkt kwetsbare objecten in Duiven.

Voor wat betreft het groepsrisico vindt er geen verandering plaats. Bij alle risicobronnen ligt het groepsrisico beneden de oriëntatiewaarde.

Conclusie

Het bestemmingsplan houdt rekening met externe veiligheid door de bestaande risicocontouren en veiligheidsafstanden in het bestemmingsplan over te nemen. Er is geen sprake van knelpunten.

4.6 Water

Algemeen

Het aspect water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast (waaronder ook risico van overstromingen e.d.) voorkomen worden en de kwaliteit van het water hoog gehouden worden.

Regelgeving

Op Rijksniveau en Europees niveau zijn de laatste jaren veel plannen en wetten gemaakt met betrekking tot water. De belangrijkste hiervan zijn het Waterbeleid voor de 21^e eeuw, de Waterwet en het Nationaal Waterplan.

Waterbeleid voor de 21^e eeuw

De Commissie Waterbeheer 21ste eeuw heeft in augustus 2000 advies uitgebracht over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Anders omgaan met water, Waterbeleid voor de 21ste eeuw' (WB21). De kern van het rapport WB21 is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. In het Waterbeleid voor de 21^e eeuw worden twee principes (drietrapstrategieën) voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd:

- vasthouden, bergen en afvoeren: dit houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren wordt het water afgevoerd.
- schoonhouden, scheiden en zuiveren: hier gaat het erom dat het water zoveel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zo veel mogelijk gescheiden en als laatste komt het zuiveren van verontreinigd water aan het bod.

Waterwet

Centraal in de Waterwet staat een integraal waterbeheer op basis van de 'watersysteembenadering'. Deze benadering gaat uit van het geheel van relaties binnen watersystemen. Denk hierbij aan de relaties tussen waterkwaliteit, -kwantiteit, oppervlakte- en grondwater, maar ook aan de samenhang tussen water, grondgebruik en watergebruikers.

Het doel van de waterwet is het integreren van acht bestaande wetten voor waterbeheer. Door middel van één watervergunning regelt de wet het beheer van oppervlaktewater en grondwater en de juridische implementatie van Europese richtlijnen, waaronder de Kaderrichtlijn Water. Via de Waterwet gelden verschillende algemene regels. Niet alles is onder algemene regels te vangen en daarom is er de integrale watervergunning. In de integrale watervergunning gaan zes vergunningen uit eerdere wetten (inclusief keurvergunning) op in één aparte watervergunning.

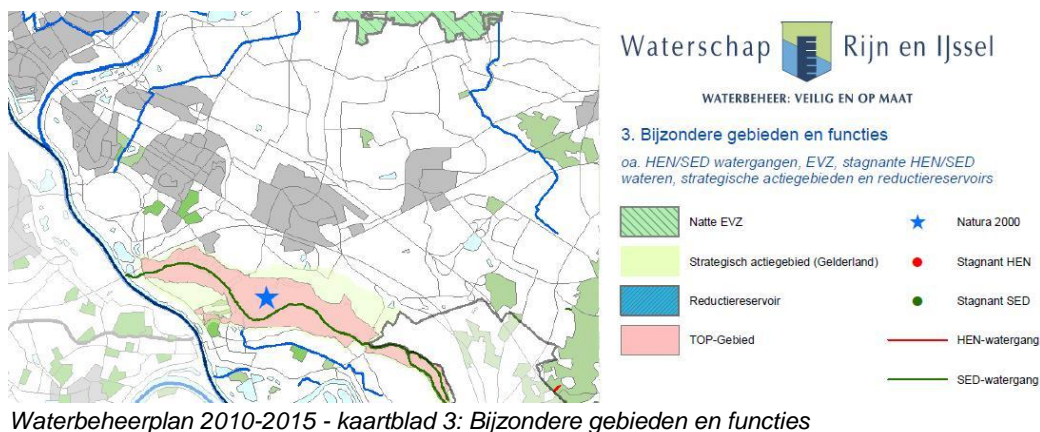
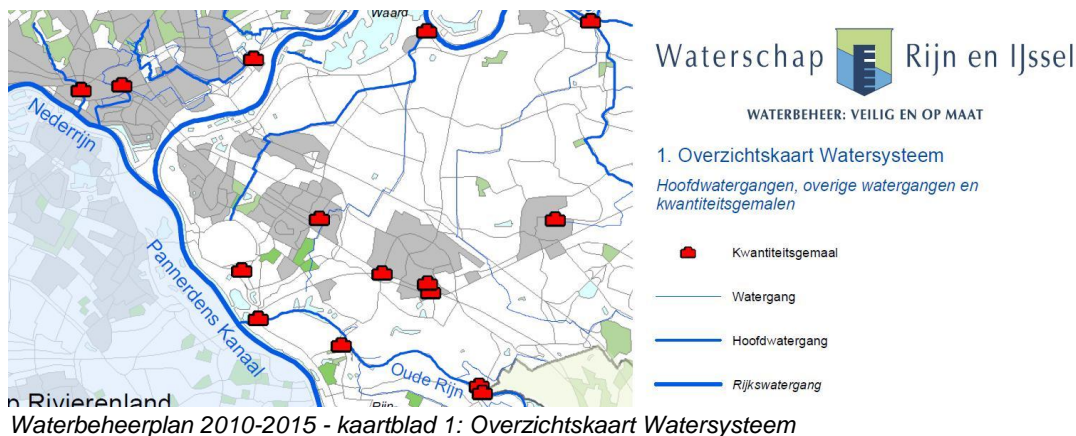
Nationaal Waterplan

Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan vastgesteld door het kabinet. Het Nationaal Waterplan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, beschikbaarheid van voldoende en schoon water en de diverse vormen van gebruik van water. Het geeft maatregelen die in de periode 2009-2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten.

Waterbeheersplan 2010-2015 Waterschap Rijn en IJssel

Het waterbeheerplan 2010-2015 beschrijft het beleid voor alle taakgebieden van Waterschap Rijn en IJssel. Het plan geeft aan welke doelen het waterschap nastreeft en met welke aanpak we deze willen bereiken. De maatregelen die in de planperiode uitgevoerd gaan worden en de bijbehorende financiële middelen zijn op hoofdlijnen aangegeven.

Samenvattend werkt Waterschap Rijn en IJssel in de planperiode aan veiligheid, watersysteembeheer en waterketenbeheer.

Binnen het plangebied is een top-gebied, SED-watervang en een strategisch actiegebied gesitueerd. Voor deze gebieden en watervang heeft het waterschap specifieke doelstellingen:

- het realiseren van ecologische functies die aan watervang met een (potentieel) hoge ecologische waarde zijn toegekend (specifieke ecologische doelstelling' (SED));
- het uitvoeren van maatregelen in de aangewezen verdroogde gebieden (TOP), in samenwerking met de provincie.

Keur Waterschap Rijn en IJssel

De Keur van waterschap Rijn en IJssel beschrijft wat wel en wat niet mag bij waterkeringen en oppervlaktewateren, de zogeheten waterstaatswerken, door het stellen van regels en het benoemen van het uit te voeren onderhoud. Het doel van de Keur is om deze waterstaatswerken in zijn algemeenheid veilig te stellen. De Keur geldt voor het gehele beheergebied van het waterschap, zowel stedelijk gebied (bebouwde kom), landelijk gebied als de waterkeringen.

Planspecifiek

De primaire watergangen en de watergangen die landschappelijk waardevol zijn, zijn voorzien van de bestemming water. De overige watergangen vallen bijvoorbeeld onder de agrarische bestemming. In het kader van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en de daarmee samenhangende te doorlopen ruimtelijke procedure, wordt er in het kader van de watertoets vroegtijdig contact met het Waterschap Rijn en IJssel opgenomen.

Het voorliggende bestemmingsplan belemmert de doelstellingen van het waterschap en de provincie in het plangebied niet.

4.6.1 Watertoets

Watertoets

De 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen expliciet en op evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is geen technische toets, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder met elkaar in gesprek brengt in een zo vroeg mogelijk stadium. Het doel van de watertoets is de negatieve effecten van besluiten op de waterhuishouding te voorkomen en mogelijke kansen voor het watersysteem benutten. In de waterparagraaf worden de watertoets en de uitkomsten van een eventueel overleg opgenomen.

De watertoetsdialoog heeft binnen de gemeente Duiven betrekking op het ontwerp- en inrichtingsniveau en wordt aangegaan voor alle ontwikkelingen met een verhardingsoppervlakte groter dan 500 m². Voorliggend plan is een conserverend bestemmingsplan. Er worden, bij recht, geen additionele bouwmogelijkheden geboden. Daarmee is het aspect water geen belemmering bij de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.7 Milieuzonering

Algemeen

De aanwezigheid van bedrijven kan de kwaliteit van de leefomgeving beïnvloeden. Bedrijven kunnen geur, stof, geluid en gevaar ten gevolg hebben. Voorkomen moet worden dat bedrijven hinder veroorzaken naar de omgeving, vooral indien het woongebieden of andere gevoelige bestemmingen betreft. Daarnaast moeten bedrijven zich kunnen ontwikkelen en eventueel uitbreiden. Om dit te bereiken is het van belang dat bedrijven en gevoelige bestemmingen ruimtelijk goed gesitueerd worden zodat de bedrijven zo min mogelijk overlast opleveren en woongebieden de bedrijven zo min mogelijk beperken in hun bedrijfsuitvoering.

Regelgeving

Ten behoeve van milieuzonering is door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een bedrijvenlijst opgesteld, waarin bedrijven op hun milieueffecten zijn gecategoriseerd. Afhankelijk van de mate waarin de in deze lijst opgenomen bedrijven milieuhinder kunnen veroorzaken (uitgaande van de gemiddelde bedrijfssituatie), kent de lijst aan de bedrijven een categorie toe. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand.

In de lijst is per bedrijfstype een globale indicatie gegeven van het invloedsgebied voor de aspecten geur, stof, geluid en gevaar. Op basis van het aspect met de grootste afstand zijn de bedrijven in de volgende categorieën ingedeeld:

Milieucategorie	Richtafstand voor buitengebied (in m) (omgevingstype 'rustige woonwijk')
1	10
2	30
3.1	50
3.2	100
4.1	200
4.2	300
5.1 en hoger	500 en hoger

De afstanden gelden in principe tussen de perceelsgrens van het bedrijf (bij een gangbare perceelsgrootte en -indeling) en anderzijds de gevel van een woning. De afstanden in bovengenoemde uitgaven moeten als indicatief gezien worden. Doordat de omvang van bedrijven kan verschillen en omdat bedrijven maatregelen kunnen nemen om de invloed te beperken kan de invloedssfeer in werkelijkheid afwijken van bovengenoemde afstanden. De uiteindelijke afstemming tussen de hinder van het bedrijf en de omgeving wordt geregeld in het kader van de Wet milieubeheer.

Onderzoek

Gelet op het overwegende woonkarakter dient voorkomen te worden dat overlast veroorzaakt wordt voor de woonomgeving door de vestiging van nieuwe bedrijven. Bijzonder daarbij is bedrijfsverzamelcomplex de Helhoek. Op de Helhoek is een diversiteit aan bedrijven gevestigd. Voor het gehele plangebied zijn uitsluitend bedrijven toegestaan die uit het oogpunt van hinder passen binnen de omgeving waar ze zich bevinden. Categorie 1- en 2-bedrijven kunnen in het buitengebied, gelet op hun aard en invloed op de omgeving, worden toegelaten. Binnen het plangebied komen echter ook bedrijven in een hogere milieucategorie voor.

Conclusie

In zijn algemeenheid hebben bedrijven tot en met categorie 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten weinig invloed op hun omgeving. Deze bedrijven zijn dan ook vanuit milieuoverwegingen inpasbaar in het plangebied. Voor bedrijven in een hogere milieucategorie, zoals 3.1. en 3.2 is in het voorliggende bestemmingsplan een maatbestemming opgenomen. Aan de Helhoek te Groessen zijn een aantal bedrijven in deze milieucategorie gelegen.

Voor de omschakeling van bedrijven binnen de milieucategorieën 3.1, 3.2, 4.1 of 5.1 naar een andere bedrijf binnen dezelfde milieucategorie dan wel lager (niet zijnde milieucategorie 1 en 2), wordt een afwijkingsmogelijkheid in de planregels opgenomen, uitsluitend indien het een gebiedsgebonden of specifieke functie betreft.

4.8 Lichthinder

Verlichting kan voor omwonenden hinder veroorzaken. Vaak wordt overlast veroorzaakt door schijnwerpers die zijn geplaatst als inbraakpreventie, door lichtbakken voor reclamedoeleinden of vanwege het bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport. Door schijnwerpers of armaturen zorgvuldig af te stellen en te richten kunnen klachten veelal worden verholpen. Daarnaast kan lichthinder de duisternis van de nacht ('het donkere landschap') aantasten.

In het plangebied worden geen nieuwe functies voorzien, die een onevenredige mate van lichthinder kunnen veroorzaken. Bovendien is de omgeving van het plangebied (stedelijk knooppunt Arnhem-Nijmegen, snelwegen) 's nachts al sterk verlicht. Het bestemmingsplan zal daar niet of nauwelijks lichtuitstraling aan toevoegen.

4.9 Elektromagnetische straling

Algemeen

Elektromagnetische straling is de voortplanting door de ruimte van elektrische en magnetische trillingen. De bekendste toepassingen van de straling zijn het uitzenden van radio, televisie en het gsm / UMTS-netwerk. Hoogspanningslijnen zenden ook elektromagnetische straling uit. Het effect van deze straling op de mens is momenteel een punt van discussie.

Regelgeving

De rijksoverheid heeft een nationaal antennebeleid opgesteld. Het doel van dit beleid is om voldoende ruimte voor antenne-opstelpunten te stimuleren en faciliteren binnen duidelijke kaders van volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid. Tevens is ten aanzien van bovengrondse hoogspanningslijnen door de rijksoverheid een beleidsadvies uitgebracht.

Het nationaal antennebeleid is in Duiven doorvertaald in een beleidsnotitie Antennes over de plaatsing van masten en antennes(-installaties) voor gsm en umts in de gemeente.

Door het plangebied loopt de 380 kV hoogspanningslijn Doetinchem-Dodewaard. Voor wat betreft deze hoogspanningslijn wordt het advies van de rijksoverheid in Duiven in praktijk gebracht. Het is niet direct beleidsmatig vertaald. Wel is van de hoogspanningslijn in Duiven de specifieke magneetveldzone berekend, zodat daar bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen rekening mee gehouden kan worden ("Specifieke magneetveldzones 380 kV hoogspanningslijn Dodewaard-Doetinchem in de gemeente Duiven" 24 oktober 2006, rapportnummer 30620223-Consulting 06-0911). De magneetzone is de zone onder en rondom de hoogspanningslijnen waar zodanig veel trillingen voorkomen dat hier veelal rekening mee gehouden wordt.

Onderzoek

Er zijn diverse antennes geplaatst in de gemeente Duiven. Deze zijn voornamelijk op hoogspanningsmasten, zendmasten of op bedrijven geplaatst.

Conclusie

Het bestemmingsplan houdt rekening met de beleidsnotitie Antennes en de gebruiksbeperkingen van gronden die voortvloeit uit de magneetveldzone van de hoogspanningslijn.

4.10 Duurzame energie

Algemeen

Het opwekken van duurzame energie neemt een bijzondere plaats in de gemeente Duiven in.

Regelgeving

De gemeenteraad heeft in 2008 een motie aangenomen waarbij is uitgesproken in de structuurvisie expliciet het beleid voor toepassing van duurzame energie per bedrijf en/of bedrijventerrein integraal mee te nemen in relatie tot ruimtelijke ordening, welstand, milieuhinder en parkmanagement.

De mogelijkheid van het opwekken én gebruiken van duurzame energie binnen de gemeente wordt als bijzondere waarde beschouwd waarvan al bepaald is om deze als verdergaande opgave uit te werken, in het bijzonder op of nabij de bedrijventerreinen.

Onderzoek / Initiatieven

Er zijn reeds meerdere succesvolle initiatieven voor duurzame energie binnen de gemeente Duiven. Zo wordt het gebruik van duurzame energie gestimuleerd door middel van afvalverbranding bij de AVR met als product restwarmte. Deze restwarmte wordt gebruikt om de meerderheid van de huizen en bedrijven in Duiven te verwarmen. Daarnaast wordt in het gebied ten noorden van Centerpoort-Noord en ten westen van de Giesbeeksestraat een locatie met vier windmolens ontwikkeld voor het geclusterd opwekken van windenergie.

Conclusie

Het bestemmingsplan buitengebied is een conserverend plan. Kleinschalige projecten voor duurzame energie die binnen het agrarisch bouwvlak kunnen worden gerealiseerd en passen binnen de bouwregels, kunnen binnen de regels van het bestemmingsplan gerealiseerd worden. Projecten waarvoor bouwvlakken moeten worden gecreëerd of aangepast, dienen een afzonderlijke ruimtelijke procedure te volgen.

5 PlanMER en Passende Beoordeling

5.1 Inleiding

Algemeen

De milieueffectrapportage vormt een instrument om het milieu een volwaardige plek te geven binnen de beleidsvorming omtrent het opstellen van het bestemmingsplan. In het planMER worden de milieueffecten van de voorgenomen activiteit beschreven. Voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied is een planm.e.r. -procedure van toepassing omdat:

- dit plan het kader vormt voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige projecten zoals de 'oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens' (activiteit C14 uit het nieuwe besluitm.e.r.);
- significant negatieve effecten op Natura2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen activiteiten in het bestemmingsplan op voorhand niet zijn uit te sluiten, waardoor volgens de Natuurbeschermingswet 1998 een passende beoordeling nodig is voor het plan.

Doel van de planm.e.r. is om het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de beleidsvorming omtrent het opstellen van het bestemmingsplan buitengebied. In het planMER worden de milieueffecten van de voorgenomen activiteit beschreven. Onder milieueffecten worden bijvoorbeeld de gevolgen voor natuur, landschap, recreatie en archeologie verstaan.

De essentie van het planMER is het opstellen en vergelijken van alternatieven. Door alternatieven uit te werken en op hun milieueffecten te onderzoeken worden de milieuaspecten over de volle breedte van de ontwikkelingsmogelijkheden in beeld gebracht.

Een Passende beoordeling is nodig omdat het bestemmingsplan buitengebied activiteiten mogelijk maakt die een significant effect kunnen hebben op Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden zijn beschermd binnen de Natuurbeschermingswet 1998. Indien significante effecten op een Natura 2000 gebied niet op voorhand uit te sluiten zijn, zal door middel van een passende beoordeling bepaald moeten worden wat de aard en de omvang van deze effecten zijn

Doel van de passende beoordeling is om inzichtelijk te maken of de ontwikkelingen die in het bestemmingsplan zijn voorzien, vergunbaar zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet. Op grond van art 19j van deze wet moet de gemeenteraad zich hiervan vergewissen bij de besluitvorming omtrent het bestemmingsplan.

5.2 Voorgenomen activiteiten

In het planMER worden (realistische) alternatieven onderzocht. De volgende aspecten zijn bepalend geweest voor de ontwikkeling van de alternatieven en varianten:

- de voorgenomen activiteiten;
- de milieugebruiksruimte van agrarische bedrijven;
- de visie van de gemeente op de ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied.

Voorgenomen activiteiten

In het bestemmingsplan buitengebied zijn onder andere regels opgenomen voor landbouw, wonen, natuur en landschap, archeologie, cultuurhistorie, recreatie, niet-agrarische bedrijven en duurzame energie.

De belangrijkste ontwikkelingsmogelijkheden worden mogelijk gemaakt voor agrarische bedrijven. Voor de overige functies zijn de ontwikkelingsmogelijkheden beperkt of wordt ingezet op instandhouding. Wel worden binnen de agrarische hoofdfunctie ontwikkelingen mogelijk gemaakt, zoals natuur- en landschapsontwikkeling, en is er ruimte voor nevenfuncties.

Milieugebruiksruimte agrarische bedrijven

De ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven wordt in het MER bepaald aan de hand van de milieugebruiksruimte. Onder de milieugebruiksruimte wordt verstaan de ruimte die beschikbaar is voor activiteiten (in dit geval met name ruimte voor agrarische bedrijven, bijvoorbeeld uitgedrukt in aantal dieren) om binnen de nationaal en internationaal gestelde normen voor de kwaliteit van het milieu en natuur te kunnen ontwikkelen.

Bij agrarische bedrijven in Duiven spelen vooral de emissies van stikstof een belangrijke rol. De ruimte voor agrarische bedrijven met betrekking tot het vergroten van de ammoniakemissies is als gevolg van de hoge achtergronddeposities beperkt. Wel ontstaat enige ruimte als gevolg van de afname van de stikstofdepositie in de toekomstige situatie. Deze ruimte kan echter nooit helemaal benut worden, omdat het uitgangspunt is dat de stikstofdepositie binnen gevoelige natuurgebieden in de toekomst uiteindelijk moet afnemen.

Visie van de gemeente

Naast de milieugebruiksruimte wordt bij de ontwikkeling van de alternatieven en varianten ook gebruik gemaakt van de visie van de gemeente Duiven op de ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Deze visie is verwoord in de Structuurvisie Duiven en het Ontwikkelingskader Buitengebied Duiven (zie hoofdstuk 2). Binnen zowel de structuurvisie als het ontwikkelingskader wordt het plangebied opgedeeld in een aantal deelgebieden. Binnen de deelgebieden heeft de gemeente verschillende uitgangspunten geformuleerd. Het 'Duivense Broek' heeft een duidelijk agrarisch karakter dat verder behouden en versterkt moet worden. In de 'Randen van Duiven' en de 'Oeverwallenzone' spelen de cultuurhistorische en landschappelijke waarden een prominente rol. De uiterwaarden worden verder ontwikkeld als natuurgebied.

Alternatieven

Op basis van het voornemen, de milieugebruiksruimte en de visie op de ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het MER alternatieven ontwikkeld. De alternatieven en varianten worden ontwikkeld om de milieueffecten van het voornemen zo volledig mogelijk in beeld te brengen. Hiervoor worden variaties aangebracht in de ontwikkelingsrichtingen die door het voornemen mogelijk worden gemaakt. Omdat het bestemmingsplan met name ontwikkeling van agrarische bedrijven mogelijk maakt, zijn de variaties in de alternatieven en varianten vooral hierop gericht. In de ontwikkeling van de alternatieven wordt niet alleen ingezet op de groei van de landbouw en veeteelt maar ook op de verbreding van agrarische bedrijven, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van nevenfuncties en natuur- en landschapsbeheer. Zo worden de ontwikkelingen van de agrarische bedrijven over de volle breedte onderzocht.

Voor het plangebied zijn de volgende alternatieven gekozen:

1. Referentiesituatie;
2. Alternatief 1: Ontwikkelingen van agrarische bedrijven:
  - o Variant A: Maximale ontwikkeling van agrarische bedrijven;
  - o Variant B: Mogelijk maken verwachte groei van agrarische bedrijven;
3. Alternatief 2: Extra ruimte voor nevenfuncties en natuur- en landschapsontwikkeling.

5.3 Effecten

In het PlanMER zijn de effecten van de alternatieven per milieuaspect aan de hand van verschillende beoordelingscriteria onderzocht en beoordeeld. Dit heeft tot de volgende tabel geleid.

Milieu-aspecten	Criteria	Alternatief 1A	Alternatief 1B	Alternatief 2
Natuur	Natura 2000-gebieden	0	0	0
	Ecologische hoofdstructuur	0	0	+
	Beschermde soorten (F&f wet)	-	-	+
Landschap	Landschappelijke waarden	0 / -	0	+
	Cultuurhistorie			
	Archeologie			
	Cultuurhistorisch waardevolle gebieden, structuren en elementen	0	0	+
	Archeologische waarden	0 / -	0	0
Bodem en water	Bodem- en (grond)waterkwaliteit	0	0	0
	Grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0	0	0
Geur	Geurbelasting op gevoelige bestemmingen	-	0 / -	0
Verkeer	Verkeersintensiteit	0	0	0
	Verkeersveiligheid	0	0	0
Geluid	Geluidintensiteit t.a.v. geluidgevoelige bestemmingen	0	0	0
Lucht-kwaliteit	Concentratie NO ₂ i.r.t. gevoelige bestemmingen	0	0	0
	Concentratie PM ₁₀ i.r.t. gevoelige bestemmingen	0 / -	0 / -	0 / +
Gezondheid	Cumulative effecten geurbelasting, geluid en luchtkwaliteit	-	0 / -	0
	Risico's t.a.v. zoönosen (en MRSA)	0	0	0

+ = *positief*

0 / + = *licht positief*

0 = *neutraal*

0 / - = *licht negatief*

- = *negatief*

Bij de vergelijking van de alternatieven en varianten vallen met name de verschillen tussen Alternatief 1A en 2 op. De maximale ontwikkeling van de agrarische bedrijven in Alternatief 1A leidt tot een (beperkte)verslechtering (op één of meer criteria) voor de aspecten natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie, geur en luchtkwaliteit. In Alternatief 2 treedt voor deze aspecten juist een verbetering op. Alternatief 1B verschilt van Alternatief 1A doordat er geen effecten zijn te

verwachten op de landschappelijke en archeologische waarden. De alternatieven en varianten scoren voor de andere aspecten neutraal en zijn hierdoor voor deze aspecten niet onderscheidend.

Op basis van de resultaten van deze effectbeoordeling en de wensen/doelstellingen van de gemeente ten aanzien van het buitengebied, is een voorkeursalternatief (VKA), en daarmee de voorkeursvorm van het bestemmingsplan, gekozen. Het VKA vormt de basis voor een voor het milieu aanvaardbaar bestemmingsplan.

Het uiteindelijke bestemmingsplan zal grotendeels overeenkomen met het VKA in dit planMER. Op basis van nadere inzichten in de loop van het planproces zullen wellicht nog enkele nuances aangebracht worden ten opzichte van het VKA.

Voor het Bestemmingsplan Buitengebied is Alternatief 1A uit het MER gekozen als VKA. Belangrijk in deze keuze is dat het plan volgens dit alternatief uitvoerbaar is. Met dit plan kunnen alle door de gemeente gewenste ontwikkelingen uitgevoerd worden binnen de randvoorwaarden van natuur en milieu. Aangezien het gekozen VKA gelijk is aan Alternatief 1A, is het VKA niet opnieuw getoetst op milieueffecten.

5.4 Conclusies voor het bestemmingsplan

In de effectbeoordeling zijn enkele negatieve effecten naar voren gekomen. Deze treden op wanneer de maximale (realistisch geachte) ontwikkeling plaatsvindt. Deze effecten vormen overigens geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan. Voor deze effecten kunnen over het algemeen (wanneer nodig) mitigerende maatregelen worden getroffen of kan anderszins de uitvoerbaarheid van het plan geborgd worden (bijvoorbeeld door aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora en faunawet).

Daarnaast wordt op deze plaats aangegeven dat deze effecten niet, of in mindere mate, optreden wanneer de ontwikkelingen binnen het voorgestelde plan plaats zouden vinden volgens het verwachte ontwikkelscenario (gesymboliseerd door Alternatief 1B, waarin een lichte overschatting van de verwachte ontwikkelingen is opgenomen).

6 Planuitgangspunten

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is een aantal uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied nader toegelicht. Daarbij is aangesloten op onder meer de verplichte digitale standaarden voor bestemmingsplannen (waaronder SVBP 2012 en IMRO 2008).

In het voorliggende bestemmingsplan is zoveel mogelijk aangesloten op de mogelijkheden die de geldende bestemmingsplannen van de gemeente bieden. Er zijn echter redenen geweest om hiervan af te wijken, bijvoorbeeld:

- als het gebruik inmiddels is gewijzigd, dan wordt het nieuwe gebruik bestemd, mits dit op legale wijze tot stand is gekomen;
- wanneer het gebruik op korte termijn wordt gewijzigd, wordt het toekomstige gebruik alvast bestemd. Het gaat dan om ontwikkelingen die al een formele procedure hebben doorlopen, of waarvan al duidelijk is dat de ontwikkeling haalbaar is en dit ook uit uitgevoerde haalbaarheidsonderzoeken of verleende vergunningen is gebleken.
- als er nieuw beleid en/of wetgeving is opgesteld, kunnen de mogelijkheden uit het oude, vigerende plan niet meer of niet meer op dezelfde wijze worden vertaald in het nieuwe bestemmingsplan. In dergelijke situaties zijn nieuwe regels opgenomen.

De opmerkingen in de kaders zijn afkomstig uit het Ontwikkelingskader Buitengebied (OKBG). Op deze wijze wordt duidelijk hoe het ontwikkelingskader is vertaald in het bestemmingsplan.

6.2 Landbouw

Het plangebied vervult van oorsprong een belangrijke agrarische functie. Grote delen van het plangebied hebben daarom de bestemming 'Agrarisch' gekregen. Binnen deze bestemming staat het behoud en de ontwikkeling van de agrarische sector voorop, met inachtnaam van de Reconstructieregelgeving, Natura 2000 / Ecologische Hoofdstructuur en de kenmerkende landschapswaarden.

6.2.1 Agrarische productietakken

Binnen de bestemmingen 'Agrarisch' zijn diverse vormen van agrarische bedrijvigheid toegestaan:

- *Grondgebonden veehouderij*: een grondgebonden veehouderij is de tak van landbouw waarbij men vee houdt voor het verkrijgen van melk, eieren, vlees of bont. Wanneer de productie hoofdzakelijk afhankelijk is van de bij het bedrijf behorende gronden, spreekt men van een grondgebonden veehouderij. Deze bedrijven hebben een agrarische bestemming gekregen. Onder een grondgebonden veehouderij worden ook productiegerichte paardenhouderijbedrijven verstaan, die zich richten op het voortbrengen van agrarische producten door middel van het fokken van paarden en/of pony's. Het gaat dan veelal om paardenfokkerijen, opfokbedrijven en stoeterijen (VNG-SRP Handreiking 'Paardenhouderij en ruimtelijke ontwikkeling', februari 2009: "Het houden van paarden valt niet onder de definitie van een agrarisch bedrijf". "Het voortbrengen van producten door middel van het houden van paarden past binnen de bestemming agrarisch. Het trainen, stallen of behandelen van paarden past niet binnen deze bestemming" (LJN: BU4026, Rechtbank Utrecht, SBR 11/1159 en 11/1208). De paardenfokkerijen maken onderdeel uit van de agrarische bestemming en hebben daarom geen aparte aanduiding op de plankaart

gekregen. In die gevallen dat er sprake is van een legale, niet-agrarisch paardenbedrijf als hoofdactiviteit, is een bedrijfs- of recreatieve bestemming opgenomen.

- *Intensieve veehouderijen:* Een intensieve veehouderij is een agrarisch bedrijf (of een deel van een agrarisch bedrijf) waar tenminste 250 m² aan bedrijfsvloeroppervlak aanwezig is dat gebruikt wordt als veehouderij (volgens de Wet milieubeheer), waar geen melkrundvee, schapen, paarden of dieren biologisch worden gehouden en waar geen dieren gehouden worden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer. Ruwweg is intensieve veehouderij het houden van dieren in stallen (meest voorkomend: varkens, pluimvee, kalveren, stieren, nertsen). Voor de omschrijving van een intensieve veehouderij wordt aangesloten bij de definiëring uit het Reconstructieplan. Voor intensieve veehouderijen geldt het beleid zoals dat in het Reconstructieplan 'Achterhoek en Liemers' is opgenomen. In het voorliggende bestemmingsplan is hierop aangesloten.
- *Akkerbouw:* Akkerbouw is het bedrijfsmatig (op commerciële basis) telen van gewassen. Het bedrijf is afhankelijk van de grond als productiefactor. Voorbeelden van akkerbouwgewassen zijn suikerbieten, aardappelen, graansoorten, snijmaïs, vezelvas, koolzaad en cichorei. Voor akkerbouwbedrijven geldt in dit bestemmingsplan hetzelfde beleid als voor grondgebonden veehouderijen.
- *Tuinbouw:* Tuinbouw is het bedrijfsmatig (op commerciële basis) telen van groenten, (sier)bloemen, -planten, -bomen, -struiken, bollen, graszoden of zaden. Dit is mogelijk middels glastuinbouw en vollegrondstuinbouw. Binnen de vollegrondstuinbouw worden tuinbouwgewassen, groenten, snijbloemen, fruit of bloembollen buiten (in de volle grond) geteeld. Hoveniersbedrijven en tuincentra zijn géén tuinbouwbedrijven. Een hovenier is immers hoofdzakelijk bezig met het ontwerpen, aanleggen en onderhouden van tuinen. Een tuincentrum is vooral gericht op de verkoop van (elders gekweekt) plantmateriaal. Binnen de agrarische bestemming zijn tuinbouwbedrijven als recht toegestaan. Voor de teelt van gewassen door middel van teeltondersteunende voorzieningen en kassen, gelden de mogelijkheden zoals in paragraaf 6.2.4 is omschreven.
- *Glastuinbouw:*

Uit OKBG (§ 2.5 / p. 22):

Agrarische bedrijvigheid

“Actieve glastuinbouwbedrijven krijgen in het bestemmingsplan een positieve bestemming, waarbij bestaande rechten worden gerespecteerd en 20% uitbreidingsruimte wordt toegestaan (conform provinciale verordening).”

In de glastuinbouw wordt in een kas geteeld. Het gaat vaak om de teelt van groenten, snijbloemen of potplanten. Voor glastuinbouwbedrijven geldt dat de landschappelijke impact groot is. Daarom zijn in het provinciale beleid hiervoor ‘concentratiegebieden glastuinbouw’ aangewezen. Het bestemmingsplan sluit hierop aan en zal daarom nieuwe glastuinbouwbedrijven niet mogelijk maken. Een uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf is rechtstreeks mogelijk met maximaal 20%. De gemeente heeft per bedrijfs uitgerekend om hoeveel glas het dan gaat. Dit is opgenomen in bijlage 4 van de planregels. Een aandachtspunt is dat wanneer een bouwmogelijkheid van meer dan 1.000 m² ontstaat, een exploitatieplan zal moeten worden opgesteld of een anterieure overeenkomst zal moeten worden afgesloten. De bestaande glastuinbouwbedrijven zijn, vanwege een afwijkende maatvoering ten opzichte van andere agrarische bedrijfstakken, bestemd als 'Agrarisch-Glastuinbouw'.

- *Intensieve kwekerij:* Onder een intensieve kwekerij wordt een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf verstaan, waar gewassen worden geteeld of dieren worden gekweekt (niet zijnde vee), waarbij nagenoeg geen gebruik wordt gemaakt van daglicht. Voorbeelden hiervan zijn de kweek van champignons, witlof, vis, wormen en maden. Voor intensieve kwekerijen geldt dat er geen ruimtelijke en/of milieuargumenten aanwezig zijn om deze bij voorbaat uit te sluiten. Intensieve kwekerijen zijn daarom in het kader van het voorliggende bestemmingsplan niet bezwaarlijk, voor zover het kweken niet in de open lucht plaatsvindt.

Overigens is het bouwen ten behoeve van een agrarisch bedrijf alleen toegestaan op een bestaand agrarisch bouwvlak. Zie paragraaf 6.2.3.

6.2.2 Reconstructiebeleid intensieve veehouderijen

Het Reconstructieplan 'Achterhoek en Liemers' heeft voor wat betreft het aspect intensieve veehouderij, een indirecte doorwerking in het bestemmingsplan. Vanwege de uitspraak van de Raad van State (zie paragraaf 2.3) wordt er teruggevallen op het in het Streekplan geformuleerde reconstructiebeleid. Dit beleid is gelijk aan het beleid uit het eerder genoemde Reconstructieplan. Dit betekent dat alle veehouderijen met een intensieve hoofd- of neventak onder de regels van het reconstructiebeleid vallen.

Uit OKBG (§ 2.5 / p. 22):

Agrarische bedrijvigheid

“Duiven is in het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers benoemd als verwevingsgebied. In een verwevingsgebied is nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet toegestaan.”

De in het Reconstructieplan vastgelegde zonering (verwevingsgebied) is bepalend voor de regeling van intensieve veehouderij in het bestemmingsplan. De intensieve veehouderijen hebben op de verbeelding een eigen aanduiding gekregen. In de volgende tabel is aangegeven welke regels in het bestemmingsplan voor intensieve veehouderijen zijn opgenomen.

Regeling intensieve veehouderij in bestemmingsplan	Verwevingsgebied
Omvang agrarisch bouwvlak	Maximaal bouwvlak tot 1 ha, tenzij bestaande situatie al groter is dan 1 ha
Nieuwvestiging (op nog niet bestaand agrarisch bouwvlak)	Nee
Hervestiging en/of omschakeling (op bestaand agrarisch bouwvlak)	Maximaal bouwvlak tot 1 ha
Uitbreiding intensieve bedrijfsbebouwing (op bestaand agrarisch bouwvlak)	Maximaal bouwvlak tot 1 ha
Vergroten agrarisch bouwvlak	Maximaal bouwvlak tot 1 ha. Een omvang groter dan 1 ha is alleen mogelijk ten behoeve van het samenvoegen van meerdere locaties van één bedrijf naar één locatie, mits er veterinaire en/of bedrijfseconomische voordelen zijn en er ook qua omgevingsfactoren een (veel) betere situatie zal ontstaan.

(bron: Reconstructieplan Achterhoek-Liemers (p.18))

Het vergroten van het agrarisch bouwvlak voor een intensieve veehouderij tot meer dan 1 ha is niet mogelijk gemaakt, behalve als het om het Duivense Broek gaat. Voor dit deel van het plangebied is aan de hand van een gebiedsaanduiding een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het vergroten van het agrarische bouwvlak voor intensieve veehouderijen tot 1,5 ha. Hieraan zijn voorwaarden worden gekoppeld zoals:

- het aantonen van de bedrijfseconomische noodzaak;
- er mag geen sprake zijn van een verslechtering van de omgevingskwaliteiten;
- er moet een verbetering van het dierenwelzijn plaatsvinden.

Overigens wordt het Reconstructieplan Achterhoek-Liemers in de toekomst herzien. Het is niet duidelijk of en binnen welke termijn dit zal plaatsvinden. De Raad van State heeft het Reconstructieplan Achterhoek-Liemers deels vernietigd, omdat er te weinig aandacht was voor extensiveringsgebieden. Het provinciale Streekplan heeft het beleid uit het Reconstructieplan in 2005 overgenomen. Hierdoor is het beleid uit het Reconstructieplan nog steeds actueel. Omdat de reconstructiezonering bij uitstek een bovengemeentelijke aangelegenheid is, is ervoor gekozen om aan te sluiten bij het huidige Reconstructieplan en niet vooruit te lopen op een herziening. Overigens is het momenteel onzeker of de provincie het Reconstructiebeleid in haar nieuwe Structuurvisie gaat vertalen. Ontwikkelingen hieromtrent zullen bij het bestemmingsplan worden betrokken.

6.2.3 Agrarische bouwvlakken

Wanneer agrarisch bouwvlak?

Een agrarisch bouwvlak is opgenomen als er sprake is van agrarische activiteiten die bedrijfsmatig worden uitgeoefend. Het hobbymatig houden van een beperkte hoeveelheid vee is dus géén agrarisch bedrijf ('hobbyboeren'). Wanneer de agrarische activiteiten een omvang hebben van 20 nge (Nederlands Grootte Eenheid) of minder, is er sprake van het hobbymatig houden van vee. Een agrarische bestemming is dan niet (meer) passend. De hoofdfunctie (veelal wonen) is dan leidend voor de bestemmingslegging.

Nieuwe agrarische bouwvlakken (nieuwvestiging)

Het bestemmingsplan maakt oprichting van agrarische bedrijven op nieuwe, nog onbebouwde locaties niet mogelijk. De redenen hiervoor zijn:

- er kan gebruik worden gemaakt van reeds bestaande agrarische bouwvlakken, die door stoppende agrariërs zijn vrijgekomen of gaan vrijkomen (zorgvuldig ruimtegebruik);
- door de beperkingen die het plangebied kent (bijvoorbeeld de nabijheid van het Natura 2000-gebied en de externe werking ervan), is het onwaarschijnlijk dat nieuwe agrarische bedrijven zich in het plangebied willen vestigen.

Omvang agrarische bouwvlakken

Op de verbeelding zijn agrarische bouwvlakken opgenomen. Het bouwen ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering is toegestaan binnen het op de verbeelding aangegeven agrarisch bouwvlak. Alle bedrijfsbebouwing, inclusief de dienstwoning en verharding, inclusief mestbassins, sleufsilos, paardenbakken, opslag van kuilvoer en erfverharding, dient binnen het bouwvlak te worden gesitueerd. Hiermee is met de begrenzing van het bouwvlak rekening gehouden.

In het bestemmingsplan is het via een afwijkingsbevoegdheid onder andere mogelijk om de grens van het agrarisch bouwvlak met maximaal 10 meter te overschrijden.

Vrij overgenomen uit OKBG (§ 2.5 / p. 22):

Agrarische bedrijvigheid

In het op te stellen bestemmingsplan voor het buitengebied krijgen de agrarische percelen in het Duivense Broek ruimte om zich uit te breiden (tot maximaal 2 hectare, voor intensieve veehouderijen tot maximaal 1 hectare). In de overige gebieden geldt een maximale grootte tot 1,5 hectare, intensieve veehouderijen tot maximaal 1 hectare.

Voor de omvang van de agrarische bouwvlakken is aangesloten op enerzijds de geldende bestemmingen, anderzijds de mogelijkheden uit het ontwikkelingskader. Voor de omvang van agrarische bouwvlakken geldt het volgende.

Deelgebied	Type agrarisch bedrijf	Bij recht	Via wijziging
Duivense Broek*	Intensieve veehouderij	max. 1 ha	max. 1,5 ha
	Overige agrarische bedrijven	max. 1,5 ha	max. 2 ha
Overig buitengebied	Intensieve veehouderij	max. 1 ha	n.v.t.
	Overige agrarische bedrijven	max. 1 ha	max. 1,5 ha

* De ligging van het Duivense Broek is opgenomen in bijlage 1 bij de planregels.

Voor het vergroten van het agrarisch bouwvlak zal via een wijzigingsbevoegdheid aan de volgende voorwaarden moeten worden voldaan:

- de vergroting moet aantoonbaar noodzakelijk zijn voor een doelmatige en duurzame agrarische bedrijfsvoering;
- de vergroting mag de landschappelijke en ecologische waarden niet onevenredig aantasten;
- er mag geen nadeliger milieuhygiënische situatie ontstaan;
- er moet worden voorzien in een gebiedseigen landschappelijke inpassing (gebiedseigen welstand).

6.2.4 Agrarische bouw mogelijkheden

Agrarische bedrijfswoningen

Reeds vergunde, bestaande agrarische bedrijfswoningen zijn positief bestemd. Agrarische bouwvlakken waar geen bedrijfswoning aanwezig is, zijn voorzien van een symbool. Bouwvlakken waar twee of meer bedrijfswoningen aanwezig zijn, zijn tevens aangeduid met een symbool op de verbeelding.

De huidige moderne bedrijfsvoering van het agrarisch bedrijf maakt een tweede agrarische bedrijfswoning niet of nauwelijks noodzakelijk. Een tweede bedrijfswoning zou hooguit noodzakelijk kunnen zijn bij zeer grote veehouderijen, waar permanent toezicht door twee bedrijfshoofden noodzakelijk is. Dit speelt niet in het plangebied. Hier zijn derhalve geen planregels voor opgenomen.

Agrarische bedrijfsgebouwen en (teeltondersteunende) voorzieningen

Agrarische bedrijfsgebouwen zijn binnen het agrarisch bouwvlak rechtstreeks toegestaan. Wel dient men over een omgevingsvergunning te beschikken.

In het bestemmingsplan is voorzien in een regeling voor teeltondersteunende voorzieningen (inclusief glazen kassen, tunnel- en boogkassen). Binnen het agrarisch bouwvlak zijn permanente teeltondersteunende voorzieningen tot 1.000 m² bij recht toegestaan. Hiermee is aangesloten op de maatvoering uit het Streekplan. Voor een oppervlak tot 1.500 m² binnen het bouwvlak is een afwijkmogelijkheid opgenomen. Buiten het agrarisch bouwvlak zijn permanente teeltondersteunende voorzieningen niet toegestaan omdat dit een 'verstening' van het buitengebied veroorzaakt. Ook dienen permanente voorzieningen zoveel mogelijk binnen het agrarisch bouwvlak te worden opgericht (om een verspreiding van bebouwing zoveel mogelijk te voorkomen).

Omdat tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen niet permanent aanwezig zijn (maximaal een aaneengesloten gebruik van zes maanden per jaar), en daardoor slechts een tijdelijk effect hebben, zijn deze in de bestemming 'Agrarisch', ook buiten het bouwvlak, toegestaan, tenzij het een gebied betreft met landschappelijke waarde. In overleg met een agrarische vertegenwoordiging is gebleken dat tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen veelal langer dan 3 maanden in gebruik zijn. De gemeente heeft daarom ervoor gekozen om de plaatsing van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen gedurende maximaal 6 maanden mogelijk te maken.

Permanent of tijdelijk	Binnen of buiten agrarisch bouwvlak	Toegestaan?
Permanent	binnen agr. bouwvlak tot 1.000 m ²	Ja
	binnen agr. bouwvlak tot 1.500 m ²	Via afwijking
	buiten agrarisch bouwvlak	Nee
Tijdelijk	binnen agrarisch bouwvlak	Ja
	buiten agrarisch bouwvlak	Ja, via afwijking tot 1 ha per agrarisch (gerelateerd) bedrijf

Glastuinbouw

In de glastuinbouw wordt in een kas geteeld. Het gaat dan vaak om de teelt van groenten, snijbloemen of potplanten. Voor glastuinbouwbedrijven geldt dat de landschappelijke impact groot is. Daarom zijn in het provinciale beleid hiervoor 'concentratiegebieden glastuinbouw' aangewezen. Het bestemmingsplan sluit hierop aan en maakt nieuwe glastuinbouwbedrijven niet mogelijk.

Uit OKBG (§ 2.5 / p. 22):

Agrarische bedrijvigheid

"Actieve glastuinbouwbedrijven krijgen in het bestemmingsplan een positieve bestemming, waarbij bestaande rechten worden gerespecteerd en 20% uitbreidingsruimte wordt toegestaan (conform provinciale verordening)."

De glastuinbouwbedrijven zijn bestemd als 'Agrarisch-Glastuinbouw'. Een uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf is rechtstreeks mogelijk, tot een bepaald maximumoppervlak. Deze uitbreidingsruimte is per bedrijf opgenomen in bijlage 4 van de planregels.

Gebouwen en opslag buiten bouwvlak

Conform de gemeentelijke standaarden zijn mogelijkheden geboden voor gebouwen en opslag buiten het bouwvlak.

Schuilgelegenheden ('schuilstallen' of 'melkstallen')

Agrarische bebouwing buiten het agrarisch bouwperceel dient zoveel mogelijk te worden voorkomen om een verspreiding aan bebouwing in het buitengebied tegen te gaan. Een schuilgelegenheid met een totale oppervlakte van maximaal 40 m² per agrarisch bedrijf is na toepassing van een afwijkingsbevoegdheid mogelijk.

Mestopslag buiten het bouwperceel

Mestopslag buiten het bouwvlak is in principe niet toegestaan. Via een afwijkingsregeling is dit echter wel mogelijk, mits gezamenlijke opslag niet haalbaar is. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de landschappelijke gevolgen.

6.2.5 Verbreding agrarische bedrijfsvoering (nevenactiviteiten) bij bestaand agrarisch bedrijf

Van oudsher zijn agrarische bedrijven gericht op het verkrijgen van een gezinsinkomen door middel van de teelt van gewassen en/of het houden van vee. De laatste jaren richten agrarische bedrijven zich in toenemende mate ook op andere dan deze reguliere agrarische activiteiten. Te denken valt aan een zorgboerderij, agro-toerisme ('kamperen bij de boer', 'bed & breakfast') of verkoop van agrarische producten aan derden.

Tevens wordt met deze nieuwe activiteiten ingespeeld op veranderende wensen van de consument. Dit wordt ook wel landbouw met verbrede doelstelling genoemd en vormt een wezenlijk onderdeel van plattelandsvernieuwing. Door deze verbreding kan de sociaal-economische basis van de agrarische sector en van het buitengebied over het algemeen worden versterkt.

Een neventak hoeft niet per definitie agrarisch gelieerd te zijn. Een neventak kan voor de agrariër een welkome aanvulling betekenen op het inkomen en hem zo in staat stellen om de agrarische activiteiten (de kernactiviteiten) voort te zetten. De primaire bedrijfsvoering blijft echter de agrarische tak. De nevenactiviteiten dienen daardoor ruimtelijk ondergeschikt te zijn. Ondergeschiktheid op basis van de bedrijfseconomische situatie is ruimtelijk niet van belang en hoort derhalve niet thuis in een bestemmingsplan.

Uit OKBG (onder meer bijlage 3 § 3.2.4 bijlage / p. 35):

Nevenactiviteiten

“In het bestemmingsplan zal het agrarisch gebruik met de toekenning van bestemmingen worden bevestigd, met flexibiliteitsbepalingen voor het starten van nevenactiviteiten en omschakeling. Belangrijk toetsingscriterium voor het toestaan van nevenactiviteiten en omschakeling is dat omliggende agrarische bedrijven hierdoor niet in hun belangen mogen worden geschaad.”

Uit OKBG (§ 2.5 / p. 23):

Overige bedrijvigheid

“In het buitengebied kan overige (niet agrarische) bedrijvigheid worden toegestaan maar deze mogen geen beperking opleveren voor agrarische bedrijfsvoering op omliggende percelen. Uitgangspunt is dat het gaat om kleinschalige bedrijvigheid. Verkoop van lokaal geproduceerde agrarische producten is toegestaan. Buitenopslag is niet toegestaan.”

In het bestemmingsplan zijn binnen de agrarische bestemming twee regelingen voor nevenactiviteiten opgenomen: bij recht en via afwijking. Met de regelingen is aangesloten op de correctieve herziening 2004-2006.

Nevenactiviteiten bij recht zijn bijvoorbeeld opslag van goederen (geen gevaarlijke stoffen en geen buitenopslag), kleinschalige recreatieve activiteiten, dagopvang tot 15 personen, recreatief verblijf tot 15 personen, of het houden van dieren. Hiervoor mag maximaal 25% van de bestaande agrarische bedrijfsgebouwen worden gebruikt, met een maximum van 350 m². Kleinschalige binnenactiviteiten die gericht zijn op de uitoefening van persoonlijke of dierlijke verzorging, mogen bij recht worden uitgeoefend, mits er niet meer dan 60 m² aan bedrijfsgebouwen voor wordt gebruikt. In de planregels is dit nader uitgewerkt.

Nevenactiviteiten die na afwijking kunnen plaatsvinden, zijn bijvoorbeeld stalling en verhuur van vervoermiddelen, kleinschalige dagrecreatieve activiteiten en kleinschalige verblijfsrecreatie. Aan de afwijkingmogelijkheid is een aantal voorwaarden gekoppeld, zoals:

- maximaal 25% van de agrarische bedrijfsgebouwen mag voor de nevenfunctie worden gebruikt, met een maximum van 500 m²;
- er mag geen beperking ontstaan voor omliggende agrarische bedrijven.

Voor kleinschalig kamperen (zie ook paragraaf 6.7.3) geldt dat dit, in overeenstemming met de correctieve herziening 2004-2006, mogelijk is op het agrarisch bouwvlak (en binnen de bestemming 'Wonen-1'). Wel zijn hieraan voorwaarden verbonden, zoals:

- het kamperen mag alleen in de periode 15 maart tot en met 31 oktober plaatsvinden;
- het mag om hooguit 25 kampeerplaatsen gaan binnen het agrarisch bouwvlak en 10 kampeerplaatsen binnen de bestemming 'Wonen -1'.

6.2.6 Hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB) bij stoppend agrarisch bedrijf

In het plangebied zullen situaties gaan voorkomen waarin agrarische bedrijven zullen stoppen. De vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen raken hun agrarische functie kwijt. Beëindiging van het

agrarisch gebruik kan leiden tot verloedering van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en aantasting van de ruimtelijke kwaliteit. De gebouwen kunnen echter ook benut worden voor hergebruik door een andere, niet-agrarische functies, waaronder Wonen (functiewijziging).

Uit OKBG (§ 2.6 / p. 23 en § 4.1.2 / p. 59 en bijlagen 3 en 4):

Functieverandering

“De gemeente wenst dan niet vast te zitten aan een wijzigingbepaling ook al betreft het een discretionaire bevoegdheid. De gemeente wil inzetten op maximale flexibiliteit en ziet verdere opname van het functieveranderingbeleid in het bestemmingsplan als beperking van tijd. De huidige maatschappelijk en economische ontwikkelingen maken het denkbaar dat over drie jaar het functieveranderingbeleid moeten worden herzien.”

Uit OKBG: (§ 2.5 / p. 22):

Agrarische bedrijvigheid

“Percelen ten zuiden van de A12, die niet in gebruik zijn voor agrarische doeleinden, zullen in de bestemmingsplan actualisatie Buitengebied een passende (niet agrarische) bestemming krijgen.”

Gelet op het OKBG is in dit bestemmingsplan geen wijzigingsbevoegdheid voor functiewijziging opgenomen. De gemeente staat niet onwelwillend tegenover functieverandering, maar wil hier zorgvuldig mee omgaan door dit in een buitenplanse, separate procedure op te nemen. De gemeente heeft hier in het OKBG specifiek beleid voor ontwikkeld. Aanvragen om functieverandering worden primair aan dit beleid getoetst. Secundair en ter aanvulling blijven reeds vastgestelde bovenlokale beleidsdocumenten van kracht. Indien hiervan wordt afgeweken, gebeurt dit op basis van een goede motivatie.

Het Duivense Broek heeft primair een agrarische productiefunctie. Om dit deelgebied zoveel mogelijk te behouden voor de agrarische sector, is functieverandering van agrarische bouwpercelen hier niet wenselijk. Functieverandering van andere percelen is daarentegen wel (buitenplans) mogelijk, aangezien deze geen agrarische functie (meer) hebben.

6.3 Natuur en landschap

6.3.1 Natuur- en landschapsbestemmingen

Bestemmen van functies en waarden

De bestaande bos- en natuurgebieden hebben de bestemming 'Natuur' gekregen. Deze bestemming is onder meer opgenomen voor de bestaande EHS (zoals aangewezen door GS op 1 juli 2009) - en Natura 2000-gebieden. Het ruimtelijk beleid is gericht op de instandhouding en beheer van de natuurwaarden. Activiteiten die deze natuurwaarden verstoren of aantasten, zijn hier niet toegestaan.

De bestaande landschapselementen (zoals groensingels, bosjes, randbeplanting) zijn bestemd als 'Groen'. De kleinere snippers zijn via de bestemmingsomschrijving mede bestemd binnen de agrarische bestemming.

Daarnaast zijn in het plangebied ook overige gebieden aanwezig, waar een combinatie is van agrarische met landschappelijke waarden. Deze gebieden zijn bestemd als 'Agrarisch', aangevuld met een dubbelbestemming ter bescherming van de landschappelijke waarden ('Waarde - Landschap').

Bouwmogelijkheden

Voor de EHS geldt op basis van het rijksbeleid de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kernmerken en waarden van het gebied. Hiertoe geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen in principe niet zijn toegestaan, tenzij door middel van onderzoek is aangetoond dat de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied niet significant worden aangetast, of er sprake is van een groot regionaal belang.

Of de wezenlijke kenmerken worden aangetast, hangt af van de actuele en potentiële waarden van het gebied. Dat kunnen zijn: de natuurdoelen en –kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid en de landschapsstructuur. Is er sprake van een significant effect op de wezenlijke kenmerken, dan kan een ingreep in beginsel alleen nog plaatsvinden als er sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven beschikbaar zijn (bij individuele ingrepen) of als een combinatie van plannen, projecten of handelingen per saldo tot een (kwantitatieve en kwalitatieve) versterking van de EHS leidt. Wanneer wezenlijke kenmerken worden aangetast, kan de gemeenteraad in bepaalde situaties Gedeputeerde Staten verzoeken om de begrenzing van de EHS aan te passen.

Binnen de bestemmingen 'Natuur' en 'Groen' is het oprichten van nieuwe gebouwen niet mogelijk. Bouwwerken (als een speelvoorziening of vogelobservatietoren) zijn wel mogelijk.

6.3.2 Natuur- en landschapontwikkeling

De gemeente streeft naar een verdere versterking van de natuur- en landschapswaarden en wil in het bestemmingsplan hiervoor de nodige ontwikkelingsruimte opnemen. Dit hoeft niet altijd door het opnemen van een concrete bestemming. Ontwikkeling van de ecologische waarden kan ook plaatsvinden door middel van het nemen van specifieke beheermaatregelen op agrarische gronden. De agrarische gronden worden zo beter geschikt als verspreidingsroute voor planten en dieren. Zolang het hoofdgebruik agrarisch blijft, is hiervoor geen aparte regeling in het bestemmingsplan opgenomen. Agrarische gronden zijn daarom in de bestemmingsomschrijving mede bestemd voor agrarisch natuurbeheer.

6.3.3 Omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden (voormalige aanlegvergunning)

Geconcludeerd uit OKBG:

Landschap en natuur, en Recreatieve verbindingen

Gelet op de opgave voor deze thema's is het gewenst dat er gebruiksregels in het bestemmingsplan worden opgenomen die aanlegactiviteiten voor deze thema's kunnen faciliteren.

Ter bescherming van de landschapswaarden zal een aantal werken en werkzaamheden (buiten het bouwvlak) eerst moeten worden getoetst op hun effect. Het gaat dan om activiteiten die het verkavelingspatroon en/of de openheid van de volgende gebieden kunnen aantasten:

- het Duivense Broek;
- het Looveld;
- de Groessche Weide;
- en de Eng.

Het verkavelingspatroon en de openheid van de bovenstaande gebieden is middels een dubbelbestemming beschermd. Door een omgevingsvergunning (aanlegvergunning) te eisen kan de gemeente toetsen of een bepaalde werkzaamheid effect heeft op de landschappelijke waarde. Deze werkzaamheden zijn dus niet bij voorbaat strijdig met de landschapswaarden. Wanneer de werkzaamheden geen blijvende, wezenlijke invloed hebben op de landschapswaarden, kan de gemeente een omgevingsvergunning verlenen.

Een omgevingsvergunning hoeft niet te worden aangevraagd wanneer er sprake is van een normaal onderhoud of beheer. Onder normale onderhoudswerkzaamheden worden werkzaamheden verstaan die periodiek moeten worden uitgevoerd ter instandhouding van de binnen een gebied aanwezige functies en waarden, zoals deze blijken uit de opgenomen bestemmingen.

6.3.4 Nationaal Landschap

In het plangebied ligt (een deel van) het Nationaal Landschap 'De Gelderse Poort'. Op basis van het provinciale beleid zijn functies die niet met het karakter van het Nationaal Landschap in overeenstemming zijn, niet mogelijk (zoals woningbouw). Het bestemmingsplan maakt geen gebiedsvreemde functies binnen het Nationaal Landschap mogelijk.

6.4 Wonen

In het plangebied komen naast bedrijfswoningen ook burgerwoningen voor. Aan bestaande, legale burgerwoningen is de bestemming 'Wonen-1' toegekend. Bedrijfswoningen maken onderdeel uit van de bedrijfsvoering en hebben daarom niet de bestemming 'Wonen-1', maar bijvoorbeeld een bestemming 'Bedrijf' (met een aanduiding bedrijfswoning) of 'Agrarisch'.

Het geldend recht is in principe bij de bestemmingslegging gerespecteerd, tenzij dit bijvoorbeeld door nieuwe wet- en regelgeving niet meer mogelijk is. Daar waar meerdere burgerwoningen zich binnen hetzelfde bestemmingsvlak bevinden, is dit op de verbeelding aangegeven met een symbool.

Bij het begrenzen van de bouwvlakken is de hoofdbebouwing van de bestemming leidend en niet de bijbehorende bouwwerken. Het bouwvlak is bij de bestemming 'Wonen' zodanig getekend dat de woning binnen dit vlak valt. De tuinen hebben een passende bestemming 'Tuin' gekregen. Hier zijn geen (hoofd)gebouwen toegestaan, behoudens aan- en uitbouwen.

Maatvoering

De maximale oppervlaktemaat van burgerwoningen is vastgelegd in de planregels. Daarbij is aangesloten bij de regels in het huidige bestemmingsplan (correctieve herziening 2004-2006). Naar oordeel van de gemeente biedt deze maatvoering voldoende woongenot en is dit goed ruimtelijk inpasbaar in het buitengebied. Kelders zijn toegestaan, mits deze niet buiten de grenzen van het bestemmingsvlak vallen.

Wonen in een voormalig agrarisch bedrijf en plattelandswoningen

Bij het in gebruik nemen van een voormalige agrarische bedrijfswoning als burgerwoning, geldt het beleid voor functieverandering, zoals in paragraaf 6.2.6. is opgenomen.

Ten tijde van het opstellen van dit bestemmingsplan was nog onduidelijkheid over de mogelijke invoering van 'plattelandswoningen'. Een wetsvoorstel hiertoe zal worden behandeld door de Eerste Kamer. Doel van dit wetsvoorstel is dat het planologisch regime van gronden en opstallen, en niet langer het feitelijke gebruik daarvan, bepalend wordt voor de mate van bescherming tegen hinder van geluid, geur en fijn stof. Verder wordt geregeld dat plattelandswoningen die (ook) door derden mogen worden bewoond, niet worden beschermd tegen milieugevolgen van het bijbehorende agrarische bedrijf. Omdat het nog geen vastgestelde wet is, is dit nog niet in dit bestemmingsplan opgenomen.

Mantelzorg

In het gemeentelijk beleid van Duiven staat centraal dat zorgbehoevenden zo lang mogelijk zelfstandig mee kunnen doen in de samenleving. Hieronder valt ook het zo lang mogelijk op een zodanige wijze zelfstandig te kunnen blijven wonen. Ook vanuit de praktijk is er deze behoefte. Om de benodigde zorg te kunnen bieden, kiezen de hulpbehoevende en de mantelzorger er voor dicht bij elkaar in de buurt of bij elkaar in te wonen.

In de correctieve herziening 2004 - 2006 is een regeling voor mantelzorg opgenomen, waarbij via een afwijkingsprocedure de woning met maximaal 50 m² mag worden uitgebreid ten behoeve van mantelzorg. Om hiervoor in aanmerking te komen dient te worden aangetoond dat mantelzorg noodzakelijk is, er een positief advies is van een door burgemeester en wethouders aan te wijzen deskundige (Wmo-consulent) en dat het aantal woningen niet toeneemt. Dit betekent dat pas, indien een (zorg)advies is afgegeven, beroep kan worden gedaan op de mantelzorgregeling.

In de praktijk wordt tegen het probleem aangelopen dat met de huidige regeling onvoldoende kan worden ingespeeld op een toekomstige, langdurige mantelzorgsituatie. In deze situaties gaat het bijvoorbeeld om kinderen die willen anticiperen op een toekomstige zorgbehoefte van hun ouders, of wanneer een persoon nog niet geheel zorgbehoevend is bij een chronisch ziektebeeld. Tevens kan het voorkomen dat een persoon met beperkingen met zijn/haar partner bij de ouders wil gaan of blijven wonen. In deze gevallen kan (nog) niet aan de mantelzorgvoorwaarden worden voldaan en kan geen gebruik worden gemaakt van de betreffende afwijking in het bestemmingsplan. Dit terwijl wel behoefte bestaat aan verzorging en/of ondersteuning. De huidige regeling sluit dan ook onvoldoende aan bij de vraag vanuit de samenleving.

In voorliggend bestemmingsplan Buitengebied wordt hier als volgt op ingespeeld: Binnen de bestemmingen 'Wonen-1', 'Agrarisch' en 'Bedrijf' wordt de voetprint van de (dienst)woning vergroot met 25 m² (vrijstaande woningen van 150 m² naar 175 m² en twee-aaneen-gebouwde woningen van 100 m² naar 125 m² per eenheid).

Daarnaast zijn er mogelijkheden om vergunningsvrij aan of bij te bouwen. De verruiming van 25 m² tezamen met eventueel vergunningsvrije aanbouwen kunnen onder andere ruimte bieden om de woning te vergroten voor een (mantel)zorgsituatie, maar kan ook worden gebruikt om de woning te vergroten met een tuin-, muziekkamer of iets dergelijks.

Voorwaarde is dat mantelzorg plaats vindt in een afhankelijke woonruimte. Op deze manier kan een langdurige mantelzorgsituatie mogelijk worden gemaakt, waarbij het aantal woningen niet toeneemt. Hierbij wordt opgemerkt dat het om een tijdelijke situatie gaat en dat mantelzorg niet in een vrijstaand bijgebouw is toegestaan. Expliciet wordt uitgesloten dat een mantelzorgsituatie mag leiden tot het vergroten van het aantal woningen. Met andere woorden: de woonruimte welke in gebruik is ten dienste van mantelzorg, mag niet worden afgesplitst.

Om te benadrukken dat het om een afhankelijke woonruimte gaat, welke onderdeel vormt van de bestaande (dienst)woning, zijn specifieke gebruiksregels opgenomen voor mantelzorg. Hierin staat onder andere vermeld dat ten hoogste 50 m² van de (dienst)woning voor mantelzorg mag worden gebruikt, dat mantelzorg niet in een vrijstaand bijgebouw mag plaatsvinden, dat deze ruimte niet mag worden afgesplitst en dat het een tijdelijke situatie betreft.

'Rustende boer'

Wanneer het agrarisch bedrijfshoofd stopt, en de agrarische bedrijfsvoering wordt overgedragen aan de bedrijfsopvolger, kan de wens bestaan om op het bedrijf te blijven wonen. Alhoewel voor deze wens begrip bestaat, zijn hiervoor in het bestemmingsplan geen mogelijkheden opgenomen. Wanneer de gemeente dit wel mogelijk zou maken, zou dit ook voor andere, niet-agrarische bedrijven moeten gelden. Dit kan ertoe leiden dat het aantal burgerwoningen in het buitengebied ongewenst toeneemt en/of milieutechnische knelpunten ontstaan.

Woningsplitsing

Bij cultuurhistorisch waardevolle panden (erfgoedpanden) is woningsplitsing toegestaan, als dit kan bijdragen aan het behoud van de voor het buitengebied kenmerkende (boerderij)gebouwen. Deze gebouwen zijn op de verbeelding met een aanduiding weergegeven. Voor woningsplitsing gelden de volgende voorwaarden:

- voor splitsing de woning een minimale woonoppervlakte heeft van 330 m² en in een aanvaardbaar woonklimaat kan voorzien;
- maximaal twee in pandige wooneenheden ontstaan;
- de nieuwe woning voldoet aan de geldende geluidsnormering;
- de (agrarische) verschijningsvorm gehandhaafd blijft;
- er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de in de naaste omgeving aanwezige ruimtelijke functies en waarden;
- per wooneenheid maximaal 75 m² aan bijgebouwen wordt gerealiseerd.

Beroep of bedrijf aan huis

In het voorliggende bestemmingsplan is aangesloten op de methodiek die ook in de bestemmingsplannen voor Duiven-Zuid en –Noord is opgenomen. Vrije en hiermee vergelijkbare beroepen (dienstverlenend, zakelijk, maatschappelijk, juridisch, medisch, ontwerptechnisch of kunstzinnig gebied) zijn bij recht toegestaan mits uitgeoefend door de gebruik(st)er, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is.

Daarnaast is via afwijking een bedrijf aan huis toegestaan, dat in een (gedeelte van) een woning (maximaal 60 m²) wordt uitgeoefend en dat is gericht op het vervaardigen van producten en/of het leveren van diensten, door de gebruik(st)er van de woning, en dat niet krachtens een milieuwet vergunning- of meldingsplichtig is.

Recreatiepark 't Web

Aan de Groenestraat te Groessen is het voormalig recreatiepark 't Web gelegen. De recreatiewoningen gelegen op dit park worden reeds gedurende lange tijd permanent bewoond en de aanwezige bedrijfswoning wordt gebruikt als 'burgerwoning'. De gemeenteraad heeft in het verleden besloten tot legalisering van de bewoning over te gaan. Voor de voormalige recreatiewoningen is reeds een woonbestemming van toepassing. Voor de maatvoering is aangesloten bij de vigerende bestemmingsplanregeling. Deze is wel omgezet naar oppervlaktematen. Hierdoor zijn de woningen van het voormalig recreatiepark 't Web voorzien van een aparte bestemmingsplanregeling ('Wonen-2').

6.5 Archeologie

Op 1 september 2007 is de Wet op de Archeologische Monumentenzorg in werking getreden. Hiermee worden de uitgangspunten van het verdrag van Malta binnen de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De wet regelt de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, de inpassing ervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van opgravingen. Het is verplicht om in het proces van ruimtelijke ordening tijdig rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden.

De gemeente heeft een overkoepelend bestemmingsplan 'Archeologie'. De regeling uit dit archeologieplan is overgenomen in het voorliggende bestemmingsplan. Dit houdt in dat er per 'type' archeologische waarde een dubbelbestemming is opgenomen. Wanneer een ingreep plaatsvindt met een bepaalde diepte en een bepaald oppervlak, kan een omgevingsvergunning vereist zijn.

6.6 Cultuurhistorie

Onderdeel van het gemeentelijk beleid voor het buitengebied is het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en ensembles. Voor alle aanwezige Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden, is een aanduiding 'cultuurhistorische waarden' op de verbeelding opgenomen. Voor deze panden is een omgevingsvergunning nodig om deze te kunnen slopen. Daarmee is aangesloten op het bestemmingsplan buitengebied 2002.

Om het behoud van de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing te stimuleren, is in het bestemmingsplan voor deze panden een afwijkingmogelijkheid opgenomen die het mogelijk maakt om in pandig de woning te splitsen (zie paragraaf 6.4). Voor overige situaties is een planherziening op grond van het OKBG noodzakelijk.

6.7 Recreatie en sport

6.7.1 Dag- en verblijfsrecreatie, sport

Alle legaal aanwezige, zelfstandige recreatie- en sportvoorzieningen zijn als zodanig bestemd. Het gaat daarbij om:

- het Horsterpark;
- sportterreinen;
- maneges;
- een schutterij;
- het voormalige buitenzwembad De Waaij;
- een hondendressuurterrein.

Qua regelgeving is aangesloten op de geldende bestemmingsplannen. Voor het Horsterpark is een maatbestemming opgenomen, die overeen komt met het geldende bestemmingsplan 'Horsterpark'.

Extensief recreatief medegebruik houdt in dat een gebied mede kan/mag worden benut voor wandelen, fietsen, paardrijden, kanoën, skaten, et cetera. Om dit gebruik mogelijk te maken, kunnen bijbehorende bouwwerken en voorzieningen gerealiseerd worden. Het uitgangspunt is dat dit rechtstreeks mogelijk is binnen de bestemmingen 'Agrarisch' (ook voor de deelgebieden met landschappelijke waarden) en 'Natuur'. Overigens betekent een dergelijke medebestemming niet dat een gebied ook vrij toegankelijk is. De eigenaar van de gronden is degene die bepaald of de geboden mogelijkheden uit het bestemmingsplan ook daadwerkelijk benut kunnen worden.

In het plangebied komen geen verblijfsrecreatieve voorzieningen als hoofdactiviteit voor (met uitzondering van een minicamping als nevenactiviteit). Wanneer hiertoe gedurende de planperiode initiatieven voor ontstaan, worden deze door de gemeente in een aparte procedure behandeld (zie de regeling voor nevenfuncties en functieverandering).

Voor verblijfsrecreatie als nevenactiviteit wordt verwezen naar paragraaf 6.2.5.

6.7.2 Schuilstallen en paardenbakken

Zoals uit paragraaf 3.6 is gebleken, is in het buitengebied een toename van paardenhouderijen waar te nemen. Dit kan ertoe leiden dat op willekeurige plaatsen bijvoorbeeld schuilstallen en paardenbakken ontstaan.

Gebleken is dat in diverse situaties de behoefte kan ontstaan om een 'schuilstal' op te richten. Het gaat dan om een overdekte ruimte waarvan (landbouwhuis)dieren gebruik moeten kunnen maken in het geval van weidegang, met als doel bescherming tegen extreme weersomstandigheden in de zomer en winter. In de praktijk gaat het vaak om burgers, die een stukje (voormalige landbouw)grond hebben gekocht om hier een paard of pony te laten grazen en tevens een stal willen oprichten, terwijl men niet over een nabijgelegen bouwvlak beschikt.

Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn staat de gemeente niet onwelwillend tegenover schuilgelegenheden voor vee. Hiertoe is een afwijkmogelijkheid in het bestemmingsplan opgenomen onder de volgende voorwaarden:

- a. de schuilgelegenheid op een aaneengesloten perceel van tenminste 0,5 ha wordt opgericht;
- b. het oppervlak niet meer bedraagt dan 20 m² (bij een perceel van tenminste 0,5 ha) of 40 m² (bij een perceel van tenminste 1 ha);
- c. de maximale bouwhoogte niet meer bedraagt dan 3,5 meter;
- d. maximaal 1 schuilgelegenheid is toegestaan per burgerwoning;
- e. de onderlinge afstand tot schuilstallen minimaal 25 meter bedraagt;

- f. schuilstallen zijn niet toegestaan op gronden, welke mede zijn bestemd voor Waarde - Landschap;
- g. de belangen van omliggende functies niet onevenredig worden geschaad.

Omdat de schuilstal niet binnen de bestemming 'Wonen-1' zal worden opgericht, maar binnen de bestemming 'Agrarisch', staat deze afwijkingmogelijkheid in artikel 3 van de planregels.

Voor paardenbakken geldt dat het mogelijk is om maximaal één paardenbak op te richten. Hiertoe is een algemene gebruiksregel opgenomen in hoofdstuk 3 van de planregels. Paardenbakken moeten aan de volgende kenmerken voldoen:

- a. zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak;
- b. paardenbakken zijn niet toegestaan op gronden, welke buiten het bouwvlak liggen en tevens mede zijn bestemd voor Waarde - Landschap;
- c. per bedrijf is maximaal één paardenbak toegestaan, tenzij het een bedrijfsmatige paardenfokkerij betreft;
- d. de oppervlakte bedraagt maximaal 800 m² ;
- e. de bouwhoogte van de terreinafscheiding bedraagt maximaal 1,75 meter;
- f. per paardenbak maximaal 4 lichtmasten worden opgericht;
- g. lichtmasten binnen een afstand van 100 meter tot gronden met de bestemming Natuur zijn niet toegestaan.

6.7.3 Kleinschalig kamperen

Kleinschalig kamperen is onder voorwaarden mogelijk. Binnen het buitengebied van Duiven bestaat de behoefte aan kleinschalige verblijfsrecreatieve mogelijkheden (bij de boer), met name waar het kamperen betreft.

Om een duidelijk onderscheid te houden met reguliere kampeerbedrijven en om aansluiting te houden bij het oorspronkelijke en herkenbare product 'kamperen bij de boer', is het wenselijk de omvang van kleinschalig kamperen te koppelen aan een agrarisch bedrijf. Hiervoor zijn mogelijkheden geboden in het gehele buitengebied (binnen bestaande agrarische bouwvlakken of woonbestemmingsvlakken). Conform de correctieve herziening 2004-2006 zijn maximaal 25 kampeerplaatsen binnen het agrarisch bouwvlak en 10 kampeerplaatsen binnen de bestemming 'Wonen-1' mogelijk.

Alleen in de periode van 15 maart tot 31 oktober is kleinschalig kamperen toegestaan. Redenen hiervoor zijn dat winterkamperen leidt tot ontsiering van het landschap en dat de controle op het recreatief kamperen wordt bemoeilijkt, waardoor het gevaar van permanente bewoning kan ontstaan. Bovendien kan de keuze voor een jaarperiode sneller aanleiding zijn tot het plaatsen van stacaravans.

6.8 Niet-agrarische bedrijven

Bestemmen van bestaande, niet-agrarische bedrijven

Bestaande, niet-agrarische bedrijven die in vigerende bestemmingsplannen reeds positief zijn bestemd, en bedrijven die in het plangebied legaal zijn gevestigd, zijn in principe positief bestemd, tenzij dit door omgevingsfactoren niet mogelijk is. Uitgangspunt daarbij is dat het om ruimtelijk-planologische motieven niet noodzakelijk is en om financieel-economische motieven niet haalbaar is om deze bedrijven te verplaatsen naar een geschiktere locatie.

Bij de bestemming 'Bedrijf' is de hoofdfunctie de bedrijfsvoering met daaraan gerelateerde gebouwen. De bedrijfswoning maakt ook onderdeel uit van het bedrijf, maar is niet de hoofdfunctie. Op de verbeelding zijn de bouwvlakken zodanig begrensd dat de bedrijfsgebouwen inclusief (een eventuele) bedrijfswoning hierbinnen vallen.

Bij een positieve bestemming van bedrijfsactiviteiten geldt voor de uitbreiding van de bebouwing het volgende.

Aan de hand van luchtfoto's uit 2011 is het oppervlak aan bedrijfsbebouwing bepaald (exclusief de bedrijfswoning en exclusief het bijgebouw behorende bij de bedrijfswoning). Dit oppervlak is vergeleken met het oppervlak dat is opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied 2002. Vervolgens is onderstaande tabel toegepast.

	Is 10% van luchtfoto meer of minder dan 100 m²?	Uitbreidingsmogelijkheden
Opp. luchtfoto < BP2002	< 100 m ²	Maximaal 10% t.o.v. luchtfoto
	> 100 m ²	Maximaal 100 m ² tov luchtfoto
Opp. luchtfoto > BP2002	Is vergund < 100 m ²	Maximaal 10% t.o.v. luchtfoto met 100 m ² als bovengrens
	Is vergund > 100 m ²	Maximaal oppervlak = luchtfoto (geen uitbreiding)
	Is deels vergund	Maximaal vergund oppervlak (op basis van vergunningen of handhavingsnotitie) + 10%
Overig		In specifieke situaties is maatwerk mogelijk

In de planregels zijn in bijlage 3 de maximale oppervlaktematen aan bedrijfsbebouwing opgenomen.

Voor een ruimere uitbreiding is aangesloten bij de Ruimtelijke Verordening Gelderland. Via binnenplanse afwijking is een uitbreiding met maximaal 20% van het bebouwd oppervlak mogelijk gemaakt, mits de maatvoering uit bijlage 3 van de planregels niet wordt overschreden (kolom max. opp. na 20% afwijking). Verdergaande mogelijkheden (zoals in de Notitie Functieverandering van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen) vergen een secure inpassing. Hiervoor zal een separate procedure gevolgd moeten worden (planherziening).

Nieuwe bedrijfsbestemmingen

Het toekennen van een nieuw bouwvlak ten behoeve van vestiging van nieuwe, niet-agrarische bedrijven in het buitengebied is binnen het bestemmingsplan niet mogelijk. Van betekenis hierbij is het restrictieve beleid van het Rijk en de provincie, dat erop gericht is de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied te beschermen en functies uit het buitengebied te weren die niet aan het buitengebied gebonden zijn. Extra bedrijfslocaties in het buitengebied leiden tot een niet-noodzakelijk 'verstening' van het landschap. Uitzondering hierop vormen de voormalige agrarische bedrijven, bedrijven waarbij de agrarische bedrijfsvoering reeds gestaakt is. Deze bedrijven kunnen, onder voorwaarden en via een aparte planologische procedure, een nieuwe bedrijfsbestemming krijgen.

Andersoortige bedrijvigheid

Uit OKBG (bijlage 3 / p. 73):

Functiewisseling

“Hiervan is sprake indien een niet-agrarisch bedrijf andere niet-agrarische activiteiten wil ontplooiën. Bijvoorbeeld als een loodgieter stopt en een schilder de locatie wil over kopen. Op dit moment kan dit alleen middels een bestemmingsplanwijziging. Functiewisselingen op basis van milieucategorieën worden in de komende bestemmingsplanherziening via een binnenplanse ontheffing dan wel bij recht mogelijk gemaakt.”

Ingeval van bedrijfsbeëindiging, dan wel in die gevallen waarin handhaving van de bestaande bedrijfsfunctie minder wenselijk is, is het mogelijk om een ander soort bedrijf toe te staan, zonder dat daarvoor een aparte procedure hoeft te worden doorlopen. Voorwaarde hierbij is dat daardoor in ruimtelijk en milieuhygiënisch opzicht geen ongunstiger situatie mag ontstaan dan voorheen het geval was.

Bedrijfsactiviteiten worden in de VNG-brochure Bedrijven en Milieuzonering ingedeeld naar categorieën.

- Bedrijven in categorie 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten (SvB) zijn, gelet op hun effecten op de omgeving, algemeen inpasbaar in het landelijk gebied.
- Functies in categorie 3.1 of 3.2 van de SvB kunnen een dusdanig effect op de omgeving hebben dat hier voorzichtig mee dient te worden omgegaan. Hier zal een afwijkingsmogelijkheid voor worden opgenomen.
- Hogere functies (categorie 4.1 SvB en hoger) horen op een gezonde bedrijventerrein thuis.

Bedrijven in categorie 1 en 2 van de SvB zijn algemeen toelaatbaar en hebben een algemene bedrijfsbestemming gekregen (met uitzondering van opslagbedrijven), zie bijlage 3 van de planregels. Bedrijven in een hogere categorie hebben een maatbestemming gekregen door behalve de bedrijfsbestemming, ook een aanduiding te krijgen. Via een afwijkingsbevoegdheid kan een ander bedrijf ter plaatse worden toegestaan, mits:

- a. het bedrijf is opgenomen in de categorieën 1 t/m 2 van de in bijlage 2 van de regels opgenomen Staat van Bedrijfsactiviteiten dan wel het een bedrijf betreft dat voor wat betreft de aard en de omvang van de milieuhinder die het veroorzaakt gelijk kan worden gesteld met een bedrijf genoemd in de categorieën 1 t/m 2;
- b. voorzien wordt in voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein;
- c. in de nabijheid gelegen functies en waarden niet in onevenredige mate in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden geschaad;
- d. de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad.

6.9 Milieu

Toekomstbestendige / duurzame energie

Duurzame energie gaat over de duurzame opwekking (zonder gebruik te maken van fossiele brandstoffen) van warmte en elektriciteit. Duurzame energie heeft betrekking op onder andere zonne-energie, windenergie en bio-energie.

Uit OKBG (§ 2.6 / p. 23 en § 4.2 / p. 64):

Duurzaamheid

In de Structuurvisie Duiven is opgenomen dat de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid heeft op het gebied van duurzaamheid. In een op te stellen duurzaamheidsnota wordt nader uitgewerkt wat ambities van de gemeente Duiven op het gebied van duurzaamheid zijn. In deze beleidsnota zal ook worden aangegeven op welke wijze uitvoering gegeven kan worden aan de geformuleerde ambities.

Op 2 juli 2012 heeft de gemeenteraad het Beleidsstandpunt Duurzame Energie gewijzigd vastgesteld. Het navolgende geeft de mogelijkheden voor het buitengebied weer.

Zonne-energie

Er kan gebruik worden gemaakt van zonlicht door de oriëntatie van een woning op het perceel, en/of door gebruik te maken van zonnecellen of -panelen. Voor de zongerichte oriëntatie geldt dat dit

buiten de werkingssfeer van bestemmingsplannen valt. De mogelijkheden voor zonnepanelen vallen binnen de bouwregels van het bestemmingsplan.

Windenergie

Windenergie wordt opgewekt door middel van windmolens. Grootschalige vormen van windenergie (windmolenparken) vergen een zorgvuldige studie naar onder andere de locatie, de opbrengst en de landschappelijke inpassing. Dit is buiten dit bestemmingsplan gelaten. Wanneer het gaat om kleinschalige vormen, gelden de algemene bouwregels van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan sluit aan op het OKBG en het beleidsstandpunt duurzame energie en sluit grote windmolens op het erf uit. Daarbij biedt het bestemmingsplan nadrukkelijk wel de ruimte aan miniwindturbines. Dit soort turbines zijn verenigbaar met het landschappelijk karakter van het buitengebied en dragen bij aan de gewenste verduurzaming.

De vrijstelling/bouwvergunning die de gemeente voor de bouw van vier grote windturbines in het Duivense Broek heeft verleend, is als gevolg van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 28 september 2011 (201101445/1/H1) onherroepelijk geworden. De hiermee gepaard gaande bouwrechten zijn in dit bestemmingsplan overgenomen.

Bio-energie

Bio-energie is de verzamelnaam voor energie uit energiedragers die rechtstreeks, danwel via een chemische omweg, zijn gewonnen uit organisch materiaal (biomassa). Een nieuw fenomeen in het buitengebied is de bio(massa)vergistinginstallatie. Deze variëren qua omvang en ruimtelijke uitstraling. Een kleinschalige installatie heeft een maximale schaalgrootte van één bedrijf en de vergistingstank kan qua omvang variëren van 18 tot 1.200 m³. Een grootschalige installatie heeft een volume van meer dan 1.800 m³.

Vanwege de impact op de omgeving (aan- en afvoer, landschappelijke inpassing) is niet elke locatie geschikt voor de bouw van een biovergistinginstallatie. Een apart bestemmingsplan is de aangewezen procedure hiervoor. Voor kleinschalige installaties (als onderdeel van één agrarische bedrijf) binnen het eigen agrarisch bouwvlak gelden de algemene bouwregels. Grootschalige installaties dienen in principe op een bedrijventerrein geplaatst te worden.

7 Juridische regeling

7.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de juridisch bindende regels. De regels bevatten het juridische instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden en de regels over de toegelaten bebouwing. De verbeelding is samen met de regels het juridisch bindend kader van de bestemmingen. De toelichting heeft geen juridisch bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de onderbouwing van het plan en soms voor de uitleg van bepaalde bestemmingen en regels.

De regels zijn verdeeld in vier hoofdstukken.

- Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels en bestaat uit twee artikelen. Artikel 1 geeft een omschrijving van de in de regels gehanteerde begrippen. Artikel 2 geeft aan hoe bepaalde afstanden, maten, oppervlakte en inhoud gemeten moeten worden.
- In hoofdstuk 2 zijn de verschillende bestemmingen opgenomen. Per bestemming wordt aangegeven welke functies en doeleinden op de gronden toelaatbaar zijn en wat er hoe er mag worden gebouwd. Ook dubbelbestemmingen zijn in dit hoofdstuk opgenomen.
- In hoofdstuk 3 worden de algemene regels behandeld, waarbij onder andere gedacht moet worden aan de anti-dubbeltelbepaling en de algemene afwijkingsregels.
- Hoofdstuk 4 bevat regels met betrekking tot het overgangsrecht en de slotregel.

7.2 Artikelsgewijze toelichting

7.2.1 Inleidende regels

In [artikel 1](#) worden de begrippen nader omschreven die gebruikt worden in de regels. Dit voorkomt dat er bij de uitvoering van het plan onduidelijkheden ontstaan over de uitleg van bepaalde regelingen. In [artikel 2](#) wordt beschreven op welke wijze de in de regels voorgeschreven maatvoeringen gemeten moeten worden.

7.2.2 Bestemmingen

Enkelbestemmingen en dubbelbestemmingen

In hoofdstuk 2 van de planregels zijn de enkelbestemmingen en de dubbelbestemmingen opgenomen. Op de verbeelding zijn de enkelbestemmingen met een kleur weergegeven. De dubbelbestemmingen zijn middels een arcering opgenomen. Met de enkelbestemmingen wordt het gebruik en de mogelijkheden voor bebouwing bepaald. De dubbelbestemmingen voorzien vanuit een bepaald aandachtspunt, bijvoorbeeld archeologie, in een juridische regeling. De regeling kan tot gevolg hebben dat gebruik- of bebouwingsmogelijkheden, zoals deze opgenomen zijn in de enkelbestemmingen, beperkt worden.

Opbouw van de bestemmingen

De bestemmingen zijn zo opgebouwd dat in het eerste lid de bestemmingsomschrijving is opgenomen. Hiermee wordt in hoofdlijnen het gebruik van de gronden geregeld. In veel gevallen wordt dit nader ingevuld middels een specifieke gebruiksbepaling. Het kan zijn dat het gebruik (bijvoorbeeld in oppervlakte) wordt begrensd. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven. In de bestemmingsomschrijving worden in veel gevallen specifieke termen genoemd, zoals bijvoorbeeld maatschappelijke voorzieningen, welke in [artikel 1](#) van de regels, de begripsbepalingen, nader worden omschreven. Voor een goed begrip van

de bestemmingen zal meer dan uitsluitend het specifieke bestemmingsartikel gelezen moeten worden.

In het tweede lid zijn de bouwregels opgenomen. In dit plan is ervoor gekozen het tweede lid onder te verdelen in (bedrijfs-)gebouwen, bijbehorende bouwwerken bij de (bedrijfs-)woning, bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en eventuele overige bouwwerken. Deze opbouw is zoveel mogelijk voor alle bestemmingen doorgevoerd om zo een eenduidige systematiek te krijgen.

In het derde lid van de enkelbestemmingen zijn veelal de afwijkingsmogelijkheden voor bebouwing opgenomen. Omschreven staat in welke gevallen en onder welke voorwaarden het college kan afwijken van de regels, zoals opgenomen in het tweede lid.

Dit bestemmingsplan kent diverse enkelbestemmingen en dubbelbestemmingen. Verschillende bestemmingen behoeven geen specifieke toelichting. Het betreft hier bestemmingen zoals [Groen](#), [Horeca](#), [Verkeer](#) en [Water](#). Deze bestemmingsregelingen zijn eenvoudig en eenduidig in opzet en daarmee goed leesbaar. De meer complexe bestemmingen zijn hierna toegelicht.

'Agrarisch' en 'Agrarisch - Glastuinbouw'

In dit bestemmingsplan is ervoor gekozen de grondgebonden agrarische bedrijven en de glastuinbouwbedrijven afzonderlijk van elkaar te regelen. Wat verstaan wordt onder grondgebonden bedrijven en glastuinbouwbedrijven volgt uit de begripsbepalingen ([artikel 1](#)). In de bestemmingsomschrijving wordt een verschil gemaakt in verschillende typen van agrarische bedrijfsvoering.

Het gebruik van de gronden binnen de bestemming [Agrarisch](#) voor grondgebonden agrarische bedrijven en grondgebonden veehouderijen is overal toegestaan. Voor intensieve veehouderijen en akkerbouwbedrijven geldt dat deze bedrijven uitsluitend zijn toegestaan op de gronden die als zodanig zijn aangeduid.

Binnen de bestemming [Agrarisch - Glastuinbouw](#) geldt dat hier uitsluitend glastuinbouwbedrijven zijn toegestaan. Ter plaatse van een specifieke aanduiding is een multifunctioneel agrarisch bedrijf toegestaan (slechts op één locatie binnen het plangebied).

Bedrijfswoningen

In de bestemmingsomschrijving en aanvullend bij de bouwregels is bepaald dat per bedrijf 1 bedrijfswoning is toegestaan. Indien een uitzondering zich voordoet (geen bedrijfswoning of twee of meer bedrijfswoningen), is dit middels een getal op de kaart aangeven. Waar 1 bedrijfswoning is toegestaan bij een agrarisch bedrijf, is dit binnen het bouwvlak niet met een specifiek getal opgenomen.

Bedrijfsgebouwen

Uitgangspunt is dat alle bedrijfsgebouwen binnen het bouwvlak worden opgericht ([artikel 3 lid 2.1 sub a](#), [artikel 4 lid 2.1 sub a](#)). Voor gebouwen volgt dit eenduidig uit de regels. Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is de regeling iets complexer. Hoge bouwwerken, zoals mestsilo's, hooimijten, voedersilo's en dergelijke, zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan ([artikel 3 lid 2.3 sub a onder 1](#), [artikel 4 lid 2.3 sub a onder 1](#)). Zo ook windturbines tot 15 meter ([artikel 3 lid 2.3 sub a onder 2](#), [artikel 4 lid 2.3 sub a onder 2](#)). Lage bouwwerken, geen gebouwen zijnde (tot 1,2 meter) mogen ook buiten het bouwvlak worden opgericht.

Middels een afwijkingsmogelijkheid kan het college afwijken van het bovenstaande uitgangspunt. Deze uitzondering betreft het oprichten van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak. Wat onder tijdelijk wordt verstaan is bepaald middels de begripsbepaling in artikel 1 van de planregels. Een uitzondering wordt ook gemaakt voor schuilstallen voor dieren ([artikel 3 lid 3.4](#)). Bij aaneengesloten percelen groter dan 0,5 ha of 1 ha, is per bedrijf of burgerwoning een schuilgelegenheid van maximaal 20 of 40 m² toegestaan.

Windturbines

In dit bestemmingsplan wordt een verschil gemaakt tussen lage en hoge windturbines. De hoge windturbines zijn uitsluitend toegestaan op die locaties waar dit nader op de verbeelding is aangeduid ([artikel 3 lid 2.4](#)). Lage turbines zijn toegestaan bij alle agrarische bedrijven, binnen het agrarisch bouwvlak.

Mantelzorg

Met dit bestemmingsplan wordt ook voorzien in mantelzorg. Binnen de (bedrijfs)woning is dit toegestaan, waarbij ten hoogste 40% van de voetprint van de woning tot ten hoogste 50 m² mag worden gebruikt voor mantelzorg ([artikel 3 lid 4.1](#), [artikel 4 lid 4.1](#))

Nevenactiviteiten

Om bedrijven in de gelegenheid te stellen de bedrijfsvoering te verbreden, zijn verschillende nevenactiviteiten toegestaan. In de bestemmingsomschrijving is hiervoor een driedeling gemaakt.

- Ondergeschikte nevenactiviteiten zijn toegestaan, waarvoor maximaal 25% van de oppervlakte van de bedrijfsgebouwen met een maximum van 350 m² mag worden gebruikt. Het betreft dan langdurige opslag van goederen, kleinschalige extensieve dagrecreatieve activiteiten, dagopvang, recreatief verblijf of nevenactiviteiten met een agrarisch karakter ([artikel 3 lid 1 sub g](#), [artikel 4 lid 1 sub e](#)).
- Daarnaast zijn ook kleinschalige binnenactiviteiten toegestaan die gericht zijn op de uitoefening van persoonlijke/ dierlijke verzorging, zoals een kapper, pedicure, schoonheidsspecialist of hondentrimmer ([artikel 3 lid 1 sub m](#), [artikel 4 lid 1 sub k](#)).
- Als laatste zijn ook recreatieve nevenactiviteiten in de vorm van een kleinschalig kampeerterrein toegestaan, waarbij er ruimte kan worden geboden aan maximaal 25 kampeerplaatsen ([artikel 3 lid 1 sub j onder 1](#), [artikel 4 lid 1 sub h onder 1](#)).

Uitbreiding van agrarische bedrijven

Voor het vergroten van agrarische bedrijven zijn twee wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Eén voor agrarische bedrijven ([artikel 3 lid 6.1](#)) en één voor intensieve veehouderijen ([artikel 3 lid 6.2](#)). De uitbreidingsmogelijkheden zijn mede afhankelijk van de ligging van het agrarisch bedrijf (wel of niet in Duivense Broek). De begrenzing van de Duivense Broek is geregeld middels een bijlage bij de regels (bijlage 1). De mogelijkheden tot uitbreiding zijn beschreven in paragraaf 6.2.3. en 6.2.4. Voor het doorlopen van de procedure is de reguliere wijzigingsprocedure van de Wro van toepassing.

Voor glastuinbouwbedrijven is voorzien in een uitbreiding van het oppervlakte aan glas met maximaal 20%. In de bijlage bij de regels is een tabel opgenomen met de bestaande oppervlakte aan glas en de oppervlakte na uitbreiding met 20% (bijlage 4). Deze uitbreiding is bij recht toegestaan. Een aanvullende procedure is niet noodzakelijk.

'Bedrijf' en 'Bedrijventerrein'

De bestemmingen '[Bedrijf](#)' en '[Bedrijventerrein](#)' zijn opgenomen voor de niet-agrarische bedrijven. De bestemming '[Bedrijventerrein](#)' is opgenomen voor twee specifieke locaties in het plangebied waar meerdere bedrijven binnen één gebouw gehuisvest zijn (bedrijfsverzamelgebouw). Uitgangspunt is dat uitsluitend categorie 1 en 2 bedrijven zijn toegestaan. Bedrijven in categorie 3 en hoger zijn geregeld middels een bijlage bij de regels (bijlage 3) en middels een aanduiding op de verbeelding. Daarnaast zijn specifieke opslagbedrijven (los van de bedrijfscategorie) nader aangeduid.

Bedrijfsbebouwing en bedrijfswoningen

Voor de bedrijfsbebouwing is een vergelijkbare regeling opgenomen als voor de glastuinbouwbedrijven. Aan bedrijfsbebouwing is het bestaande aantal m² toegestaan, plus een aanvullende uitbreiding met 20%. Ook hiervoor is een bijlage opgenomen bij de regels (bijlage 3). Voor bedrijfswoningen is dezelfde systematiek toegepast als bij de agrarische bedrijfswoningen.

Andere bedrijvigheid

Voor de categorie 1 en 2 bedrijven geldt dat deze zijn geregeld in het eerste lid onder a. Nieuwvestiging van een ander type categorie 1 of 2 bedrijf kan bij recht. De bedrijven in een hogere milieucategorie zijn specifiek aangeduid, zodat te herleiden is welke bedrijven daar specifiek zijn toegestaan.

Voor de bedrijven in een hogere categorie (deze zijn geregeld in het eerste lid onder b), geldt dat alleen eenzelfde 'type' bedrijvigheid hier zich mag vestigen, of een categorie 1 of 2 bedrijf.

Bedrijfsbeëindiging

Indien een bedrijf wordt beëindigd, voorziet het bestemmingsplan in een regeling om de bestemming te wijzigen naar Wonen-1 ([artikel 5 lid 6](#), [artikel 7 lid 6](#)).

Maatschappelijk

De bestemming [Maatschappelijk](#) heeft geen uitvoerige toelichting, behoudens hetgeen is bepaald in de bestemmingsomschrijving. Het is toegestaan de gronden te gebruiken voor maatschappelijke voorzieningen. Wat hieronder wordt verstaan, is bepaald in artikel 1 van de planregels. Specifieke maatschappelijke functies welke naar verschijningsvorm niet overal te situeren zijn, zijn nader toegewezen aan een specifieke locatie middels een aanvullende aanduiding.

Natuur

De bestemming [Natuur](#) is opgenomen voor de natuurgebieden binnen het plangebied. De bestemmingsomschrijving is zo opgesteld dat het gebruik zich richt op het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van landschappelijke, ecologische en natuurwaarden. Aan de bestemming is een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden gekoppeld ([artikel 11 lid 3](#)). Voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden is derhalve een omgevingsvergunning vereist. Hiermee kan worden voorkomen dat bepaalde activiteiten plaatsvinden die afbreuk doen aan de voorkomende waarden.

Overig - Horsterpark

Dit betreft de specifieke bestemming [Overig - Horsterpark](#), voor het gebied welke bekend staat als het Horsterpark. In het vorige planologische regime was voorzien in verschillende bestemmingen en functies. In dit bestemmingsplan zijn deze vertaald en ondergebracht in één bestemming, waarbij de verschillende functies middels een aanduiding nader gereguleerd en toebedeeld worden. De bebouwingsregeling kent een algemene regeling waarbij bepaald is wat er geldt voor gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en specifieke bebouwingsregelingen voor enkele specifieke deelgebieden. Voor een specifieke locatie binnen het Horsterpark is middels de aanduiding 'onbebouwd' bepaald dat daar geen enkel bouwwerk mag worden opgericht.

Gelijk aan de bestemming 'Natuur' is een regeling opgenomen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden ([artikel 12 lid 3](#)). Voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden is derhalve een omgevingsvergunning vereist. Hiermee kan worden voorkomen dat werken of werkzaamheden plaatsvinden die afbreuk doen aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke en/of landschappelijke, cultuurhistorische en waterhuishoudkundige waarden van de gronden.

Recreatie

Voor de bestemming [Recreatie](#) geldt (gelijk aan de bestemming voor het Horsterpark) dat deze bestemming nader onderverdeeld is middels specifieke functieaanduidingen. Hiermee zijn deze specifieke functies toebedeeld aan de exacte locatie. Een uitwisseling van de verschillende functies binnen de bestemming Recreatie is hiermee niet mogelijk en ruimtelijk ook niet wenselijk. De bebouwingsregeling is gelijk aan de bebouwingsregeling voor de andere bestemmingen. In een eventuele uitbreiding is middels bijlage 3 van de regels voorzien.

Tuin

Met de bestemming [Tuin](#) is zoveel als mogelijk aangesloten bij de standaard van de gemeente Duiven. De regeling voorziet in de aanbouw van een erker of serre aan het hoofdgebouw. Daarnaast is een afwijkingmogelijkheid opgenomen voor het college ([artikel 15 lid 3](#)). Deze regeling maakt het mogelijk andere bijbehorende bouwwerken te realiseren binnen de bestemming Tuin. Voor het maximale oppervlak aan bebouwing is een relatie gelegd met de bebouwingsregeling van Wonen - 1. Het oppervlak aan bebouwing wat gerealiseerd wordt binnen de bestemming Tuin, telt mee in het totaal aan toegestane bebouwing.

Wonen-1

Voor de burgerwoningen in het plangebied is de bestemming [Wonen - 1](#) opgenomen. Met een bebouwingsaanduiding is de bestaande typologie van de woning vastgelegd (vrijstaand, twee-aan-een of gestapeld). Naast het gebruik voor wonen, is ook het uitoefenen van een beroep aan huis toegestaan. Wat hieronder wordt verstaan, is bepaald in artikel 1 van de planregels. Middels een specifieke gebruiksbepaling is voorzien in een nadere invulling van de omvang en invulling van de bedrijfsactiviteiten ([artikel 20 lid 4.1](#)).

Mantelzorg

Ook voor [Wonen - 1](#) geldt dat mantelzorg is toegestaan. Ten hoogste 40% van de voetprint van de woning tot ten hoogste 50 m² mag worden gebruikt voor mantelzorg. Om te kunnen voorzien in voldoende bebouwingsmogelijkheden voor mantelzorg, is een ruimere voetprint van de woning tot 175 m² opgenomen ([artikel 20 lid 4.2](#)).

Recreatieve nevenactiviteiten

Bij woningen is het tevens toegestaan recreatieve nevenactiviteiten uit te oefenen. Het betreft dan het oprichten van een kleinschalig kampeerterrein met maximaal 10 kampeermiddelen ([artikel 20 lid 1 sub g](#)). Dit is alleen binnen de periode van 15 maart tot 31 oktober toegestaan. Een kleinschalig kampeerterrein is niet toegestaan indien de bestemming Wonen - 1 grenst aan de bestemming Natuur.

Ter plaatse van de aanduiding 'recreatie' is een recreatieve voorziening met bedrijfswoning toegestaan. Wat onder een recreatieve voorziening wordt verstaan, volgt uit artikel 1 van de planregels. Deze regeling sluit aan op het vigerende planologische regime.

Hoofdgebouw en bijbehorende bouwwerken

Binnen de bestemming Wonen - 1 wordt de woning aangemerkt als hoofdgebouw ([artikel 20 lid 2](#)). De maatvoering van de voetprint is afhankelijk van de bebouwingstypologie. Naast het hoofdgebouw zijn ook 'bijbehorende bouwwerken' toegestaan. Deze term volgt uit de Wabo en is een verzamelnaam voor de aan- en uitbouwen bij de woningen en de bijgebouwen. Bijbehorende bouwwerken mogen binnen en buiten het bouwvlak worden gebouwd en worden minimaal 3 meter achter (het verlengde van) de voorgevel van het hoofdgebouw opgericht. Dit met uitzondering van erkers.

In totaal bedraagt het gezamenlijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken (voor zover gebouwd buiten het bouwvlak) per hoofdgebouw maximaal 75 m². Hiernaast is vergunningsvrij nog bebouwing toegestaan.

Wonen - 2

De woningen van het voormalig recreatiepark 't Web zijn voorzien van een aparte bestemmingsplanregeling ([Wonen - 2](#)). De bestemmingsregeling wijkt af van Wonen - 1. Zo zijn de bouwhoogtes en het te bebouwen oppervlak voor het hoofdgebouw anders en laat de regeling voor bijbehorende bouwwerken minder bebouwing toe. Met deze regeling is aangesloten op de vigerende bestemmingsregeling.

Waarde - archeologie

De dubbelbestemming voor archeologie is onderverdeeld in zes verschillende bestemmingen ([Waarde - archeologie 1](#) t/m [Waarde - archeologie 6](#)). Hiermee wordt aangesloten bij de

bestemmingsregeling, zoals voorzien in het parapluplan voor archeologie. De uitgangspunten qua verstoringsoppervlak en -diepte zijn overgenomen, alsmede de specifieke gebieden. Voor alle zes bestemmingen geldt dat bij een bepaalde verstoringsoppervlakte of -diepte een omgevingsvergunning vereist is. Middels de bouwregels is bepaald in welke gevallen archeologisch onderzoek is vereist.

7.2.3 Algemene regels

In hoofdstuk 3 van de planregels zijn de algemene regels opgenomen. Deze algemene regels gelden voor het gehele plangebied.

In de algemene bouwregels ([artikel 33](#)) is een regeling opgenomen voor bestaande maten en afstanden. Indien bestaande maten of afstanden afwijken van hetgeen in dit bestemmingsplan is bepaald (dat wil zeggen dat er meer staat dan is toegestaan), en deze bestaande maten of afstanden zijn in overeenstemming met het bepaalde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht tot stand gekomen, dan gelden deze als maximaal toegestaan.

De algemene gebruiksregels ([artikel 34](#)) geven aan wat in zijn algemeenheid is toegestaan, of juist niet is toegestaan. Een specifieke regeling is opgenomen voor paardenbakken ([artikel 34 lid 2](#)). Per woning of bedrijf is één paardenbak toegestaan binnen het bouwvlak. Voor woningen zal dit in veel gevallen nog niet betekenen dat zij een paardenbak kunnen realiseren, omdat de omvang van het bouwvlak deze niet toelaat. Aanvullend is voorzien in een regeling om een paardenbak buiten het bouwvlak te realiseren. Hieraan zijn verschillende voorwaarden verbonden.

In [artikel 37 lid 2](#) is een specifieke wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het oprichten van een wormenkwekerij. De gemeente Duiven heeft in een eerder stadium aangegeven onder voorwaarden te kunnen instemmen met de beoogde ontwikkeling.

7.2.4 Overgangs- en slotregels

In het laatste hoofdstuk is het overgangsrecht en een slotregel opgenomen. Hoewel het hierin wezen ook algemene regels betreft, zijn deze vanwege hun meer bijzondere karakter in een apart hoofdstuk opgenomen.

In [artikel 39](#) is het overgangsrecht geregeld. In artikel 3.2.1. van het Bro zijn standaardregels opgenomen met betrekking tot het overgangsrecht voor bouwwerken en gebruik. Deze zijn, zoals voorgeschreven door de wetgever, overgenomen en maken onderdeel uit van dit bestemmingsplan.

In [artikel 40](#) is de slotregel opgenomen. Dit betreft de citeertitel van het onderhavige bestemmingsplan.

8 Uitvoeringsaspecten

8.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

8.1.1 Inspraak en overleg voorontwerpbestemmingsplan

Het voorontwerpbestemmingsplan zal naar verwachting vanaf 27 september 2012 gedurende zes weken ter inzage liggen. Gedurende de periode van ter inzage legging kan een ieder reageren op dit bestemmingsplan. De formele aankondiging wordt in de Informeel, de Staatscourant en op de gemeentelijke website gepubliceerd.

8.1.2 Zienswijzen ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan wordt conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht), met ingang van ..... gedurende zes weken ter inzage gelegen. P.M.

8.2 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dient, op grond van artikel 3.1.6 lid 1, sub f van het Bro, onderzoek plaats te vinden naar de (economische) uitvoerbaarheid van het plan. In principe dient bij vaststelling van een ruimtelijke besluit tevens een exploitatieplan vastgesteld te worden om verhaal van plankosten zeker te stellen. Op basis van 'afdeling 6.4 grondexploitatie', artikel 6.12, lid 2 van de Wro kan de gemeenteraad bij het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan echter besluiten geen exploitatieplan vast te stellen indien:

- het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluit begrepen gronden anderszins verzekerd is;
- het bepalen van een tijdvak of fasering als bedoeld in artikel 6.13, eerste lid, onder c, 4°, onderscheidenlijk 5°, niet noodzakelijk is;
- het stellen van eisen, regels, of een uitwerking van regels als bedoeld in artikel 6.13, tweede lid, onderscheidenlijk b, c of d, niet noodzakelijk is.

Het bestemmingsplan vormt een consoliderend bestemmingsplan, waarbij de bestaande situatie in het plangebied met actuele bouw- en gebruiksregels, in overeenstemming met het provinciale beleid en met inachtneming van de verplichte sectorale toetsen, wordt vastgelegd. De beperkte ontwikkelingen kunnen hoofdzakelijk mogelijk worden gemaakt door middel van afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden. Het betreft in alle gevallen particulier initiatief, waaraan in beginsel geen kosten voor de gemeente zijn verbonden, afgezien van kosten van het ambtelijk apparaat voor de begeleiding en toetsing van aanvragen. Deze kosten worden door middel van leges gedekt. Mochten er andere kosten zijn, die op grond van artikel 6.13 Wet ruimtelijke ordening dienen te worden verhaald, dan zal uitsluitend worden meegewerkt aan de afwijking of wijziging, nadat een exploitatieovereenkomst is gesloten.

De enige kosten, die verder uit dit plan kunnen voortvloeien, zijn planschadekosten. Deze zijn op voorhand niet uit te sluiten. De gemeente zal daarom bij iedere aanvraag bezien of er planschade kan ontstaan. Indien dit het geval kan zijn, zal met de belanghebbende aanvrager een overeenkomst worden gesloten, zoals bedoeld in artikel 6.4a van de Wet ruimtelijke ordening. Daarmee kan worden

voorkomen, dat de gemeenschap de planschadekosten moet betalen, die gemaakt worden in het belang van de aanvrager.

Een verdergaande toets ten aanzien van de financieel-economische uitvoerbaarheid is niet noodzakelijk.

Bijlage

1 Externe veiligheid.....	67
---------------------------	----

1 Externe veiligheid

BELEIDSKADER

In dit hoofdstuk gaan we in op de achtergrond van externe veiligheid. Allereerst gaan we in op de begrippen plaatsgebonden risico en groepsrisico, welke de basis vormen van het externeveiligheidsbeleid. Vervolgens bespreken we de juridische achtergrond.

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

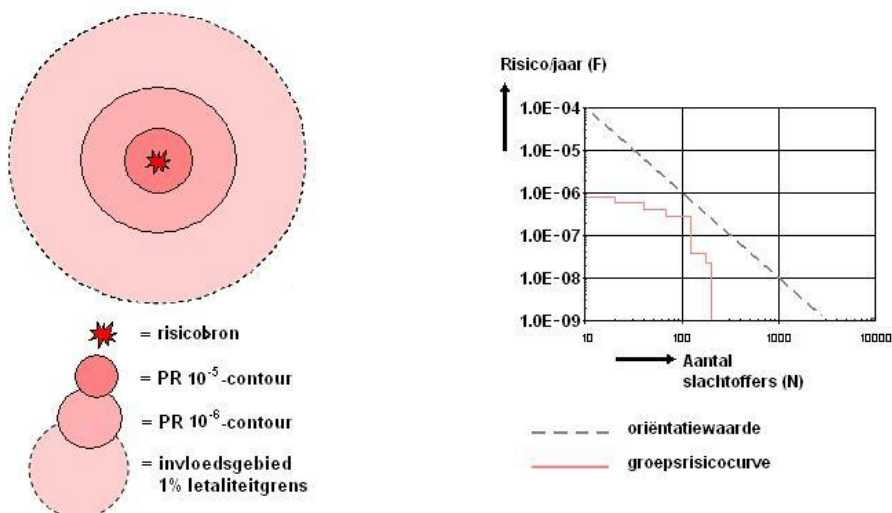
Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes, zoals spoorwegen of buisleidingen. Bij externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Het plaatsgebonden risico geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6} contour (welke als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6} contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR kan niet 'op de kaart' worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N), de fN-curve. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt doorgaans begrensd door de 1% letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald), ofwel door de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen.

Figuur 1. Weergave plaatsgebonden risicocontouren, invloedsgebied en groepsrisicografiek met oriëntatiewaarde voor transport

Verantwoording van het groepsrisico

Het juridisch kader voor externe veiligheid spreekt van een verplichting tot verantwoording van het groepsrisico. Deze verantwoordingsplicht houdt in dat de omvang en toename van het groepsrisico als gevolg van planologische keuzes moeten worden onderbouwd én verantwoord door het bevoegd gezag. Hierbij geeft het bevoegd gezag aan of het groepsrisico in de betreffende situatie aanvaardbaar wordt geacht. In de relevante wettelijke besluiten zijn bepalingen opgenomen waaraan deze verantwoording dient te voldoen, welke in de Handreiking Verantwoordingsplicht Groepsrisico (Min. VROM, 2007) zijn uitgewerkt.

Het juridische kader gaat uit van enige verschillen tussen verantwoording bij bedrijven, transportroutes en transportleidingen voor gevaarlijke stoffen. De verantwoordingsplicht geldt voor transportroutes bij een toename van het groepsrisico of een overschrijding van de oriëntatiewaarde. Voor bedrijven is de verantwoordingsplicht van toepassing indien sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting. Bij buisleidingen, zoals hogedrukaardgastransportleidingen, moet in principe bij ieder ruimtelijk plan binnen het invloedsgebied van de leiding verantwoording worden afgelegd.

Verplichte en onmisbare onderdelen:	
A	Ligging GR t.o.v. oriënterende waarde
B	Toename GR t.o.v. nulsituatie
C	De mogelijkheden van zelfredzaamheid van de bevolking
D	De mogelijkheden van hulpverlening
E	Nut en noodzaak van de ontwikkeling
F	Het tijdsaspect

Figuur 2. Verplichte en onmisbare onderdelen van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico.

Juridisch kader

Het huidige beleid voor inrichtingen (bedrijven) is afkomstig uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het beleid voor transportroutes staat beschreven in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (cRvgs), dat op termijn vervangen zal worden door het Btev (Besluit transportroutes externe veiligheid). Voor buisleidingen is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden.

Besluit externe veiligheid buisleidingen

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Het Bevb brengt het externe veiligheidsbeleid voor buisleidingen op dezelfde lijn als het beleid voor inrichtingen en vervoer van gevaarlijke stoffen. Hier geldt eveneens een grenswaarde en richtwaarde voor het plaatsgebonden risico alsmede een verantwoordingsplicht ten aanzien van het groepsrisico voor het bevoegd gezag voor de ruimtelijke ordening. Voor de verantwoordingsplicht is een onderscheid gemaakt tussen het 100%-letaliteitsgebied en het 1%-letaliteitsgebied. Binnen eerstgenoemd gebied geldt een uitgebreide verantwoordingsplicht, in laatstgenoemd gebied dient alleen bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid beschouwd te worden. Een bestemmingsplan geeft de ligging weer van de in het plangebied aanwezige buisleidingen alsmede de daarbij behorende belemmeringenstrook ten behoeve van het onderhoud van de buisleiding. De belemmeringenstrook bedraagt ten minste vijf meter aan weerszijden van een buisleiding gemeten vanuit het hart van de buisleiding.

Basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen

Vervoer van gevaarlijke stoffen vindt sinds jaar en dag plaats via het spoor, over de weg en het water. Knelpunt hierbij is dat er geen plafond bestaat voor de omvang en samenstelling van dit vervoer. Theoretisch kan het vervoer ongelimiteerd toenemen, met dan eveneens ongelimiteerde gevolgen voor de ruimtelijke ordening. Het beleid achter het landelijke Basisnet is dat een plafond vastgesteld wordt voor dit vervoer van gevaarlijke stoffen. Het Basisnet zal onderdeel uitmaken van het wettelijke kader van het Besluit Transportroutes Externe Veiligheid (BTEV) dat eind 2008 als ambtelijk concept is gepubliceerd, maar nog geen vastgesteld beleid is.

Plasbrandaandachtsgebied

Met de komst van het Basisnet en het 'Besluit transportroutes externe veiligheid' wordt ook een nieuw toetsingselement toegevoegd: het plasbrandaandachtsgebied. Uitgaande van deze komende wetgeving betreft dit een strook van 30 meter, gemeten vanaf de buitenzijde van het buitenste spoor. Het plasbrandaandachtsgebied wordt geen zone waarbinnen verboden gaan geleden zoals bij het plaatsgebonden risico. Binnen dit gebied moet onderzocht worden hoe schade en letsel ten gevolge van de warmte van een plasbrand beheerst kan worden

Wijziging 'Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen'

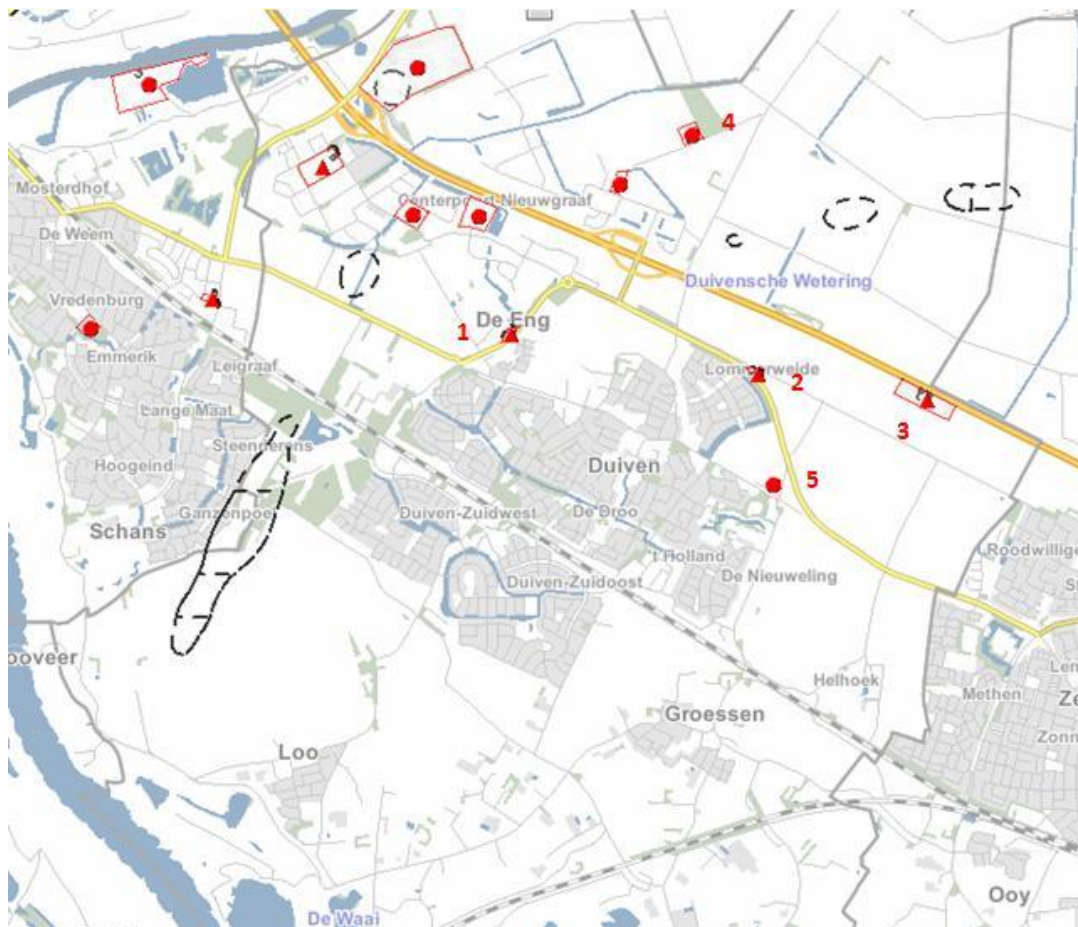
In de wijziging van de 'Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (CRVgs), gepubliceerd op 21 december 2009 in de Staatscourant, is ingespeeld op de ontwikkelingen rondom basisnet Weg en basisnet Water. De ontwikkelingen rondom Basisnet Spoor worden naar verwachting in een nieuwe wijziging van de cRVgs in de zomer van 2012 doorgevoerd. Veranderingen die vanwege de ontwikkelingen omtrent Basisnet Weg en Water zijn doorgevoerd, betreffen de volgende:

- berekeningen van PR 10^{-6} /jr.-contouren voor (rijks)wegen zijn niet meer nodig, aangezien veiligheidszones zijn gegeven die als plaatsvervangend voor de PR 10^{-6} /jr.-contouren gelden;
- bij vaarwegen is een onderscheid gemaakt tussen 'rode' en 'zwarte' vaarwegen afhankelijk van het type schip dat over deze vaarweg stoffen vervoert. Tevens is aangegeven welke transporthoeveelheden dienen te worden gehanteerd bij risicoberekeningen. Deze aantallen zijn zo gekozen dat ze geen PR 10^{-6} /jr.-contour veroorzaken die buiten de vaarweg is gelegen. Vaarwegen die niet in de bijlage worden genoemd, hebben geen noemenswaardige risicocontouren;
- Bij de berekening van het groepsrisico voor zowel Weg als Water dienen de getallen uit respectievelijk bijlage 5 en 6 te worden gebruikt. In het geval van de Weg wordt alleen nog gebruik gemaakt van de hoeveelheden lpg.

ONDERZOEK

Inrichtingen

Bij de inventarisatie van Bevi-inrichtingen is gebleken dat zich meerdere Bevi-inrichtingen binnen of in de omgeving van het plangebied bevinden. Voor de volledigheid zijn de risicovolle inrichtingen die niet onder het Bevi vallen eveneens beschouwd. Op de navolgende afbeelding zijn de verschillende risicovolle inrichtingen aangegeven. Enkel de inrichtingen waarbij een nummer staat, zijn van belang voor het bestemmingsplan Buitengebied. De overige inrichtingen, in het noordwesten van Duiven zijn op de verschillende bedrijventerreinen gelegen en hebben geen PR-contour of invloedsgedebiet welke overlapt met het bestemmingsplan Buitengebied.

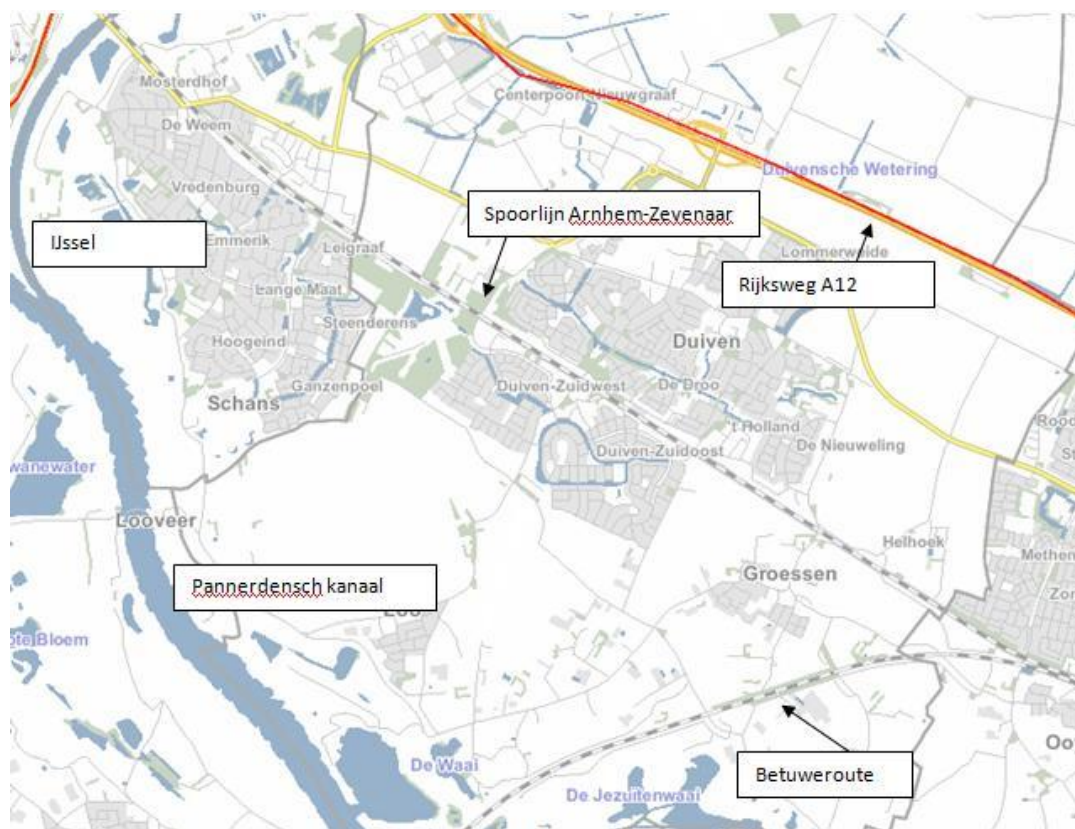

Figuur 3 Uitsnede risicokaart met risicovolle inrichtingen

1. Aan de Westsingel 15 is het LPG-tankstation P.D.E.M. gelegen met een doorzet die is gelimiteerd op 999 m³/jaar. Het invloedsgebied bedraagt 150 meter en ligt over het plangebied heen. De PR 10⁻⁶-contour van het vulpunt is 45 meter, aangezien het gaat om een nieuw ruimtelijk besluit en daarbij de afstanden uit Revi 2004 dienen te worden gehanteerd. Voor de tank en de afleverzuil gelden respectievelijk een PR-contour van 25 en 15 meter. Binnen de PR-contour bevinden zich geen kwetsbare objecten, zodat geen wettelijke beperkingen gelden voor het plangebied. Wel is deze risicobron relevant voor het plangebied en conform het Bevi dient voor elk plan dat zich binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting bevindt, de verantwoordingsplicht te worden ingevuld.
2. Het LPG-tankstation Q8 Duiven is gelegen aan de Oostsingel 15 en kent een doorzet van 499 m³/jaar. De PR 10⁻⁶-contour van het vulpunt is 45 meter en het invloedsgebied 150 meter. Voor de tank en de afleverzuil gelden respectievelijk een PR-contour van 25 en 15 meter. Binnen de PR-contour bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten, zodat geen wettelijke beperkingen gelden voor het plangebied, aangezien het invloedsgebied over het plangebied heen valt. Deze risicobron komt ook in de verantwoordingsplicht terug.
3. Het LPG-tankstation Gulf/Demarol Oudbroeken aan de rijksweg A12 heeft een ongelimiteerde doorzet voor LPG en valt daarmee onder de categorie LPG-tankstations met een doorzet hoger dan 1000 m³ (conform Revi 2004). Voor de tank en de afleverzuil gelden respectievelijk een PR-contour van 25 en 15 meter. Binnen de 110 meter zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen, zodat geen wettelijke beperkingen gelden voor het plangebied. Het invloedsgebied ligt wel over het plangebied, zodat het een relevante risicobron is. Deze risicobron komt ook in de verantwoordingsplicht terug.

4. Aan de Kosterstraat 11 zijn binnen de inrichting van HJM Vuulink twee propaantanks van 4,9 m³ aanwezig. Propaantanks onder de 13 m³ vallen niet onder het Bevi, maar onder het Activiteitenbesluit. Hieruit volgt een veiligheidsafstand van 20 meter per propaantank. Binnen deze afstand zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. Deze risicobron is niet relevant voor het plangebied.
5. Het gasdrukmeet- en regelstation van de Gasunie NV aan de Plaksestraat valt eveneens niet onder het Bevi (de toevoerende gasleiding heeft een diameter van 8 inch en een werkdruk van 40 bar), maar wel onder het Activiteitenbesluit als gasdrukmeet- en regelstation categorie C. Hierbij hoort een veiligheidsafstand van 15 meter; binnen deze afstanden zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. Deze risicobron is niet relevant voor het plangebied.

Vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor

Figuur 4 Uitsnede risicokaart met transportassen

A12

Binnen de gemeente vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over de rijksweg A12. De A12 wordt genoemd in bijlage 5 van de wijziging van de 'Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen'. Dit betekent dat in risicoberekeningen slechts gerekend wordt met de in deze bijlage genoemde aantallen voor GF3 (brandbaar gas). Voor de verantwoording van het groepsrisico zijn echter ook andere stofcategorieën van belang. In tabel 1 zijn de totale transportstromen over de A12 weergegeven met bijbehorende invloedsgebieden (Invloedsgebieden op basis van Programma van eisen nieuwe EV risicoanalyse weg, Rijkswaterstaat, april 2009). Deze transportstromen zijn gebaseerd op tellingen van Rijkswaterstaat (januari 2009).

tabel 1 Transport van gevaarlijke stoffen over de A12 (tellingen Rijkswaterstaat 2009)

Naam	Stof	Transport-intensiteiten	Invloedsgebied in meters
Brandbare vloeistoffen	LF1	6510	58
Zeer brandbare vloeistoffen	LF2	12125	58
Licht toxische vloeistoffen	LT1	89	760
Toxische vloeistoffen	LT2	409	950
Brandbare gassen	GF2	68	240
Brandbare gassen	GF3	4000*	325
Sterk toxische gassen	GT4	68	4000

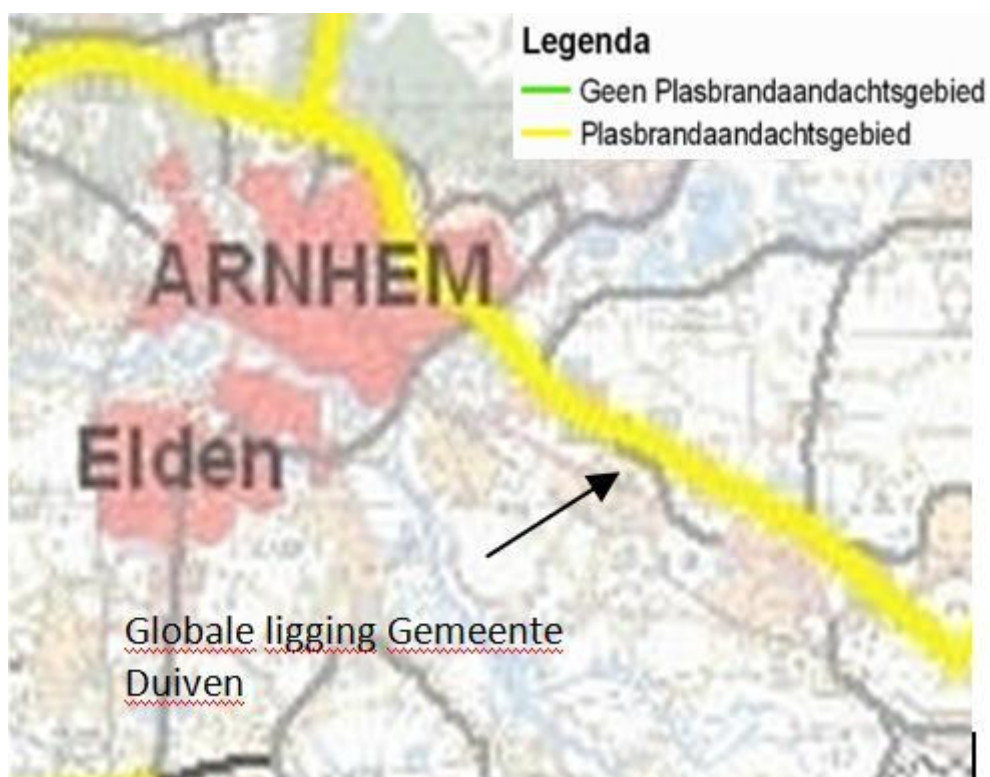
*de transportintensiteit voor GF3 is afkomstig uit bijlage 5 van de cRvgs

Gezien de ligging van een deel van de A12 direct naast het plangebied zijn alle genoemde stofcategorieën relevant voor het bestemmingsplan Buitengebied. Vandaar dat een nadere beschouwing van de risico's van de A12 volgt.

Plaatsgebonden risico

De veiligheidszone (=PR 10^{-6}) voor het wegvak dat is gelegen door de gemeente Duiven heen bedraagt 0 meter (gemeten vanaf het midden van de weg). Dit houdt in dat in de praktijk geen beperkingen vanuit het plaatsgebonden risico worden opgelegd aan het bestemmingsplan.

Zoals zichtbaar in figuur 5 is voor het gehele traject van de A12 door Duiven wel sprake van een plasbrandaandachtsgebied (zie voor een nadere toelichting het Beleidskader). Dit gebied beslaat 30 meter vanaf de rechterrاند van de rechterrijstrook en ligt daarmee gedeeltelijk binnen het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan Buitengebied is echter geen enkel bouwvlak gelegen binnen het gedeelte dat overlapt met het plasbrandaandachtsgebied. Daarmee hoeft hier verder geen aandacht aan te worden besteed.

figuur 5 Kaart ligging plasbrandaandachtsgebied (Bron: Basisnet weg)

Groepsrisico

Aangezien het gehele traject van de A12 invloed heeft op het bestemmingsplan Buitengebied (aangezien overal wel het invloedsgebied van één van de stofcategorieën, met name de toxische stoffen, overlapt met het plangebied), dient te worden beschouwd of het groepsrisico ergens langs het traject de oriëntatiewaarde overschrijdt. Dit zou immers aanleiding geven tot de verantwoording van het groepsrisico conform de cRvgs.

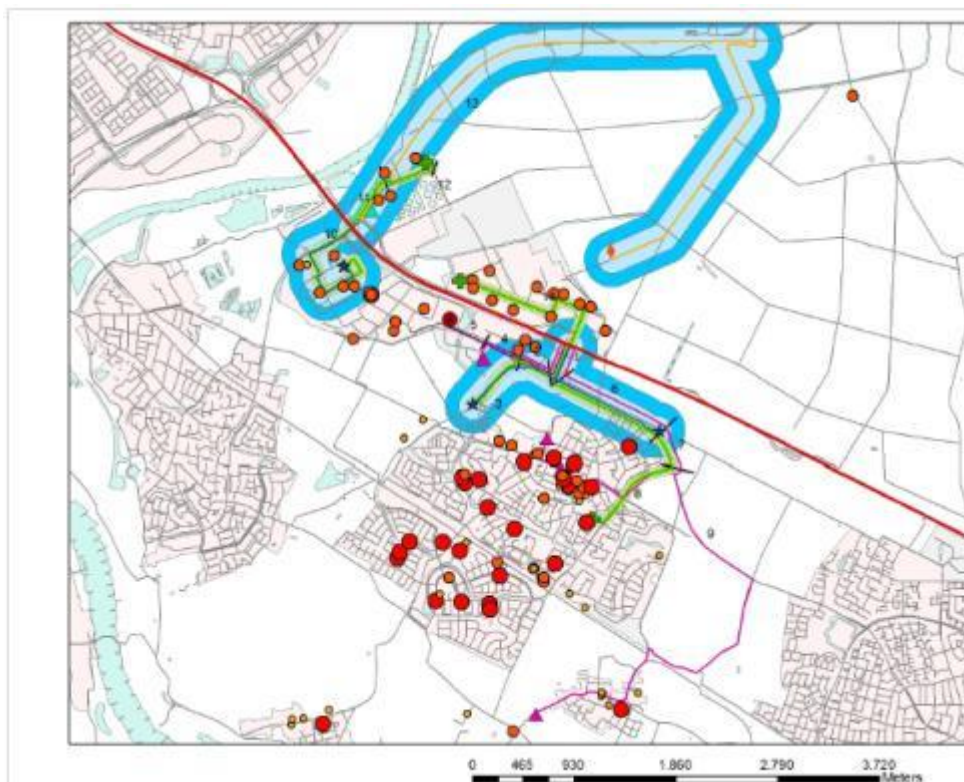
Op basis van de transportintensiteiten uit tabel 1 in relatie tot de (zeer) lage personendichtheden binnen het invloedsgebied van de A12 ter hoogte van het plangebied is een overschrijding van de oriëntatiewaarde niet te verwachten. Deze stelling wordt bevestigd door interpretatie van eerder uitgevoerde onderzoeken waarbij dit traject van de A12 betrokken was en de vuistregels uit de Handreiking Risicoanalyse Transport (Rijkswaterstaat 2011, concept). Vanwege de conserverende aard van het plan is een toename van het groepsrisico ook niet aan de orde.

Provinciale wegen

Binnen het plangebied zijn twee provinciale wegen gelegen, de N810 en de N338. Conform de tellingen die zijn gepubliceerd door de Dienst Verkeer en Scheepvaart van Rijkswaterstaat vindt geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over deze wegen.

Lokale routing

In de rapportage "Transport gevaarlijke stoffen gemeentelijke wegen, MRA, Eindrapportage" (juni 2011) zijn de lokale transporten van gevaarlijke stoffen beschouwd in diverse gemeentes binnen de milieuregio Arnhem, waaronder de gemeente Duiven. Uit het onderzoek kwam dat binnen de gemeente Duiven in totaal 1500 vervoersbewegingen met gevaarlijke stoffen per jaar plaatsvinden het merendeel ten noorden van de kern Duiven richting de A12 en terug (ook over de provinciale wegen)

figuur 6 Weergave lokale transporten binnen de gemeente Duiven

Plaatsgebonden risico

Met betrekking tot het plaatsgebonden risico wordt opgemerkt dat de maximale transportfrequentie van LPG over de verschillende wegvakken te laag is om een plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} /jr. buiten de grenzen van de weg te veroorzaken. Het plaatsgebonden risico van de lokale transporten legt daarmee geen beperkingen op aan het bestemmingsplan.

Groepsrisico

De maximale transportfrequentie voor LPG over een wegvak is in de gemeente Duiven 160 LPG-tankwagens per jaar. Gezien deze beperkte transportintensiteiten en de lage personendichtheden in de omgeving van de wegvakken, zal het groepsrisico niet de oriëntatiewaarde overschrijden. Zie ook de vuistregels uit de Handreiking Risicoanalyse Transport (Rijkswaterstaat 2011, concept).

Spoorlijn Arnhem-Zevenaar

De spoorlijn Arnhem-Zevenaar is gelegen binnen de kern van Duiven. Conform de prognose 'Marktverwachting vervoer gevaarlijke stoffen per spoor' van ProRail (geüpdatet in 2007) vindt hierover geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. In het Basisnet Spoor wordt deze spoorlijn ook vermeld als een route waarover incidenteel transport van gevaarlijke stoffen plaats kan vinden. In het bijbehorende kaartmateriaal van het Basisnet zijn echter geen intensiteiten terug te vinden die inzicht geven in de te verwachten transportstromen. Formeel gezien is deze spoorlijn derhalve niet relevant voor externe veiligheid. Echter, de realisatiecijfers van ProRail uit 2010 maken wel melding van vervoer van gevaarlijke stoffen. In tabel 2 zijn de realisatiecijfers zichtbaar zoals ze uit 2010 bekend zijn.

Gezien de ligging van een deel van de spoorlijn direct naast het plangebied zijn alle genoemde stofcategorieën relevant voor het bestemmingsplan Buitengebied.

tabel 2 Transport van gevaarlijke stoffen over het spoor

Stofcategorie	Intensiteit (wagons/jaar)	Invloedsgebied in meters
Brandbare vloeistoffen (C3)	850	30
Toxische vloeistoffen (D3)	10	250
Zeer toxische vloeistoffen (D4)	20	3.000
Brandbare gassen (A)	200	300

Plaatsgebonden risico

Uitgaande van de vuistregels voor het transport van gevaarlijke stoffen uit het concept Handleiding Risicoanalyse Transport (HART) is er geen sprake van een plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} /jr. voor de spoorlijn. Het plaatsgebonden risico levert daarmee geen beperkingen op voor eventuele ontwikkelingen in de omgeving.

Groepsrisico

Op basis van de transportintensiteiten uit tabel 2 in relatie tot de lage personendichtheden binnen het invloedsgebied van de spoorlijn ter hoogte van het plangebied is een overschrijding van de oriëntatiewaarde niet te verwachten. Deze stelling wordt bevestigd door de vuistregels uit de Handreiking Risicoanalyse Transport (Rijkswaterstaat 2011, concept). Vanwege de conserverende aard van het plan is een toename van het groepsrisico ook niet aan de orde.

Betuweroute

De Betuweroute is opgenomen in het Basisnet als een route waar een significante hoeveelheid gevaarlijke stoffen over vervoerd worden en waarvoor een plasbrandaandachtsgebied geldt.

De transportintensiteiten die in het Basisnet Spoor worden gehanteerd voor groepsrisicoberekeningen zijn zichtbaar in onderstaande tabel 3.

tabel 3 Transport van gevaarlijke stoffen Betuweroute, traject Elst-Zevenaar o.b.v. Basisnet spoor

Stofcategorie	Intensiteit (wagons/jaar)	Invloedsgebied in meters
Brandbare vloeistoffen (C3)	110380	30
Toxische vloeistoffen (D3)	6720	250
Zeer toxische vloeistoffen (D4)	4060	3.000
Brandbare gassen (A)	50850	300
Toxische gassen (B2)	6580	1.500
Zeer sterke toxische gassen (B3)	700	5.000

Gezien de ligging van het gehele traject van de spoorlijn direct naast het plangebied zijn alle genoemde stofcategorieën relevant voor het bestemmingsplan Buitengebied.

Plaatsgebonden risico

In het Basisnet Spoor is vastgelegd hoe groot de veiligheidszone is voor dit traject (de maximale plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} /jr.): deze bedraagt 30 meter. Binnen 30 meter van weerszijden van het spoor mag zodoende geen nieuw kwetsbaar object worden gerealiseerd, terwijl een nieuw beperkt kwetsbaar object alleen mogelijk is bij een goede motivering. Voor dit bestemmingsplan levert het PR geen knelpunt op.

Groepsrisico

In het kader van het Basisnet Spoor zijn eveneens berekeningen gemaakt van het te verwachten groepsrisico wanneer bovenstaande transportintensiteiten worden gehanteerd. De exacte hoogte van het groepsrisico is hieruit niet af te leiden, wel dat het groepsrisico niet boven de oriëntatiewaarde ligt. Dit komt voort uit de lage personendichtheden naast de Betuweroute; binnen de 325 meter van deze spoorlijn, waarbinnen het groepsrisico wordt bepaald, zijn weinig personen aanwezig. Een toename van het groepsrisico is niet aan de orde.

VERVOER OVER HET WATER

Ten slotte vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over het water. Het betreft hier de rivier de Geldersche IJssel ten westen van Duiven en ten zuiden het Pannerdensch kanaal die beide direct naast het bestemmingsplan zijn gelegen. In de cRvgs worden deze vaarwegen in bijlage 6 respectievelijk als onderdeel van de route Rijn-Oost-Nederland en de route Amsterdam-Rijn genoemd als 'zwarte' vaarwegen. In de cRvgs is hier het volgende over te lezen: "Op zowel rode als zwarte vaarwegen worden veel brandbare vloeistoffen getransporteerd. Op zwarte vaarwegen wordt alleen gebruik gemaakt van binnenvaartschepen en op de rode vaarwegen bovendien van zeeschepen." In dezelfde bijlage 6 zijn de transportintensiteiten genoemd waarmee gerekend dient te worden bij een groepsrisicoberekening. Deze intensiteiten zijn opgenomen in tabel 4.

tabel 4 Transport van gevaarlijke stoffen Geldersche IJssel conform cRvgs

Stof-categorie	Pannerdensch kanaal (vaarbewegingen- /jaar)	Geldersche IJssel (vaarbewe- gingen/jaar)	Invloeds- gebied in meters
Brandbare vloeistoffen (LF1)	8303	810	30
Zeer brandbare vloeistoffen (LF2)	9063	347	30
Brandbare gassen (GF3)	332	-	325

Plaatsgebonden risico

In de cRvgs wordt als volgt gesproken over het plaatsgebonden risico bij 'rode' en 'zwarte' vaarwegen: "Bij rode en zwarte vaarwegen is er, met name uit pragmatische overwegingen, voor gekozen om lijnen vast te stellen die vrijwel overeen komen met de rand van de vaarweg. Deze gelden als risicolijn waar het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over die vaarweg niet meer mag bedragen dan 10^{-6} per jaar. Tussen deze risicolijnen is bebouwing in beginsel niet toegestaan." Het plaatsgebonden risico legt naar verwachting geen beperkingen op voor het bestemmingsplan.

Groepsrisico

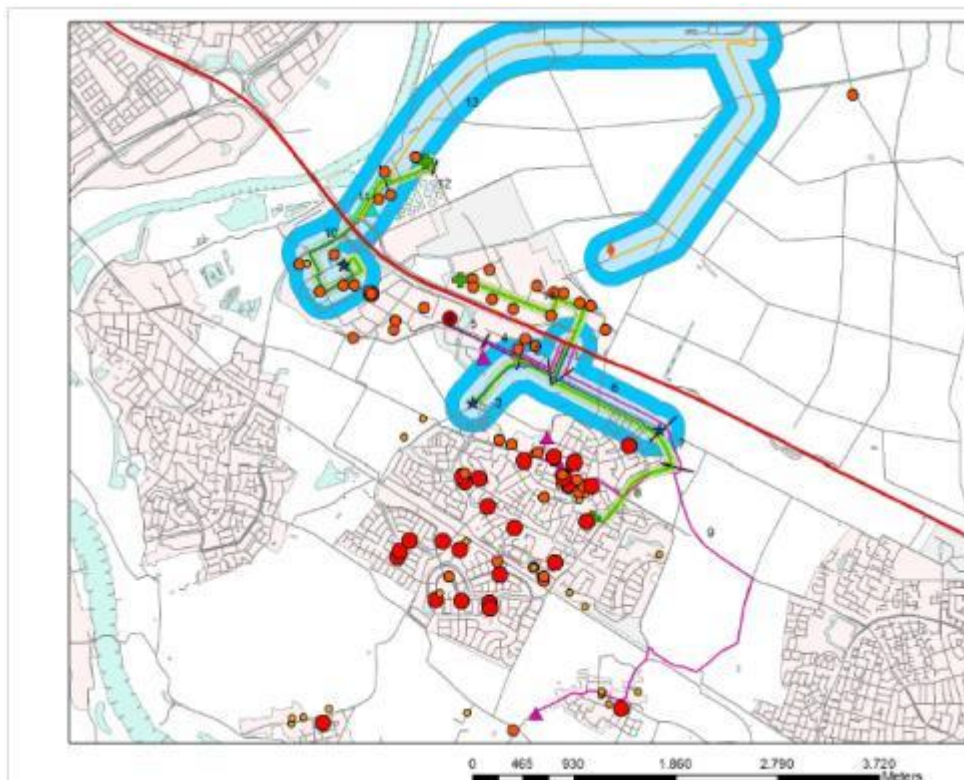
Geldersche IJssel

Op basis van de transportintensiteiten die genoemd zijn in tabel 4 voor deze vaarweg kan met zekerheid worden geconcludeerd dat het groepsrisico niet boven de oriëntatiewaarde zal zijn gelegen. Deze conclusie is gerechtvaardigd door het feit dat brandbare gassen in hoge mate bepalend zijn voor het groepsrisico en deze niet worden vervoerd over deze vaarweg.

Pannerdensch kanaal

Voor deze vaarweg geldt dat de hoeveelheden gevaarlijke stoffen hoger liggen dan bij de Geldersche IJssel. Voor het groepsrisico geldt voor deze risicobron ook dat brandbare gassen in hoge mate bepalend zijn voor de rekenkundige hoogte van het groepsrisico. Immers, het invloedsgebied van de brandbare vloeistoffen is beperkt en zal niet ver buiten de rand van de vaarweg vallen. De beperkte hoeveelheden brandbare gassen betekenen dat het groepsrisico niet boven de oriëntatiewaarde zal liggen.

VERVOER GEVAARLIJKE STOFFEN DOOR BUISLEIDINGEN

figuur 6 Uitsnede risicokaart met buisleidingen

Binnen de gemeente Duiven zijn meerdere aardgastransportleidingen aanwezig. In onderstaande tabel zijn de leidingen benoemd met hun verschillende kenmerken. Voor de ligging van de leidingen wordt verwezen naar de signaleringskaart uit figuur 6.

tabel 5 Buisleidingen binnen gemeente Duiven

Buisleiding	PR buiten leiding	1%- letaliteitsgebied	100%- letaliteitsgebied
A-507 66 bar, 42 inch	nee	490	190
A-505, 66 bar, 36 inch	ja	430	180
N-559, 40 bar, 12 inch	nee	140	70
N-559, 40 bar, 8 inch	nee	95	50
A-524, 66 bar, 48 inch	nee	540	210
A-533, 66 bar, 48 inch	nee	540	210
A-635, 66 bar, 48 inch	nee	540	210

Voor de gemeente Duiven zijn berekeningen uitgevoerd voor het plaatsgebonden risico, waaruit is gebleken dat op een aantal plaatsen een PR 10^{-6} /jr-contour aanwezig is die buiten de leidingen is gelegen.

De grootste PR 10^{-6} /jr.-contour is aan de westkant van Duiven gelegen op de grens met de gemeente Westervoort. In het rapport "Risicoberekening gasleiding Westervoort, Analyse tbv. toetsing aan het Bevb"(Oranjewoud, 2011, kenmerk: 241309) is onderzocht of binnen de contour kwetsbare objecten zijn gelegen. In de gemeente Duiven was hier geen sprake van, zodat geen saneringssituaties bestaan. Wel bleken twee beperkt kwetsbare objecten binnen de contouren te zijn te gelegen, te weten een dierenpension en een boerderij met woning. Dit betreft een wettelijk toegestane situatie. In Westervoort zijn er wel kwetsbare objecten binnen de contour gelegen. Deze PR knelpunten, die met de komst van het Besluit externe veiligheid buisleidingen zijn ontstaan, gaat de Gasunie uiterlijk in 2014 saneren. Hiermee vervalt op korte termijn tevens de contour over de beperkt kwetsbare objecten in Duiven.

Voor de overige PR 10^{-6} /jr.-contouren geldt dat hierbinnen geen (beperkt) kwetsbare objecten zijn gelegen of mogelijk zijn op basis van het bestemmingsplan.

Met betrekking tot het groepsrisico zijn de bevindingen terug te vinden in het rapport "Externe veiligheid buisleidingen MRA: Analyse t.b.v. toetsing aan het Bevb" (Oranjewoud, 2011, kenmerk: 241309.01). In het grootste gedeelte van het buitengebied van de gemeente Duiven is op basis van expert-judgement geconcludeerd dat geen sprake is van een ligging van het groepsrisico boven de oriëntatiewaarde. Op twee plaatsen in het buitengebied, ter hoogte van het Horsterpark en ter hoogte van de kern Groessen, zijn globale groepsrisicoberekeningen uitgevoerd. Daaruit is gebleken dat het groepsrisico beneden de 0,1 maal de oriëntatiewaarde is gelegen. Wel geldt de verantwoordingsplicht vanwege de ligging van het bestemmingsplan binnen het invloedsgebied van alle leidingen.

Windturbines

In het buitengebied van Duiven zijn vier windturbines geprojecteerd ten noorden van de A12 in het open kommen gebied. Deze turbines zullen een vermogen leveren van 3.000 kW en de hoogte bedraagt circa 150 meter. Aan de aanwezigheid van windturbines zijn ook risico's voor de omgeving verbonden, hoewel formeel gezien ze niet onder het externe veiligheidsbeleid vallen. In het kader van het MER voor de plaatsing van deze windturbines is een onderzoek gedaan naar externe veiligheid. Hieruit bleek dat de PR 10^{-6} -jr./contour die bij deze activiteit hoort een grote omvang heeft, namelijk ongeveer 160 meter. Echter, binnen deze contouren zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten

gelegen, zodat geen beperkingen worden opgelegd voor het bestemmingsplan. Daarmee worden deze winturbines verder niet besproken in dit onderzoek.

VERANTWOORDING VAN HET GROEPSRISICO

Doordat het bestemmingsplan is gelegen binnen het invloedsgebied van alle hogedrukaardgastransportleidingen dient conform het Bevb invulling van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico plaats te vinden. Bovendien worden de A12, de spoorlijn Arnhem-Zevenaar, de Betuweroute en de drie LPG-tankstations als relevante risicobronnen in de verantwoordingsplicht betrokken.

Omdat geen sprake is van een toename van het aantal personen bij dit bestemmingsplan en het bestemmingsplan zich kenmerkt door zeer lage personendichtheden, kan de verantwoordingsplicht op beknopte wijze ingevuld worden.

Risicobronnen en scenario's

Risicobronnen

Hieronder volgt een korte opsomming van de risicobronnen die in de verantwoording van het groepsrisico terugkomen:

- Bevi-inrichtingen: de drie LPG-tankstations aan de Westsingel, Oostsingel en aan de rijksweg A12. Het bestemmingsplan ligt binnen het invloedsgebied van brandbare gassen. Het bijbehorende scenario is een BLEVE-scenario.
- Transportassen: de A12, spoorlijn Arnhem-Zevenaar, de Betuweroute, het Pannerdensch kanaal en de Geldersche IJssel. Het bestemmingsplan ligt binnen het invloedsgebied van toxische stoffen, brandbare vloeistoffen en brandbare gassen. De bijbehorende scenario's zijn respectievelijk een toxisch scenario, een plasbrandscenario en een BLEVE-scenario.
- Buisleidingen: zie tabel 5. Het relevante scenario bij een calamiteit met een hogedrukaardgastransportleiding is het fakkelbrandscenario.

Scenario's

Aan de hand van de gegevens uit de voorgaande alinea is bekend dat vier relevante scenario's voor het bestemmingsplan gelden: het plasbrand scenario, het toxisch scenario, het BLEVE-scenario en het fakkelbrandscenario.

- BLEVE-scenario: het scenario waarbij een LPG-wagen (of ketelwagon) met brandbaar gas tot ontploffing komt en een druk- en hittegolf veroorzaakt. Het invloedsgebied (ook wel 1%-letaliteitsgebied, dus het gebied waarbinnen 1% van de blootgestelde personen overlijdt) van een BLEVE bedraagt ca. 325 meter (bij de LPG-tankstations is het invloedsgebied hiervan 150 meter).
- Toxisch scenario: Het gevaar van een toxische wolk is dat een schadelijke stof door personen in de omgeving van het incident ingeademd wordt. Afhankelijk van de concentratie kan door blootstelling letaal letsel optreden. Het invloedsgebied kan enkele kilometers bedragen en hangt mede af van de weersgesteldheid op het moment van de calamiteit.
- Plasbrandscenario: door warmtestraling kunnen onbeschermden personen overlijden dan wel verwond worden. Ook kan de brand overslaan naar andere objecten.
- Fakkelbrandscenario: door warmtestraling kunnen onbeschermden personen overlijden dan wel verwond worden. Ook kan de brand overslaan naar andere objecten.

Omvang van het groepsrisico

Er vindt geen verandering van het groepsrisico plaats, vanwege de geheel conserverende aard van de ontwikkelingen. Bij alle risicobronnen ligt het groepsrisico niet boven de oriëntatiewaarde. De gemiddelde personendichtheid in het bestemmingsplan Buitengebied is erg laag in vergelijking met

de rest van de gemeente Duiven. Dit komt omdat het grootste gedeelte van het bestemmingsplan als agrarisch gebied met agrarische bedrijvigheid is bestemd; binnen deze bestemming zijn geen hoge personendichtheden te verwachten (maximaal 5 personen per hectare). Ook de overige bestemmingen binnen het bestemmingsplan zorgen niet voor een hoge personendichtheid.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is de mate waarin personen zich in veiligheid kunnen brengen (schuilen of vluchten) zonder hulp van buitenaf. Hoge zelfredzaamheid kan de effecten van een calamiteit beperken. De volgende overwegingen spelen een rol bij de verschillende scenario's:

- Bij een dreigende 'warme' BLEVE is binnen de 150 meter voor de aanwezige personen vluchten de enige optie. Na afloop van de calamiteit is het zaak voor de aanwezig om weg te kunnen vluchten van eventuele 'secundaire' branden. Buiten de 150 meter van een BLEVE is schuilen de beste optie.
- Bij een toxisch scenario is schuilen het beste zelfredzame gedrag.
- Bij een plasbrand scenario dienen personen buiten het invloedsgebied te geraken (circa 60 meter) en vormt vluchten derhalve zelfredzaam gedrag.
- Vluchten tot buiten het invloedsgebied is de beste optie in het geval van een fakkelbrand scenario.

Met het oog op de geringe risico's en het conserverende karakter van het bestemmingsplan is het niet opportuun om in deze ruimtelijke procedure maatregelen op te nemen waarmee de zelfredzaamheid wordt verbeterd, zoals het aanleggen van extra vluchtwegen. Dit aspect wordt in het kader van de beleidsvisie externe veiligheid voor de gehele gemeente Duiven reeds beschouwd. Voor het aspect bestrijdbaarheid geldt dezelfde redenering.

Risicocommunicatie

Risicocommunicatie is het middel bij uitstek om het handelingsperspectief van personen te verbeteren. Van belang is dat mensen geïnformeerd zijn over wat te doen bij een calamiteit en dat ze snel gealarmeerd worden wanneer zich een calamiteit voordoet. Binnen het bestemmingsplan dient gelet te worden op de aanwezigheid van een goede dekking van het Waarschuwing Alarm Systeem (WAS).

PM beoordeling WAS door VR

Bestrijdbaarheid

Bereikbaarheid

Voor de hulpdiensten zijn de volgende elementen wat betreft de bereikbaarheid van het plangebied van belang:

- aantal toegangswegen die geschikt zijn voor hulpverleningsdiensten (plangebied en ramplocatie),
- tweezijdig (boven- en benedenwinds) aan kunnen rijden,
- opkomsttijd hulpdiensten (brandweer en GHOR) plangebied,
- bereikbaarheid/ontsluiting van ramplocatie voor brandweer,
- opstellocaties voor hulpdiensten.

PM brandweer

Bluswatervoorzieningen

Hier gaat het om een beoordeling van de feitelijk aanwezige bluswatercapaciteit, zowel primair (brandkranen), secundair (open water) en tertiair bluswater. Daarbij wordt beschouwd of dit overeenkomt met de benodigde bluswatercapaciteit in het geval van een calamiteit van één van de vier scenario's.

PM brandweer

Ruimtelijke maatregelen

GGezien de conserverende aard van de ontwikkelingen en de beperkte risico's worden ruimtelijke maatregelen niet overwogen.

Tijdsaspect

In de verantwoordingsplicht wordt ook aandacht besteed aan het 'tijdsaspect'. Hierbij wordt ingegaan op toekomstige ontwikkelingen die een invloed hebben op de risico's. Er zijn geen ontwikkelingen in de toekomst voorzien die invloed hebben op de risico's.